

tKommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2024-07-24

Diarienummer:
KSN-2024-01374

Handläggare:
Hannes Vidmark

Svar på remiss av Statskontorets rapport 2023:14, Koncentration av viss länsstyrelseverksamhet

Kommunstyrelsens beslutar

1. **att** avge yttrande till Finansdepartementet enligt bilaga 1.

Ärendet

Statskontoret har på uppdrag av regeringen utrett en anpassning av nuvarande koncentration av länsstyrelser verksamhet och föreslår vissa förändringar. Statskontoret redovisar också några ytterligare verksamheter som skulle kunna koncentreras utöver det tiotal som omfattas idag. Uppsala kommun har inga synpunkter på Statskontorets förslag men konstaterar att en fortsatt koncentration som minskar Länsstyrelsen i Uppsala, både avseende tillgänglig personal och kompetensområden, innebär risker och motsätter sig en sådan utveckling.

Beredning

Ärendet har berett av kommunledningskontoret. Sista svarsdag till Finansdepartementet är den 2 september 2024.

Föredragning

Sedan 2012 är ett tiotal av länsstyrelsernas verksamheter koncentrerade till sju länsstyrelser. Koncentrationen innebär att de utpekade länsstyrelserna ansvarar för verksamheter i flera län än det egna. De koncentrerade verksamheterna är medborgarskapsärenden, överförmyndare, begravningsfrågor, pantlåneverksamhet, bilskrottningsfonden, sjunket gods, deponerade medel, allmänna arvsfonden, häradsallmänningar, bevakningsföretag, bitillsyn och stiftelser. Syftet med koncentrationen är att nå en högre effektivitet och en mer rationell användning av

resurser, såväl ekonomiska som personella samt säkerställa en väl fungerande rättssäkerhet.

Regeringen gav den 16 mars 2023 Statskontoret i uppdrag att ta fram underlag för att anpassa den ansvarsfördelning som idag innebär att sju länsstyrelser ansvarar för vissa verksamheter i fler län än det egna. Statskontoret föreslår att antalet koncentrationsansvariga länsstyrelsen ändras från nuvarande sju till sex. Ändringarna ska medföra att länsstyrelserna i Norrbottens, Skåne, Stockholms, Västra Götalands, Örebro och Östergötlands län ansvarar för dessa verksamheter. De befintliga koncentrationsansvaren hos länsstyrelserna i Västernorrlands och Dalarnas län föreslås upphöra. Örebro län blir en ny koncentrationsansvarig länsstyrelse för verksamhet i sju län, däribland Uppsala län som idag tillhör Stockholms läns koncentrationsansvar.

Statskontoret har även i enlighet med uppdraget identifierat ytterligare verksamheter som kan koncentreras till de ovanstående sex länsstyrelserna. Statskontoret föreslår följande verksamheter som i dag utförs av samtliga länsstyrelser:

- godkännande av skyddsvakter
- deponering av hyra och arrende enligt jordabalken
- auktorisering av skrotare
- avveckling av stadgad åborätt och landgille
- individärenden – äktenskapstillstånd, återbetalning av underhållsbidrag och överklagande av faderskapsutredning

För kommunens verksamhet och för dess medlemmar bedöms inte de föreslagna förändringarna av koncentration av ytterligare verksamheter ha några större negativa konsekvenser. Det är små ärendegrupper som huvudsakligen hanteras per telefon eller digitalt där service genom närhet inte har någon större betydelse. Att verksamheter koncentreras till Örebro i stället för som idag Stockholm bedöms inte heller innebära några negativa konsekvenser för Uppsala kommun.

En tydlig nackdel med koncentration av verksamheter är emellertid att de länsstyrelser som inte har koncentrationsansvar minskar och de förlorar en del kunskap om frågor som kan vara viktiga för kommunen. Statskontoret konstaterar också ”att om regeringen vill fortsätta att koncentrera fler verksamheter än de vi föreslår i denna rapport så bör den överväga att göra det på andra sätt än till samma sex länsstyrelser och på andra grunder än de nuvarande kriterierna för koncentration.”

En minskad Länsstyrelse som också saknar kompetens inom vissa områden riskerar att påverka kommunen negativt. Dels försämras förmågan att hantera kriser genom mindre personal, dels kan förmågan till helhetsavvägningar i frågor om kommunens samhällsplanering försämras om viktig kompetens saknas. Länsstyrelsens betydelse som statlig samtals- och samverkanspart med lokal förankring har varit och kommer att vara aktuell i kritiska frågor som bland annat berör Uppsalas tillväxt och krisberedskap.

I yttrandet föreslås kommunen inte ha några synpunkter på Statskontorets nuvarande förslag. Kommunen bör emellertid motsätta sig en fortsatt koncentration av Länsstyrelsens verksamhet i Uppsala som innebär mindre personal och minskad kompetens på vissa områden.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i ärendet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-07-24
- Bilaga 1, Yttrande över Statskontorets rapport 2023:14, Koncentration av viss länsstyrelseverksamhet.
- Bilaga 2, Statskontorets rapport 2023:14, Koncentration av viss länsstyrelseverksamhet.

Kommunledningskontoret

Ingela Hagström
Tf. stadsdirektör

Kommunstyrelsen
YttrandeHandläggare:
Hannes Vidmarkfi.remissvar@regeringskansliet.se
fi.ofa.sfo@regeringskansliet.se
ref. Fi2023/02517 Uppsala kommun

Yttrande över Statskontorets rapport 2023:14 Koncentration av viss länsstyrelseverksamhet

Uppsala kommun har beretts möjlighet att yttra sig över Statskontorets rapport.

Uppsala kommun har inga synpunkter på förslagen i Statskontorets rapport 2023:14.

Uppsala kommun delar emellertid fullt ut Statskontorets bedömning att ”att om regeringen vill fortsätta att koncentrera fler verksamheter än de vi föreslår i denna rapport så bör den överväga att göra det på andra sätt än till samma sex länsstyrelser och på andra grunder än de nuvarande kriterierna för koncentration.”

Uppsala kommun växer kraftigt och ser tydliga risker om Länsstyrelsen i Uppsala fortsatt skulle minska i omfattning och tappa kompetens på viktiga områden. Dels försämras förmågan att hantera kriser genom mindre personal, dels kan förmågan till helhetsavvägningar i frågor om kommunens samhällsplanering försämras om viktig kompetens saknas. Länsstyrelsens betydelse som statlig samtals- och samverkanspart med lokal förankring har varit och kommer att vara aktuell i kritiska frågor som berör Uppsalas tillväxt och krisberedskap.

Uppsala kommun motsätter sig därför en fortsatt koncentration som sker på sådant sätt att Länsstyrelsen i Uppsala minskar och tappar viktig kompetens.

Kommunstyrelsen

Erik Pelling
Kommunstyrelsens ordförande

John Hammar
sekreterare

Koncentration av viss länsstyrelseverksamhet

MISSIV

DATUM
2023-09-15
ERT DATUM
2022-03-16

DIARIENR
2022/47
ER BETECKNING
Fi2023/01067

Regeringen
Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Uppdrag att utreda ändrad ansvarsfördelning för viss länsstyrelseverksamhet

Regeringen gav den 16 mars 2023 Statskontoret i uppdrag att ta fram underlag för att anpassa den ansvarsfördelning som innebär att sju länsstyrelser ansvarar för vissa verksamheter i fler län än det egna. Ändringarna ska medföra att länsstyrelserna i Norrbottens, Skåne, Stockholms, Västra Götalands, Örebro och Östergötlands län ansvarar för dessa verksamheter. Statskontoret ska även identifiera ytterligare verksamheter som kan koncentreras till de ovanstående sex länsstyrelserna.

Statskontoret överlämnar härmed rapporten *Koncentration av viss länsstyrelseverksamhet* (2023:14).

Generaldirektör Annelie Roswall Ljunggren har beslutat i detta ärende. Utredningschef Erik Nyberg samt utredarna Madeleine Håkansson, Mathilda Fält-Zaar och Jonathan Larkeus, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Annelie Roswall Ljunggren

Jonathan Larkeus

Innehåll

Sammanfattning	7
1 Statskontorets förslag och bedömningar	9
1.1 Vi föreslår att regeringen omfördelar 8 miljoner kronor för länsstyrelsernas nya ansvarsfördelning	11
1.2 Vi föreslår att regeringen koncentrerar ytterligare fem verksamheter	12
1.3 Uppdrag till länsstyrelserna att förbereda ansvarsförändringarna	13
1.4 Små konsekvenser av förslagen	14
1.5 Ytterligare koncentration bör ske på annat sätt om den ska vara ändamålsenlig	17
2 Statskontorets uppdrag och genomförande	19
2.1 Viss verksamhet är koncentrerad till sju länsstyrelser av effektivitetsskäl	19
2.2 Underlag för anpassningen och förslag om ytterligare koncentration	21
2.3 Genomförande av uppdraget	24
2.4 Disposition	27
3 Anpassning av länsstyrelsernas koncentrationsansvar	29
3.1 Begränsad förändring att gå från sju till sex koncentrationsansvariga länsstyrelser	29
3.2 Det krävs gott om tid och förberedelser inför att förändringarna träder i kraft	35
3.3 Konsekvenser för de fem länsstyrelser som berörs av ett förändrat ansvar	38
4 Förslag om ytterligare verksamheter att koncentrera	45
4.1 Vi föreslår fem ytterligare verksamheter att koncentrera till de sex länsstyrelserna	45
4.2 Resurser bör fördelas om när fler verksamheter koncentreras	53
4.3 Ge tid inför att ändringen träder i kraft och för att genomföra ändringen	54

4.4	Begränsade konsekvenser av våra förslag om ytterligare koncentration	55
5	Författningsförslag	61
5.1	Anpassning av ansvaret för koncentrerad verksamhet från sju till sex länsstyrelser	62
5.2	Nya verksamheter att koncentrera från tjugoen till sex länsstyrelser	95
	Referenser	109
	Bilagor	
1.	Regeringsuppdraget	111
2.	Metodbeskrivning	115
3.	Verksamheter som vi har utrett för koncentration	123

Sammanfattning

Statskontoret har haft regeringens uppdrag att ta fram underlag för att anpassa den verksamhet hos länsstyrelserna som är koncentrerad till sju länsstyrelser så att den i stället ska vara koncentrerad till sex länsstyrelser. Regeringen vill att statens regionala indelning ska bli mer tydlig genom förändringen.

Koncentrationen berör ett tiotal verksamheter hos länsstyrelserna, exempelvis pantlåneverksamhet och begravningsfrågor.

I rapporten föreslår vi att regeringen omfördelar 8,15 miljoner kronor mellan länsstyrelserna inom deras befintliga anslag för att finansiera förändringen. Vi lämnar även de författningsförslag som vi bedömer krävs för att anpassa den befintliga koncentrerade verksamheten till sex länsstyrelser.

Statskontoret har också haft i uppdrag att föreslå ytterligare verksamheter hos länsstyrelserna som kan koncentreras till samma sex länsstyrelser. Regeringens syfte med att koncentrera fler verksamheter är att länsstyrelserna ska kunna bedriva dem mer effektivt och använda resurserna bättre. Vi föreslår att regeringen koncentrerar ytterligare fem verksamheter:

- godkännande av skyddsvakter
- deponering av hyra och arrende enligt jordabalken
- auktorisering av skrotare
- avveckling av stadgad åborätt och landgille
- individärenden

Dessa verksamheter medför relativt få ärenden och flera av ärendeslagen har samband med verksamhet som redan är koncentrerad. Vi föreslår att regeringen omfördelar 1,64 miljoner kronor mellan länsstyrelserna för att finansiera detta. Vi lämnar också de författningsförslag som vi bedömer krävs för att uppnå förändringarna.

Vi föreslår att förändringarna träder i kraft den 1 januari 2025. Vi bedömer att länsstyrelserna bör få i uppdrag av regeringen att förbereda förändringarna och vidta de åtgärder som krävs för att genomföra dem.

Vi bedömer att förändringarna till viss del kan öka tydligheten i statens regionala indelning. Förändringarna kan även ge något bättre förutsättningar för länsstyrelserna att upprätthålla kompetensen i de berörda frågorna. Det kan i viss mån förbättra kvaliteten och likformigheten i verksamheterna. Men det leder inte till några besparingar att koncentrera ytterligare verksamheter till sex länsstyrelser. Det beror bland annat på att koncentrationen i huvudsak sker från mindre till större länsstyrelser. De senare finns i regel i större orter med högre lönenivåer och högre lokalhyror.

1 Statskontorets förslag och bedömningar

Sedan 2012 är ett tiotal av länsstyrelsernas verksamheter koncentrerade till sju länsstyrelser. Koncentrationen innebär att dessa länsstyrelser ansvarar för verksamheter i flera län än det egna. Regeringen omfördelar resurser till de länsstyrelser som ansvarar för de koncentrerade verksamheterna från övriga länsstyrelser.

Regeringens syfte med koncentrationen var att nå en högre effektivitet och en mer rationell användning av resurser, såväl ekonomiska som personella.¹ Ett ytterligare syfte var att säkerställa en väl fungerande rättssäkerhet. Effektivitet i sammanhanget innebär att statsförvaltningen utnyttjar skattemedel ändamålsenligt genom att inte använda mer resurser än vad som krävs för att uppnå avsedda resultat med tillräckligt god kvalitet. Rättssäkerhet innebär att förvaltningen ska fatta materiellt riktiga beslut på grundval av gällande lagar och andra författningar samt att enskilda ska ha möjlighet att få sin sak prövad i domstol. Förutsägbarhet och likabehandling är viktiga delar av rättssäkerheten.

Regeringen angav inför koncentrationen 2012 att både effektiviteten och rättssäkerheten kan öka genom att ett färre antal länsstyrelser utför vissa uppgifter med ett mer likartat arbetssätt.² Det handlar om att öka ärendevolymer och därmed vanan av att hantera ärendena samt att göra samordningsvinster.³ De koncentrerade verksamheterna är medborgarskapsärenden, överförmyndare, begravningsfrågor, pantlåneverksamhet, bilskrotningsfonden, sjunket gods, deponerade medel, allmänna arvsfonden, häradsallmänningar, bevakningsföretag, bitillsyn och stiftelser. Stiftelser är koncentrerade sedan 2010.

¹ Prop. 2011/12:31. Ändring av viss länsstyrelseverksamhet, s. 28.

² *Ibid.*, s. 24.

³ *Ibid.*, s. 45.

Regeringen vill nu anpassa ansvaret för de redan koncentrerade verksamheterna så att det följer förordningen (2022:593) om vissa förvaltningsmyndigheters regionala indelning och förordningen (2022:525) om civilområdesansvariga länsstyrelser. Det innebär att det blir sex länsstyrelser i stället för sju som har koncentrationsansvar och att ansvarsfördelningen mellan dem förändras. Regeringens syfte med denna förändring är att statens regionala indelning ska bli mer enhetlig och tydlig. Förändringen är en del i att reformera statliga myndigheters regionala indelning till sex områden.⁴

Regeringen vill också koncentrera ytterligare verksamheter från tjugoen till sex länsstyrelser, enligt strukturen i förordningen om regional indelning. Syftet med detta är detsamma som med den tidigare koncentrationen, dvs att öka effektiviteten och rättssäkerheten i länsstyrelsernas arbete med verksamheterna.⁵

Regeringen har tagit fram kriterier som begränsar möjligheterna att koncentrera olika verksamheter. Exempelvis ska verksamheter som har en stark koppling till kärnverksamheten inte koncentreras till de sex länsstyrelserna.

Statskontoret har haft i uppdrag att ta fram underlag så att regeringen kan genomföra anpassningen av länsstyrelsernas koncentrationsansvar. Vi har också haft i uppdrag att se över möjligheten att koncentrera ytterligare verksamheter till samma sex länsstyrelser.

Våra förslag och bedömningar i rapporten bygger framför allt på underlag från länsstyrelserna om lämpliga verksamheter att koncentrera från tjugoen till sex länsstyrelser. De har också tillhandahållit underlag om kostnader, för att vi ska kunna bedöma vilka resurser som bör omfördelas mellan länsstyrelserna till följd av förändringarna.

⁴ Regeringsbeslut (Fi2023/01067). *Uppdrag att utreda ändrad ansvarsfördelning för viss länsstyrelseverksamhet.*

⁵ Prop. 2021/22:1, s. 47.

1.1 Vi föreslår att regeringen omfördelar 8 miljoner kronor för länsstyrelsernas nya ansvarsfördelning

Statskontoret föreslår att regeringen omfördelar sammanlagt 8,15 miljoner kronor från länsstyrelserna i Västernorrlands, Dalarnas och Stockholms län till länsstyrelserna i Norrbottens och Örebro län för att finansiera anpassningen av deras koncentrationsansvar till strukturen för regional indelning. Vi föreslår att omfördelningen ska ske inom länsstyrelsernas förvaltningsanslag och pris- och löneomräknas årligen. Omfördelningen av medel per länsstyrelse framgår i avsnitt 3.1.1.

Anpassningen av det nuvarande koncentrationsansvaret påverkar framför allt de norra och mellersta länen. I avsnitt 3.1 i denna rapport finns en figur som visar förändringen geografiskt. Länsstyrelsen i Örebro län blir en ny koncentrationsansvarig länsstyrelse för verksamhet i sju län. Den länsstyrelsen får också störst tillskott av resurser enligt vårt förslag till omfördelning mellan berörda länsstyrelser. De befintliga koncentrationsansvaren hos länsstyrelserna i Västernorrlands och Dalarnas län upphör helt med anpassningen av koncentrationsansvar. Länsstyrelsen i Dalarnas län får den största procentuella minskningen av intäkter till följd av förändringen. Men det rör sig ändå om en begränsad förändring som motsvarar 1 procent av Länsstyrelsen i Dalarnas läns verksamhetsintäkter för 2022.

En uppgift som hör till den koncentrerade verksamheten överförmyndare gäller samlat statistikansvar, som Länsstyrelsen i Dalarnas län ansvarar för. Vi föreslår att denna uppgift förs över till Länsstyrelsen i Örebro län.

I rapportens kapitel 5 finns våra förslag till ändringar i förordningar för att genomföra anpassningen av ansvaret för koncentrerad verksamhet från sju till sex länsstyrelser.

1.2 Vi föreslår att regeringen koncentrerar ytterligare fem verksamheter

Statskontoret föreslår att regeringen koncentrerar ansvaret för ytterligare fem verksamheter till länsstyrelserna i Norrbottens, Skåne, Stockholms, Västra Götalands, Örebro och Östergötlands län. Det handlar om följande verksamheter som i dag utförs av samtliga länsstyrelser:

- godkännande av skyddsvakter
- deponering av hyra och arrende enligt jordabalken
- auktorisering av skrotare
- avveckling av stadgad åborätt och landgille
- individärenden – äktenskapstillstånd, återbetalning av underhållsbidrag och överklagande av faderskapsutredning

Våra förslag till ytterligare verksamheter att koncentrera är sammantaget små i förhållande till länsstyrelsernas totala verksamhetskostnader och ärendevolymer, men omfattningen varierar något mellan länsstyrelserna. Förslagen utgår från regeringens kriterier för verksamheter som kan koncentreras. Kriterierna återges i sin helhet i kapitel 4, och i bilaga 2 redovisar vi en mer detaljerad beskrivning av våra överväganden. Men i huvudsak så grundar sig våra förslag på att verksamheterna har begränsad omfattning och hänger samman med verksamhet som är koncentrerad sedan tidigare, eller att de är komplexa och skulle gynnas av mer likartat utförande.

Vi föreslår att regeringen omfördelar sammanlagt 1,64 miljoner kronor från de 15 länsstyrelser vars ansvar för de fem verksamheterna upphör till de sex länsstyrelser som får koncentrationsansvar för verksamheterna. Vi föreslår att resursomfördelningen ska pris- och löneomräknas årligen. I avsnitt 4.2 redovisar vi vår bedömning av hur resurserna bör fördelas om mellan de olika länsstyrelserna.

I kapitel 5 lämnar vi de författningsförslag som vi bedömer krävs för att uppnå våra förslag om att koncentrera ytterligare verksamheter från tjugoen till sex ansvariga länsstyrelser. Vi föreslår att riksdagen i de berörda lagarna bemyndigar regeringen att meddela föreskrifter om vilka länsstyrelser som ska utföra de aktuella verksamheterna.

1.3 Uppdrag till länsstyrelserna att förbereda ansvarsförändringarna

Statskontoret föreslår att de förändringar som följer av att anpassa koncentrationsansvaret och våra förslag om ytterligare verksamheter att koncentrera träder i kraft den 1 januari 2025.

Vi bedömer att det framför allt är anpassningen av koncentrationsansvaret till sex länsstyrelser som kommer att ta tid att få på plats. Det beror på att förändringen innebär att en länsstyrelse får ett helt nytt koncentrationsansvar och att det befintliga koncentrationsansvaret upphör helt för två länsstyrelser. Utöver det ökar det befintliga ansvaret för en länsstyrelse och minskar för en annan jämfört med tidigare. Dessa länsstyrelser behöver anpassa sin bemanning och sina organisationer till det förändrade ansvaret. Det kan också ta tid att föra över arkiv, diarium och annan information mellan länsstyrelserna som de behöver för att utföra verksamheterna.

Statskontoret föreslår att regeringen ger samtliga länsstyrelser i uppdrag att förbereda förändringarna och att vidta de åtgärder som krävs för att genomföra dem. I uppdraget bör det ingå att länsstyrelserna ser över hur ärenden och information om verksamheterna kan föras över mellan dem och likaså konton med deponerade medel när det förekommer. Det bör också ingå att förbereda så att eventuella uppgifter som tillhör koncentrerad verksamhet och som samordnas av en av länsstyrelserna kan följa med när koncentrationsansvaret förändras. Det gäller exempelvis uppgiften att samordna statistiken om överförmyndare som Länsstyrelsen i Dalarnas län ansvarar för.

De fem länsstyrelser som får ett ändrat ansvar för redan koncentrerad verksamhet behöver också förbereda för förändringar i bemanningen och hur verksamheten är organiserad. Men det är inte säkert att motsvarande förberedelser krävs vid de länsstyrelser vars ansvar endast upphör för de verksamheter som inte är koncentrerade och som alla tjugo länsstyrelser ansvarar för i dag. Dessa verksamheter omfattar för de flesta länsstyrelser små kostnader och det bör därför endast handla om små fraktioner av tjänster.

I ett förberedande uppdrag till länsstyrelserna bör det också ingå att informera berörda aktörer om förändringen, till exempel kommuner och företag.

1.3.1 Hur länsstyrelserna redovisar koncentrerad verksamhet behöver ses över

Vi bedömer också att regeringen bör överväga att ge länsstyrelserna i uppdrag att se över indelningen av ärenden och ekonomisk redovisning i den verksamhets- och ärendestruktur (VÄS) som länsstyrelserna använder. Länsstyrelserna särskiljer inte vissa ärendeslag i sin redovisning. I en del fall redovisar de koncentrerad och icke koncentrerad verksamhet samlat. Till exempel finns kostnader för deponerade medel under VÄS 2081, oavsett om de avser deponering enligt lag (1927:56) om nedsättning av pengar hos myndighet eller jordabalken. Det är därför i vissa fall svårt att följa upp kostnaderna för de koncentrerade verksamheterna.

Vi bedömer att både Regeringskansliet och länsstyrelserna själva kan ha nytta av en mer detaljerad information, till exempel för att kunna följa upp hur kostnaderna utvecklas av ett ändrat koncentrationsansvar. Vi bedömer också att det handlar om små anpassningar av VÄS-koderna.

1.4 Små konsekvenser av förslagen

Statskontoret bedömer över lag att det förändrade koncentrationsansvaret och vårt förslag på ytterligare uppgifter att koncentrera medför små konsekvenser. Det beror på att det är en relativt liten förändring att anpassa ansvaret till att sex länsstyrelser i stället för sju har koncentrationsansvar. De ytterligare uppgifter som vi föreslår att koncentrera från tjugoen till sex länsstyrelser har dessutom relativt få ärenden och begränsad kostnad.

De positiva konsekvenser vi ser är att statens indelning blir något tydligare när samma sex länsstyrelser bedriver verksamheterna. Vårt förslag på ytterligare verksamheter att koncentrera kan också medföra att länsstyrelserna utför verksamheterna något mer effektivt eftersom kvaliteten kan öka när färre länsstyrelser utför uppgifterna. Det kan i sin tur bidra till stärkt rättssäkerhet i verksamheterna. Förmågan att hantera tillfälliga uppgifter, krisberedskap och civilt försvar kan öka något för de länsstyrelser som får mer ansvar för koncentrerade verksamheter, och minska något för de länsstyrelser som får mindre ansvar. Men även där handlar det om små förändringar.

1.4.1 Förslagen bidrar till något ökad tydlighet

Statskontoret bedömer att statens ansvarsfördelning blir något mer enhetlig om länsstyrelsernas ansvar för koncentrerad verksamhet förändras så att ansvaret sammanfaller med strukturen för regional indelning av statlig verksamhet. Men vi bedömer att denna förändring i ansvar för redan koncentrerad verksamhet bara bidrar till att det blir något tydligare för medborgare och företag hur staten är indelad.

Vi bedömer att det i någon mån kan underlätta för enskilda, kommuner, företag och andra organisationer att verksamheter som har samband med varandra och som de kommer i kontakt med är koncentrerade till samma sex länsstyrelser. Men att sex i stället för sju länsstyrelser ansvarar för redan koncentrerade verksamheter är en relativt liten förändring jämfört med förändringarna 2010 och 2012. Då koncentrerades verksamheter som alla länsstyrelser ansvarade för till sju av länsstyrelserna. Den anpassning som regeringen nu vill se påverkar dessutom inte ansvaret för tre av de sju länsstyrelser som har koncentrationsansvar i dag.

Vi bedömer att vårt förslag om ytterligare verksamheter att koncentrera från tjugoen till sex länsstyrelser kan öka tydligheten något för enskilda, kommuner och företag. Det beror på att flera av verksamheterna har samband med redan koncentrerad verksamhet som de kommer i kontakt med. Men verksamheterna är relativt små och vi bedömer att konsekvenserna är marginella.

1.4.2 Förslagen kan bidra till ökad effektivitet och stärkt rättssäkerhet

Våra förslag om ytterligare verksamheter att koncentrera kan också bidra till att länsstyrelserna kan utföra verksamheterna på ett mer effektivt sätt jämfört med i dag när tjugoen länsstyrelser bedriver verksamheterna. När ansvaret samlas hos färre länsstyrelser kan det underlätta för dem att bemanna och behålla kompetensen för frågorna över tid. Personerna som arbetar i verksamheterna får bättre förutsättningar att bygga upp och upprätthålla kompetens när de får hantera flera ärenden av samma slag. Det kan i sin tur stärka rättssäkerheten i verksamheterna. Sammantaget innebär detta att kvaliteten i verksamheterna kan öka utan att kostnaderna ökar i motsvarande grad.

1.4.3 Länsstyrelsernas krisberedskap, civila försvar och förutsättningar för lokal närhet påverkas lite

Statskontoret bedömer att förändringen av länsstyrelsernas koncentrationsansvar i viss mån påverkar deras förmåga när det gäller civilförsvar och krisberedskap. Det beror på att förändringen påverkar personal som typiskt arbetar med tillfälliga och oförutsägbara uppgifter, och som ofta hanterar uppgifter som är sällan förekommande, till exempel vid kriser. Men vi bedömer samtidigt att förändringens omfattning är begränsad. Våra förslag innebär sammantaget att omfördela resurser motsvarande ett tiotal tjänster mellan länsstyrelserna.

Länsstyrelserna i Västernorrlands och Dalarnas län som inte längre kommer ha koncentrationsansvar får i så fall en något försämrad förmåga. Det omvända gäller för Länsstyrelserna i Örebro och Norrbottens län som får ett helt nytt eller utökat ansvar. För Länsstyrelsen i Stockholms län bedömer vi däremot att ansvarsförändringen är så liten i förhållande till länsstyrelsens storlek att den inte har någon påverkan i sammanhanget.

En annan negativ konsekvens av att anpassa ansvaret är att länsstyrelsernas förutsättningar att ha lokalkännedom och närhet minskar något eftersom avstånden till avnämarna blir längre. Ansvarsförändringen innebär till exempel att länsstyrelsen i Norrbottens län kommer ha ansvar för koncentrerad verksamhet för ett större geografiskt område än tidigare. Men denna konsekvens är inte relevant för alla verksamheter, utan bara för de som kräver lokalkännedom, närhet eller kontakter med kommunerna. Det gäller till exempel auktorisering av skrotare och de redan koncentrerade verksamheterna begravningsfrågor, pantlåneverksamhet, bilskrotningsfonden och bevakningsföretag.

Att avstånden ökar kan få en liten men negativ påverkan på klimat och miljö till följd av längre resor. Det ökar också resekostnaderna för länsstyrelserna. Men eftersom de verksamheter som kräver resor är relativt små för länsstyrelserna kommer påverkan vara liten.

Våra förslag är statsfinansiellt neutrala och innebär endast omfördelning av befintliga resurser.

Vi bedömer inte att förslagen har någon påverkan på brottslighet, jämställdhet, hälsa, social hållbarhet, mänskliga rättigheter eller Sveriges förpliktelser gentemot EU.

1.4.4 Resultatet av ytterligare koncentration bör följas upp

Statskontoret bedömer att regeringen bör utvärdera koncentrationen av ytterligare verksamheter ett par år efter att den har trätt i kraft. Det följer av att regeringen inför framtida överväganden om koncentration ska ha ett underlag om förändringarna har lett till de resultat som regeringen vill se eller inte.

Regeringen har inte följt upp eller utvärderat vad den förra koncentrationen 2012 har haft för resultat och vilka konsekvenser som den har lett till. Därför är det i dag oklart om den här typen av koncentration leder till exempelvis besparingar eller att verksamheterna utförs med högre kvalitet. Det är bland annat oklart om de som länsstyrelserna riktar sig mot, upplever någon förbättring efter att verksamheter koncentrerats. De är ofta kommuner, företag och andra organisationer, samt ibland enskilda.

Vi bedömer däremot att det inte är meningsfullt att följa upp de koncentrationer som skedde 2010 och 2012. Det beror på att det har gått för lång tid sedan de genomfördes för att det ska kunna gå att bedöma eventuella konsekvenser av dem på något bra sätt.

1.5 Ytterligare koncentration bör ske på annat sätt om den ska vara ändamålsenlig

Statskontoret bedömer att om regeringen vill fortsätta att koncentrera fler verksamheter än de vi föreslår i denna rapport så bör den överväga att göra det på andra sätt än till samma sex länsstyrelser och på andra grunder än de nuvarande kriterierna för koncentration.

Både utredningen inför koncentrationen 2012 och vår utredning har haft liknande förutsättningar och tillvägagångssätt för att hitta verksamheter att koncentrera. Regeringens kriterier för koncentration innebär att verksamheter som har liten omfattning och begränsad koppling till länsstyrelsernas kärnverksamhet är lämpliga att koncentrera. De verksamheter som vi har kunnat hitta medför relativt små kostnader och avser få årsarbetskrafter i förhållande till länsstyrelsernas samlade verksamhet. Flera av verksamheterna hör också ihop med verksamhet som redan är koncentrerad. Vi bedömer att det inte finns några ytterligare verksamheter som på ett entydigt sätt är lämpliga att koncentrera utifrån regeringens kriterier och till samma sex länsstyrelser.

I vår genomgång har vi också sett exempel på verksamheter som skulle kunna bedrivas mer effektivt om de samlades till en enda länsstyrelse eller till någon annan förvaltningsmyndighet än länsstyrelserna (se bilaga 3). Men det har inte ingått i vårt uppdrag att föreslå en annan lösning än att sex länsstyrelser ansvarar för koncentrerad verksamhet.

2 Statskontorets uppdrag och genomförande

I det här kapitlet redogör vi för hur vi har genomfört vårt uppdrag. Vi inleder med att beskriva bakgrunden och hur vi har tolkat uppdraget. Efter det beskriver vi vår metod och våra avgränsningar.

2.1 Viss verksamhet är koncentrerad till sju länsstyrelser av effektivitetsskäl

De tjugo länsstyrelserna har alla en bred verksamhet med uppgifter inom många olika sakområden.⁶ Länsstyrelserna ansvarar för den statliga förvaltningen i sina län om inte någon annan myndighet är särskilt utpekad. Exempel på sådana uppgifter är tillsyn, hantering av tillstånd och samordning av aktörer i länet. Länsstyrelserna är statens huvudsakliga länk till kommuner, företag och andra organisationer samt enskilda i länen. Därför har länsstyrelserna också uppgifter som spänner över flera sakområden.

Länsstyrelserna varierar stort sinsemellan sett till ekonomi, bemanning och hur stor yta de ansvarar för. Verksamheternas intäkter varierar mellan 176 miljoner kronor och 1,28 miljarder kronor. Bemanningarna varierar mellan 140 och 1 000 årsarbetskrafter. Länens ytor är mellan 2 900 och 97 200 km².

Trots de varierande förutsättningarna har länsstyrelserna i grunden samma uppdrag. Men sedan 2012 är viss verksamhet som de ansvarar för koncentrerad till sju länsstyrelser.⁷ Regeringens syfte med att koncentrera verksamheterna var att uppnå en högre effektivitet och en mer rationell användning av de resurser som länsstyrelserna har genom att färre

⁶ För en mer utförlig beskrivning av länsstyrelsernas varierande verksamhet och finansiering, se Statskontoret. (2020:17). *En översyn av modellen för att fördela länsstyrelsernas förvaltningsanslag*.

⁷ Prop. 2011/12:31. *Ändring av viss länsstyrelseverksamhet*. Verksamhet som avser stiftelser är koncentrerad sedan 2010.

länsstyrelser utför uppgifterna.⁸ Ett annat syfte var att förbättra rättssäkerheten genom att öka enhetligheten i hur länsstyrelserna bedriver dessa verksamheter, genom att färre gör det än tidigare.

Koncentrationen innebär att länsstyrelserna i Dalarnas, Norrbottens, Skåne, Stockholms, Västernorrlands, Västra Götalands och Östergötlands län ansvarar för vissa verksamheter i fler län än det egna. Dessa länsstyrelser får ekonomisk kompensation för arbetet från övriga länsstyrelser genom att regeringen omfördelar medel mellan dem. Koncentrationsansvaret är reglerat i de författningar som styr arbetet med respektive verksamhet.⁹

Fakta – koncentrerad länsstyrelseverksamhet

Med koncentrerad verksamhet avser vi i denna rapport verksamhet som i dagsläget sju koncentrationsansvariga länsstyrelser utför för de övriga länsstyrelsernas räkning.

Följande verksamheter är koncentrerade till sju länsstyrelser:

- Medborgarskapsärenden för personer från de nordiska länderna
- Tillsyn över överförmyndare
- Begravningsfrågor
- Pantlåneverksamhet
- Bilskrotningsfonden
- Tillstånd om ensamrätt till sjunket gods
- Lönegaranti
- Deponerade medel
- Allmänna arvsfonden
- Häradsallmänningar
- Bevakningsföretag
- Bitillsyn
- Stiftelser

Utöver dessa verksamheter koncentrerades lotterier 2012, men ansvaret för den verksamheten ligger numer på Spelinspektionen.

⁸ Prop. 2011/12:31. *Ändring av viss länsstyrelseverksamhet*, s 28.

⁹ I prop. 2011/12:31 finns merparten av de berörda författningarna.

2.1.1 Regeringen vill att länsstyrelsernas koncentrationsansvar ska bli tydligare

Regeringen vill ändra ansvarsfördelningen mellan länsstyrelserna för de koncentrerade verksamheterna genom att anpassa den till den struktur som följer av förordningen (2022:593) om vissa förvaltningsmyndigheters regionala indelning och av förordningen (2022:525) om civilområdesansvariga länsstyrelser. Regeringen vill ändra så att sex länsstyrelser har koncentrationsansvar i stället för sju. De sex är länsstyrelserna i Norrbottens, Skåne, Stockholms, Västra Götalands, Örebro och Östergötlands län.

Regeringens syfte med förändringen är att öka tydligheten och enhetligheten i statens regionala indelning.

2.1.2 Regeringen vill koncentrera ytterligare verksamheter till sex länsstyrelser

Regeringen vill också se över möjligheten att koncentrera ytterligare verksamheter till färre länsstyrelser. Syftet är att förbättra förutsättningarna för länsstyrelserna att ha en effektiv, ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet.¹⁰

Regeringen vill därför att verksamheter som tjugoen länsstyrelser i dag ansvarar för i stället ska utföras av de sex ovan nämnda ansvariga länsstyrelserna. Anledningen till att regeringen vill koncentrera verksamheter till samma sex länsstyrelser är även i denna del av uppdraget att öka tydligheten och enhetligheten i statens regionala indelning.

2.2 Underlag för anpassningen och förslag om ytterligare koncentration

Statskontoret har tolkat regeringens uppdrag som att det har två delar. Den första delen är att ta fram underlag för att anpassa den nuvarande ansvarsfördelningen för koncentrerade verksamheter till den nya strukturen för regional indelning. I denna del handlar uppdraget om att vi ska göra det

¹⁰ Regeringen. (Prop. 2021/22:1). *Budgetpropositionen för 2022*, Utgiftsområde 1 avsnitt 9.5.

möjligt för regeringen att genomföra sin redan uttryckta inriktning.¹¹ Den andra delen av uppdraget är att föreslå ytterligare verksamheter som regeringen kan koncentrera enligt samma indelning och ta fram underlag för att genomföra det.

I båda delarna av uppdraget ingår att:

- inventera de författningar som koncentrationen berör och lämna nödvändiga förslag på att ändra författningar för att genomföra förändringarna
- utreda och lämna förslag om hur resurser bör omfördelas mellan berörda länsstyrelser utifrån förändringarna
- beskriva konsekvenserna av de förslag som vi lämnar.

I arbetet med att identifiera ytterligare verksamheter som bör koncentreras ska vi hämta in synpunkter från länsstyrelserna. Vi ska också utgå från regeringens kriterier för koncentration som vi återger nedan.¹² I kapitel 4 finns en mer utförlig beskrivning av kriterierna.

- det finns behov av mer likformigt utförande
- sambandet med länsstyrelsernas övriga kärnverksamhet är begränsat
- verksamheten har begränsad betydelse för länsstyrelsernas uppdrag enligt 2 § förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion
- behovet av externa besök är begränsat
- behovet av lokalkännedom är begränsat
- verksamheten har en liten omfattning eller hög komplexitet
- de administrativa kostnaderna för handläggningen är höga i relation till mängden ärenden.

¹¹ Regeringen. (Prop. 2021/22:1). *Budgetpropositionen för 2022*, Utgiftsområde 1, s. 47.

¹² *Ibid.*

2.2.1 Vi har fokuserat på förändringen av redan koncentrerad verksamhet

Vi uppfattar att huvudfokus i vårt uppdrag är att ta fram underlag för att regeringen ska kunna förändra ansvaret för denna koncentrerade verksamhet. Det omfattar att beräkna kostnader, föreslå författningstext och beskriva konsekvenser av att ansvarsfördelningen mellan de berörda sju länsstyrelserna anpassas till den nya strukturen för regional indelning. Vårt uppdrag omfattar inte att utvärdera nyttan i allmänhet med att koncentrera verksamhet eller ompröva redan koncentrerat ansvar.

I den del av uppdraget där vi ska föreslå ytterligare verksamheter för koncentration har vi inte i detalj gått igenom länsstyrelsens alla uppgifter. Vi har i stället fokuserat på verksamheter som var för sig inte påverkar länsstyrelsernas kärnverksamhet och på verksamhet med kopplingar till redan koncentrerad verksamhet.

Vi bedömer att det inte är sannolikt att det finns några större verksamheter att koncentrera som tydligt uppfyller alla regeringens övriga kriterier. En genomgång gjordes inför att verksamheter koncentrerades till sju länsstyrelser 2012. Dessutom anser regeringen att ett kriterium för koncentration är att verksamheten har begränsat samband med länsstyrelsernas kärnverksamhet, vilket utesluter många verksamheter.

Statskontoret bedömer att det i sammanhanget inte är resurseffektivt att koncentrera verksamheter som har stor betydelse för övrig verksamhet som samtliga länsstyrelser bedriver. Det går många gånger att använda resurserna bättre om varje länsstyrelse kan dra nytta av personalens kompetens och kunskaper inom flera verksamheter. Länsstyrelserna kan också dra nytta av synergieffekter. Det kan till exempel handla om att länsstyrelserna vid ett och samma platsbesök kan utföra flera närliggande uppgifter samtidigt. Det kan också handla om att länsstyrelserna får bättre möjlighet att skapa mer heltäckande bilder av respektive län. Det kan krävas många olika perspektiv för att fatta bra beslut inom verksamheter relaterade till exempelvis miljö, planering och byggande, krisberedskap och civilförsvaret.

2.2.2 Vi ska utgå från att sex utpekade länsstyrelser har ansvar

Våra förslag utgår från att regeringen vill att sex länsstyrelser ska ha ansvar för de koncentrerade verksamheterna.

Det har inte ingått i vårt uppdrag att föreslå koncentration utifrån någon annan indelning än de sex län som förvaltningsmyndigheternas regionala indelning pekar ut. Vi har därför inte undersökt möjligheterna att koncentrera verksamheter till endast en eller några få av de sex länsstyrelserna och på så sätt sprida ut koncentrationsansvaret för olika verksamheter mellan de sex länsstyrelserna. Uppdraget omfattar inte heller att föreslå att någon annan myndighet än länsstyrelserna ska ansvara för verksamhet som är koncentrerad eller som vi föreslår ska koncentreras.

Det finns också verksamheter som är koncentrerade utifrån en annan indelning, exempelvis kampsportsdelegationen hos Länsstyrelsen i Örebro län och vattendelegationer hos fem länsstyrelser. Men den koncentration som inte gäller de i dag sju, eller efter förändringen sex, ansvariga länsstyrelserna omfattas inte av vårt uppdrag.

Den tidigare koncentrerade verksamheter *Lotteri och bingo* har flyttats från länsstyrelserna till Spelinspektionen och har därför inte ingått i vår utredning. Vad gäller den redan koncentrerade verksamheter *lönegaranti* så har regeringen aviserat att den avser flytta uppgiften till Skatteverket. Efter avstämning med uppdragsgivaren har vi valt att utesluta denna verksamhet från vår utredning

2.3 Genomförande av uppdraget

Vi har genomfört uppdraget mellan mars och september 2023. Vi har samlat in material mellan april och juni.

Vi har till stor del tagit hjälp av länsstyrelserna, eftersom vi bedömer att de har bäst kunskap om hur anpassningen av koncentrationsansvaret bör genomföras, vilka fler verksamheter som är lämpliga för koncentration och vilka konsekvenser förändringarna kan få. Tillvägagångssättet ligger också i linje med förarbetet till den koncentration som genomfördes 2012.

Vi har bett länsstyrelserna att föreslå ytterligare verksamheter som skulle kunna koncentreras och att motivera förslagen utifrån regeringens kriterier för koncentration.¹³ Vi beskriver kriterierna mer utförligt i kapitel 4. Vi har också tagit fasta på förslag från tidigare utredningar om verksamheter att koncentrera. Utöver det har även vi själva noterat några verksamheter där angränsade uppgifter är koncentrerade. För mer detaljer om våra metoder, se bilaga 2.

2.3.1 Uppgifter från länsstyrelserna för att föreslå resursomfördelning och beskriva konsekvenser

Länsstyrelserna har gett oss uppgifter om arbetstid så att vi har kunnat bedöma hur resurser bör omfördelas mellan länsstyrelserna till följd av ändrat koncentrationsansvar och nya koncentrerade verksamheter. Kombinerat med medianlöner för riket för statligt anställda i olika kategorier 2022 har vi skattat kostnader för verksamheterna. Uppgifter om löner har vi hämtat från Statistiska centralbyrån.

De statistikuppgifter som vi har använt för att bedöma hur resurserna bör omfördelas har granskats och kvalitetssäkrats av länsstyrelserna.

För att beskriva konsekvenserna av våra ändringar har vi begärt och fått skriftliga svar från samtliga länsstyrelser. Vi har också intervjuat ett urval av länsstyrelser för att fördjupa vår bild.

2.3.2 Projektgruppen

Projektgruppen har bestått av Mathilda Fält-Zaar, Madeleine Håkansson och Jonathan Larkeus (projektledare). I arbetet med författningsförslagen har vi haft hjälp av Karl Djurberg Malm.

¹³ Regeringen. (Prop. 2021/22:1). *Budgetpropositionen för 2022*, Utgiftsområde 1, s. 47.

2.3.3 Kvalitetssäkring

Vi har kvalitetssäkrat rapporten enligt Statskontorets interna rutiner. Länsstyrelserna har fått faktagranska ett utkast till rapportens kapitel 3 och 4.

Vi har utöver länsstyrelserna gett följande myndigheter möjlighet att yttra sig om vissa av våra förslag till ytterligare verksamheter att koncentrera:

- Polismyndigheten (godkännande av skyddsvakter)
- Naturvårdsverket (auktorisering av skrotare)
- Lantmäteriet (avveckling av stadgad åborätt och landgille)
- Socialstyrelsen, Försäkringskassan och Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (individärenden)

Samtliga kontaktade myndigheter anger att de inte har några synpunkter på förslagen.

Vi har i arbetet fört dialog med utredningen om hantering av EU-medel.¹⁴ Vi har gemensamt bedömt att våra förslagsområden inte överlappar och därmed inte står i konflikt med varandra.

2.3.4 Definitioner av centrala begrepp

Vi har tagit avstamp i koncentrationsutredningens definitioner och begrepp. Det innebär till exempel att *kärnverksamhet* innebär *alla typer av verksamhet som länsstyrelserna ska bedriva enligt särskilda bestämmelser i författningar*.¹⁵

När regeringen skriver effektivitet i uppdraget har vi tolkat det som att det i första hand avser att verksamheten inte använder mer resurser än vad som krävs för att uppnå avsedda resultat i enlighet med gällande rätt och med tillräckligt god kvalitet. Det betyder att effektiviteten ökar om kvaliteten i verksamheten höjs utan att kostnaderna för samma verksamhet ökar. På motsvarande sätt ökar effektiviteten om kostnaderna för verksamheten minskar utan att kvaliteten försämras.

¹⁴ Regeringen (Finansdepartementet). (Dir. 2021:109). *En ändamålsenlig och effektiv hantering av EU-medel*.

¹⁵ Regeringskansliet. (Ds 2007:28). *Koncentration av länsstyrelseverksamhet*, s. 21.

När regeringen skriver rättssäkerhet i uppdraget har vi tolkat att det främst avser att länsstyrelserna ska tillämpa regelverken korrekt och likvärdigt sinsemellan.

2.4 Disposition

I kapitel 1 finns våra slutsatser, förslag och bedömningar om ytterligare koncentration av länsstyrelseverksamhet.

Kapitel 3 redogör för hur anpassningen av de befintliga koncentrationsverksamheterna till den nya indelningen i koncentrationsansvariga län bör gå till. Vi beskriver också hur resurser bör omfördelas och vilka konsekvenser som följer av förändringen.

Kapitel 4 innehåller våra förslag om ytterligare länsstyrelseverksamheter att koncentrera, hur resurser bör omfördelas utifrån det och vilka konsekvenser som förändringen kan få.

Kapitel 5 presenterar våra förslag till författningsändringar för att uppnå förändringarna i kapitel 3 och 4.

Bilaga 1 innehåller regeringens uppdrag till Statskontoret.

Bilaga 2 innehåller en mer detaljerad beskrivning av vår metod.

Bilaga 3 listar vissa verksamheter hos länsstyrelserna som vi av olika anledningar inte har föreslagit för koncentration eller som inte omfattas av vårt uppdrag. De är bland annat verksamheter som kan vara lämpliga att koncentrera utifrån en annan logik än de sex koncentrationsansvariga länsstyrelserna. Listan på verksamheter kan därför ge regeringen uppslag till ytterligare utredning.

3 Anpassning av länsstyrelsernas koncentrationsansvar

I det här kapitlet fokuserar vi på uppdragsfrågorna som handlar om att regeringen vill förändra ansvaret för redan koncentrerade verksamheter. Förändringen innebär att det ska bli sex i stället för sju länsstyrelser som ansvarar för de koncentrerade verksamheterna. Regeringen vill att statens regionala indelning ska bli mer tydlig genom förändringen.

Vi bedömer att regeringen bör fördela om medel mellan länsstyrelserna baserat på den arbetstid som verksamheterna har krävt hos de ansvariga länsstyrelserna. De medel som regeringen i dag omfördelar mellan länsstyrelserna för koncentrerade verksamheter understiger de kostnader som länsstyrelserna har för verksamheterna. De länsstyrelser som får ett förändrat ansvar kommer också få vissa initiala kostnader för att ställa om sin verksamhet.

Vi bedömer att det förändrade koncentrationsansvaret främst ökar tydligheten och enhetligheten ur statens perspektiv. För de länsstyrelser som får att förändrat ansvar kommer förmågan till krisberedskap och att hantera tillfälliga uppgifter i viss utsträckning påverkas, men på olika sätt.

De författningsändringar som vi bedömer att förändringarna kräver finns i kapitel 5.

3.1 Begränsad förändring att gå från sju till sex koncentrationsansvariga länsstyrelser

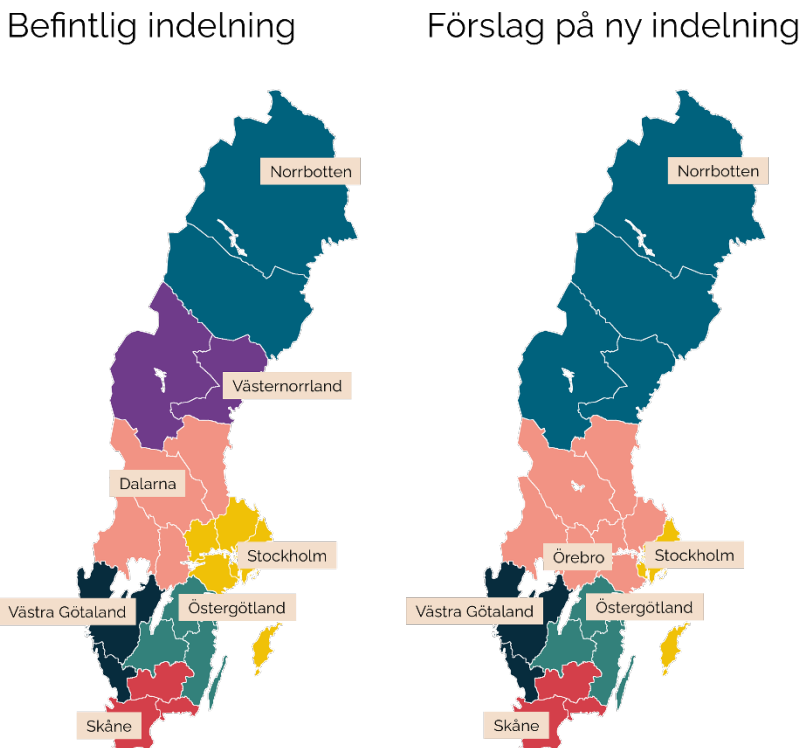
Regeringens förslag innebär att det blir sex länsstyrelser i stället för de nuvarande sju som ansvarar för följande koncentrerade verksamheter:

- medborgarskapsärenden för personer från de nordiska länderna
- tillsyn över överförmyndare
- begravningsfrågor
- pantlåneverksamhet

- bilskrotningsfonden
- tillstånd om ensamrätt till sjunket gods
- deponerade medel
- allmänna arvsfonden
- häradsallmänningar
- bevakningsföretag
- bitillsyn och stiftelser

Regeringens syfte med förändringen är att uppnå ökad tydlighet och enhetlighet i statens regionala indelning. Det är framför allt de norra och mellersta länen som påverkas av att förändra koncentrationsansvaret (figur 3.1).

Figur 3.1 Ansvariga länsstyrelser och områden för koncentrerade verksamheter före och efter förändringen

Anm.: Textetiketterna visar den länsstyrelse som är koncentrationsansvarig för alla län med samma färg.

Förändringen innebär en begränsad geografisk anpassning av länsstyrelsernas sammantagna verksamhet jämfört med koncentrationen 2012. Då fick sju i stället för tjugo länsstyrelser ansvar för vissa verksamheter. För länsstyrelserna som kollektivt gäller de nya ändringarna i ansvaret också en relativt liten del av de samlade årsarbetskrafterna och kostnaderna. Förändringen berör inte heller alla länsstyrelser.

Men för de fem länsstyrelser som berörs kan det för mindre delar av verksamheten röra sig om betydande förändringar. De största förändringarna i ansvar är att Länsstyrelsen i Örebro län som inte tidigare haft koncentrationsansvar får ett sådant ansvar för sju län. Samtidigt upphör koncentrationsansvaret för länsstyrelserna i Västernorrlands och Dalarnas län. Länsstyrelsen i Norrbottens län kommer att få det största geografiska koncentrationsansvaret eftersom deras ansvar utökas med två ytterligare län. Länsstyrelsen i Stockholms län kommer att ha ansvar för koncentrerade verksamheter men för tre färre länsstyrelser än i dag.

För de koncentrationsansvariga länsstyrelserna i Skåne, Västra Götaland och Östergötlands län förändras inte ansvaret för de verksamheter som redan är koncentrerade i dag. Tabell 3.1 visar förändringen i detalj.

Tabell 3.1 Ansvariga länsstyrelser före och efter ändrat koncentrationsansvar

Koncentrationsansvar för länsstyrelser före förändring	Koncentrationsansvar för länsstyrelser efter förändring
Norrbottens koncentrationsansvar	Norrbottens koncentrationsansvar
Norrbotten	Norrbotten
Västerbotten	Västerbotten
Västernorrlands koncentrationsansvar	Västernorrland
Västernorrland	Jämtland
Jämtland	Örebro koncentrationsansvar
Dalarnas koncentrationsansvar	Örebro
Dalarna	Uppsala
Gävleborg	Södermanland
Värmland	Västmanland
Örebro	Värmland
Stockholms koncentrationsansvar	Dalarna
Stockholm	Gävleborg
Uppsala	Stockholms koncentrationsansvar
Södermanland	Stockholm
Västmanland	Gotland
Gotland	Östergötlands koncentrationsansvar
Östergötlands koncentrationsansvar	Östergötland
Östergötland	Jönköping

Koncentrationsansvar för länsstyrelser före förändring	Koncentrationsansvar för länsstyrelser efter förändring
Jönköping	Kalmar
Kalmar	Västra Götalands koncentrationsansvar
Västra Götalands koncentrationsansvar	Västra Götaland
Västra Götaland	Halland
Halland	Skånes koncentrationsansvar
Skånes koncentrationsansvar	Skåne
Skåne	Blekinge
Blekinge	Kronoberg
Kronoberg	

Källa: Regeringen.

3.1.1 Vi föreslår att regeringen fördelar om resurser mellan fem länsstyrelser

De verksamheter som är koncentrerade innebär att ett färre antal länsstyrelser utför vissa verksamheter åt samtliga länsstyrelser. Regeringen fördelar därför om medel från de länsstyrelser som inte utför uppgifterna till de koncentrationsansvariga länsstyrelserna.

Om regeringen förändrar ansvaret för de koncentrerade verksamheter behöver den också ändra hur den fördelar medel mellan länsstyrelserna. Tabell 3.2 visar vårt förslag till hur regeringen bör omfördela medel mellan de fem länsstyrelser vars ansvar förändras.

Tabell 3.2 Statskontorets förslag till förändrad resurstilldelning mellan länsstyrelser som ska få eller har ansvar för verksamhet som redan är koncentrerad

Länsstyrelse	Förändring i resurstilldelning
Norrbotten	Ökar med 1 980 000 kronor
Västernorrland	Minskar med 1 980 000 kronor
Stockholm	Minskar med 2 760 000 kronor
Örebro	Ökar med 6 170 000 kronor
Dalarna	Minskar med 3 410 000 kronor
Östergötland	Oförändrat
Västra Götaland	Oförändrat
Skåne	Oförändrat
<i>Summa</i>	<i>0 kronor</i>

Anm.: Länsstyrelser som inte har ansvar för koncentrerad verksamhet eller som inte får det om ansvaret förändras berörs inte i denna del av vårt uppdrag och ingår därför inte i tabellen.

Källa: Statskontorets beräkning utifrån uppgifter från länsstyrelserna (årsarbetskrafter) och Statistiska centralbyrån (medianlöner).

Vårt förslag är statsfinansiellt kostnadsneutralt genom att det omfördelar länsstyrelsernas befintliga anslag utan att tillföra nya medel. Vi har beräknat resurserna utifrån den arbetstid som verksamheterna har krävt hos de koncentrationsansvariga länsstyrelserna. Timkostnaden har vi baserat på medianlöner i riket för de kompetenser som normalt utför verksamheterna. Vi har valt att inte inkludera exempelvis resekostnader i beräkningarna. Det beror bland annat på att de resurser som omfördelas sammantaget är något större än de befintliga kostnaderna hos flera länsstyrelser. Vi ser därför inte att det finns behov av att göra fler tillägg. I bilaga 3 finns mer detaljer om beräkningarna och hur vi har resonerat.

De ansvariga länsstyrelsernas nuvarande kostnader för koncentrerade verksamheter är större än de belopp som årligen omfördelas till dem sedan den förra koncentrationen. Det innebär att regeringen enligt vårt förslag kommer omfördela mer resurser för koncentrerad verksamhet än vad den gör i dag. Det följer av att vårt förslag till omfördelning utgår från den faktiska arbetstid som länsstyrelserna de senaste åren har ägnat åt de koncentrerade verksamheterna. Men det rör sig ändå om en begränsad omfördelning av resurser mellan berörda länsstyrelser i förhållande till deras anslag.

I dag fördelar regeringen om medel mellan länsstyrelserna i en bilaga till länsstyrelsernas regleringsbrev.¹⁶ För koncentration av stiftelser har en sådan omfördelning skett sedan 2010 och för övriga koncentrerade verksamheter sedan 2013. De medel som omfördelas mellan länsstyrelserna summerar till noll. Medlen har pris- och löneomräknats (PLO) över tid.¹⁷ Men utöver det har regeringen inte justerat omfördelningen.

¹⁶ Bilagan har haft olika benämning och numrering mellan åren. Se till exempel *Regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende länsstyrelserna*. Bilaga 3 – Fördelning av medel.

¹⁷ För en förklaring av pris- och löneomräkning, se till exempel Riksrevisionen. (2022:2). *Räkna med mindre – den årliga omräkningen av myndigheternas anslag*, s. 15 ff.

Vi bedömer att den nya omfördelningen av medel mellan länsstyrelserna bör ske genom att regeringen inför en ny kolumn i bilagan *Fördelning av medel* till länsstyrelsernas regleringsbrev. Kolumnen kan exempelvis ha rubriken *koncentration 2025*. Vi bedömer också att den nya omfördelningen av resurser bör pris- och löneomräknas årligen. Det baserar vi på att vi inte ser något behov av att ändra på hur omfördelningen har hanterats hittills.

3.1.2 Örebro och Dalarna får störst förändring i resurstilldelning

Förändringen innebär att Länsstyrelsen i Örebro län får ett koncentrationsansvar för sju län, ett ansvar som de inte har haft tidigare. Örebro får även störst tillskott av resurser enligt vårt förslag till omfördelning. Ökningen motsvarar drygt 2 procent av Örebros samlade verksamhetsintäkter 2022.¹⁸ Tillskottet sker främst genom överföring från Länsstyrelsen i Stockholms län. För Länsstyrelsen i Stockholms län innebär förändringen att intäkterna minskar med mindre än 0,5 procent av verksamhetsintäkterna för 2022.¹⁹

Länsstyrelsen i Dalarnas län får den procentuellt största intäktsminskningen till följd av förändringen – 1 procent av verksamhetsintäkterna för 2022.²⁰ För Länsstyrelsen i Västernorrlands län minskar intäkterna något under 1 procent.²¹ För Länsstyrelsen i Norrbottens län ökar intäkterna med cirka 0,5 procent till följd av förändringen.²²

¹⁸ Länsstyrelsen i Örebro län. (2023:1). *Årsredovisning 2022 – Länsstyrelsen i Örebro län*.

¹⁹ Länsstyrelsen i Stockholms län. (2023). *Länsstyrelsen Stockholm – Årsredovisning 2022*.

²⁰ Länsstyrelsen i Dalarnas län. (2023:08). *Årsredovisning 2022 – Länsstyrelsen i Dalarnas län*.

²¹ Länsstyrelsen i Västernorrlands län. (2023). *Länsstyrelsen Västernorrland – Årsredovisning 2022*.

²² Länsstyrelsen i Norrbottens län. (2023). *Årsredovisning 2022 – Länsstyrelsen i Norrbottens län*.

I bilaga 2 till denna rapport finns detaljerade uppgifter om vårt förslag till omfördelning av resurser för varje verksamhet och länsstyrelse. Där beskriver vi också mer utförligt hur vi har gått till väga för att bedöma länsstyrelsernas kostnader för de koncentrerade verksamheterna och hur vi har beräknat vårt förslag till resursomfördelning.

3.1.3 Omfördelningen omfattar inte övriga län än de fem

Vårt förslag till omfördelning av resurser för de verksamheter som redan är koncentrerade i dag förändrar inte resurserna för länsstyrelserna i Skåne, Västra Götalands och Östergötlands län. Det beror på att ansvaret för de verksamheter som redan är koncentrerade inte förändras för dessa länsstyrelser av att sju koncentrationsansvariga län blir sex.

Vårt uppdrag omfattar att se över resursomfördelningen mellan de länsstyrelser som berörs av förändringarna. Det innebär att vi inte föreslår att ta bort den befintliga omfördelningen som sker mellan länsstyrelserna för koncentrerad verksamhet i bilagan *Fördelning av medel* till länsstyrelsernas regleringsbrev (kolumnerna *konc. av div.* och *konc. av stiftelser*). Våra avvägningar kring detta framgår av bilaga 2.

3.2 Det krävs gott om tid och förberedelser inför att förändringarna träder i kraft

Statskontoret bedömer att anpassningen av länsstyrelsernas koncentrationsansvar bör träda i kraft den 1 januari 2025. Vi bedömer att länsstyrelserna behöver få gott om tid för att anpassa sina organisationer inför förändringen.

3.2.1 De berörda länsstyrelserna bör förbereda förändringen

Det ingår inte i vårt uppdrag att utreda hur det ska gå till att genomföra förändringen av koncentrationsansvar praktiskt. Statskontoret bedömer att de länsstyrelser som ska få ett förändrat ansvar bör få i uppdrag av regeringen att förbereda de praktiska detaljerna i förändringen. Det gäller länsstyrelserna i Norrbottens, Västernorrlands, Stockholms, Örebro och Dalarnas län. Regeringen bör ge uppdraget till dessa länsstyrelser i god tid inför att förändringen ska träda i kraft.

I ett sådant uppdrag bör det ingå att berörda länsstyrelser förbereder för förändringar i hur de bemannar och organiserar verksamheten. Det bör också ingå att undersöka vilka arkiv, diariér, konton och eventuella ärendevolymer och tillhörande resurser som behöver överföras till en annan länsstyrelse och hur det ska gå till. Det bör även ingå att föreslå hur eventuella omställningskostnader bör hanteras mellan länsstyrelserna (se även avsnitt 3.3.1).

3.2.2 Uppgifter som tillhör koncentrerad verksamhet behöver följa med när ansvaret ändras

System och uppgifter som tillhör koncentrerad verksamhet men som bara en av de sju länsstyrelserna ansvarar för behöver hanteras av en koncentrationsansvarig länsstyrelse även efter att regeringen ändrar ansvaret. Vi har bett de länsstyrelser som har koncentrationsansvar i dag att ange om det finns uppgifter som hör till detta ansvar som hanteras eller samordnas av bara en av dem.

Den enda uppgift som vi har fått information om som kräver särskild hantering är att Länsstyrelsen i Dalarnas län samordnar statistik om överförmyndare för alla länsstyrelser. Men en länsstyrelse som har koncentrationsansvar behöver samordna den uppgiften även efter ansvarsförändringen. Vi bedömer i detta fall att den mest effektiva lösningen är att Länsstyrelsen i Örebro län får ansvaret att samordna statistiken i samband med att Örebro tar över ansvaret för all koncentrerad verksamhet från Länsstyrelsen i Dalarnas län. Statskontoret har även tidigare bedömt att uppgifter om att samordna länsstyrelsernas verksamhet inom överförmyndarområdet bör samlas hos en av de koncentrationsansvariga länsstyrelserna.²³

I det uppdrag som vi föreslår att regeringen ger till de fem länsstyrelserna inför förändringen bör det ingå att förbereda för att även tillhörande uppgifter kan följa med när ansvaret överförs.

²³ Statskontoret (2019:8). *En förbättrad samordning av tillsynen och tillsynsvägledningen inom överförmyndarområdet.*

3.2.3 Länsstyrelserna bör få minst 6 månader för att genomföra förändringarna

Vi bedömer att förändringen i koncentrationsansvar bör börja gälla från den 1 januari 2025. Störst förändring till följd av att koncentrationsansvaret anpassas sker som sagt för Länsstyrelsen i Örebro län, som inte har haft ansvar för koncentrerade verksamheter tidigare. Länsstyrelsen i Örebro län behöver därför gott om tid att bemanna, organisera om och sätta sig in i de nya frågorna. Länsstyrelsen i Norrbottens län kan också behöva tid för att rekrytera, eftersom de kan behöva nyanställa när ansvaret utökas med två län. På liknande sätt kan länsstyrelserna i Västernorrlands, Stockholms och Dalarnas län behöva tid för att anpassa sin verksamhet när ansvaret upphör eller minskar. De berörda länsstyrelserna kan i vissa fall ha kostnader för öppna ärenden, personal och annat under lång tid efter förändringen.

Vårt förslag till tidsplan utgår från att regeringen bereder ärendet under hösten 2023. Därefter remitterar regeringen förslaget under vintern. Regeringen överlämnar proposition till riksdagen och ger i uppdrag till länsstyrelserna att förbereda övergången under första kvartalet 2024. Riksdagen fattar beslut innan halvårsskiftet 2024. Vi bedömer att länsstyrelserna därefter bör få cirka 6 månader på sig för att genomföra förändringarna. Länsstyrelserna har möjlighet att påbörja vissa åtgärder efter att de har fått uppdraget av regeringen att förbereda övergången. Då har de sammanlagt cirka 9 månader på sig för omställningen.

De angivna tiderna baserar vi på att länsstyrelserna hade ungefär samma tid på sig att ställa om inför den koncentration som skedde 2012, det vill säga cirka 5 månader efter att riksdagen hade fattat beslut. Från att regeringen hade överlämnat propositionen till riksdagen var det totalt cirka 9 månader till att ändringen skulle träda i kraft.²⁴ En länsstyrelse anser att förändringarna i stället bör träda i kraft den 1 februari 2025. Enligt länsstyrelsen försvåras överlämningen av verksamhet till följd av helgdagar och ledigheter kring årsskiftet. Men vi bedömer att länsstyrelserna bör kunna hantera sådana omständigheter inom ramen för den tidsplan vi beskriver ovan.

Vi bedömer att regeringen bör skjuta fram tidpunkten för när ändringarna ska träda i kraft om tidplanen för beredning och beslut inte håller.

²⁴ Prop. 2011/12:31. *Ändring av viss länsstyrelseverksamhet*; Konstitutionsutskottets bet. 2011/12:KU2. *Ändring av viss länsstyrelseverksamhet*; rskr. 2011/12:135.

3.3 Konsekvenser för de fem länsstyrelser som berörs av ett förändrat ansvar

Statskontoret bedömer att den ändrade ansvarsfördelningen framför allt får konsekvenser för de fem länsstyrelserna som på något sätt får ett förändrat ansvar – länsstyrelserna i Stockholms, Örebro, Dalarnas, Västernorrlands och Norrbottens län. Men vi bedömer att konsekvenserna är begränsade eftersom verksamheterna i sig inte är omfattande.

Förändringen påverkar i viss utsträckning de fem länsstyrelsernas förmåga inom civilförsvaret och krisberedskap. Förmågan stärks något i delar av landet och försvagas i andra delar av landet. Även deras förmåga att kunna hantera tillfälliga eller oförutsägbara uppgifter påverkas på motsvarande sätt. Vi bedömer vidare att förändringen kommer att föra med sig vissa omställningskostnader för de berörda länsstyrelserna. På sikt kan det förändrade ansvaret också bidra till en ökad tydlighet och enhetlighet men främst ur statens perspektiv.

3.3.1 Vissa initiala kostnader för att genomföra förändringen

Statskontoret bedömer att samtliga länsstyrelser som får ett förändrat ansvar för koncentrerade verksamheter kommer att få vissa initiala kostnader för att ställa om sin verksamhet.

Exempel på omställningskostnader till följd av ansvarsförändringen är den tid det tar och de kostnader som krävs för att rekrytera eller minska antalet medarbetare. Ett annat exempel på omställningskostnader är att länsstyrelserna kan behöva flytta ärenden mellan sig, vilket kräver förberedelser. Länsstyrelsen i Örebro län får ett helt nytt koncentrationsansvar för sju län. De uppskattar sina omställningskostnader till en miljon kronor. Länsstyrelsen i Västernorrlands län, vars ansvar upphör, bedömer att alla ärendebalanser för de koncentrerade uppgifterna bör föras över ett visst datum, vilket länsstyrelserna i sådant fall behöver förbereda.

Vi bedömer att länsstyrelserna bör kunna hantera sina omställningskostnader inom sina befintliga samlade anslag. Det baserar vi på att regeringen gjorde på det sättet vid koncentrationen av länsstyrelsernas

verksamhet 2010 och 2012.²⁵ Den koncentrationen var mer omfattande än den förändring som regeringen nu vill se och som vi har haft i uppdrag att utreda. Men eventuellt kan det behöva ske en engångsjustering av medel mellan länsstyrelserna om det uppstår mer omfattande omställningskostnader.

3.3.2 Förändringen påverkar länsstyrelsernas förmåga inom beredskap något

Statskontoret bedömer att det förändrade ansvaret för koncentrerad verksamhet till viss del påverkar berörda länsstyrelsernas förmåga inom civilförsvaret, krisberedskap och förmåga att kunna hantera tillfälliga uppgifter. Det beror på att personal som arbetar med de koncentrerade verksamheterna utgör en del av länsstyrelsernas arbete med höjd beredskap. Den berörda personalen har också en generell förvaltningskompetens som länsstyrelserna behöver för uppgifter som varierar över tid eller som är tillfälliga, till exempel att administrera val och utföra särskilda regeringsuppdrag. När resurser för koncentrerad verksamhet förs över från vissa länsstyrelser till andra kommer förmågan att hantera dessa frågor stärkas något i delar av landet och försvagas något i andra delar av landet.

För Länsstyrelsen i Norrbottens län och Länsstyrelsen i Örebro län som tar över ansvar för koncentrerad verksamhet bedömer vi att förmågan till krisberedskap, civilt försvar och att hantera tillfälliga uppgifter förbättras något på lång sikt. Vi uppskattar att resurstillskottet motsvarar 7–8 årsarbetskrafter för Länsstyrelsen i Örebro län, och 2–3 årsarbetskrafter för Länsstyrelsen i Norrbottens län.

Vi bedömer att Länsstyrelsen i Dalarnas län och i någon mån Länsstyrelsen i Västernorrlands län, vars ansvar för koncentrerad verksamhet upphör, får något sämre förmåga till krisberedskap, civilt försvar och möjlighet att hantera oförutsägbara eller tillfälliga uppgifter.

²⁵ Prop. 2011/12:31. *Ändring av viss länsstyrelseverksamhet.*

För Länsstyrelsen i Dalarnas län uppskattar vi att ansvarsförändringen kommer att minska resurserna med 4–5 årsarbetskrafter.²⁶ I dag arbetar omkring 4 årsarbetskrafter med koncentrerad verksamhet, utspridda på 4 handläggare och flera jurister som stödjer arbetet. Handläggarna utför merparten av arbetet, men de arbetar också med andra frågor än koncentrerad verksamhet. Länsstyrelsen i Dalarnas län bedömer att de behöver behålla en del av denna kompetens inom förvaltning och juridik när ansvaret för koncentrerade verksamheter flyttar. Länsstyrelsen bedömer att ett förändrat koncentrationsansvar kommer att försämra länsstyrelsens uppbyggnad av civilt försvar och krisberedskap både på kort och lång sikt.

För Länsstyrelsen i Västernorrlands län innebär ansvarsförändringen att resurserna minskar motsvarande omkring 2–3 årsarbetskrafter. Länsstyrelsen i Västernorrlands län har totalt cirka 5–6 årsarbetskrafter med motsvarande kompetens inom förvaltning och juridik. Enligt länsstyrelsen påverkar förändringen inte deras förmåga till civilförsvar och att hantera tillfälliga arbetsuppgifter på något avgörande sätt.

Vi bedömer att förmågan till civilförsvar och krisberedskap för Länsstyrelsen i Stockholms län inte påverkas nämnvärt av ansvarsförändringen. Anpassningen av koncentrationsansvaret minskar resurserna med motsvarande 3–4 årsarbetskrafter. Men sett till ekonomi och bemanning är Länsstyrelsen i Stockholms län betydligt större än de övriga länsstyrelser som berörs av anpassningen. Minskningen motsvarar en ytterst begränsad del av Stockholms verksamhet. Vi noterar också att Länsstyrelsen i Stockholms län ofta får hantera att uppgifter tillkommer och försvinner. Myndigheten bör därför ha goda förutsättningar att anpassa verksamheten även när koncentrationsansvaret minskar.

²⁶ Länsstyrelsen i Dalarnas läns beräkningar av vad deras koncentrationsansvar kostar motsvarar ungefär en årsarbetskraft mindre än Statskontorets beräkningar. I bilaga 2 finns en förklaring till varför beräkningarna skiljer sig åt.

3.3.3 Något sämre förutsättningar för lokalkännedom och närhet för vissa verksamheter

Statskontoret bedömer att förändringen innebär att länsstyrelsernas förutsättningar för att ha lokalkännedom och närhet minskar något. Men det gäller bara för länsstyrelserna i Norrbottens och Örebro län. Lokalkännedom och närhet är inte heller relevant för alla de koncentrerade verksamheterna.

Förändringen innebär att länsstyrelserna i Norrbottens och Örebro län kommer ha ansvar för koncentrerade verksamheter för större områden än tidigare. För Länsstyrelsen i Norrbottens län innebär förändringen att det område som koncentrationsansvaret omfattar utvidgas till att avse omkring halva Sveriges yta. För Länsstyrelsen i Örebro län innebär förändringen att det område som länsstyrelsen kommer ansvara för är större än de områden som Länsstyrelsen i Dalarnas län respektive Stockholm har ansvarat för tidigare.

De geografiska avstånden ökar alltså för dessa länsstyrelser. Det ger något sämre förutsättningar för lokal närhet. Vi bedömer att det är en fördel för länsstyrelserna att ha lokal närhet för vissa av de koncentrerade verksamheterna. Det gäller till exempel verksamheterna begravningsfrågor, pantlåneverksamhet, bilskrotningsfonden och bevakningsföretag. Det beror på att uppgifterna kan kräva att länsstyrelsen känner till lokala förutsättningar och kan göra platsbesök.

3.3.4 Något minskad tydlighet i början och större tydlighet främst för staten på sikt

Statskontoret bedömer att det förändrade ansvaret i början kan försvåra för enskilda och företrädare för företag och andra organisationer. Det kan bli svårare för dem att veta till vilken länsstyrelse de ska vända sig till i de nio län där de koncentrerade verksamheterna ska utföras av en annan länsstyrelse. Men vi bedömer att de berörda länsstyrelserna kan minska denna otydlighet genom att informera om förändringen, till exempel på sina respektive webbplatser. De länsstyrelser som får ett förändrat ansvar behöver också ha beredskap och rutiner för att hantera att ärenden under en övergångsperiod kan komma in till fel länsstyrelse. Myndigheter har en serviceskyldighet som innebär att ge enskilda sådan hjälp att de kan ta till vara sina intressen. I det ingår att se till att enskildas kontakter med myndigheter är smidiga och enkla.²⁷

²⁷ 6 § förvaltningslagen (2017:900).

Men även på lång sikt bedömer Statskontoret att förändringen främst ökar tydligheten och enhetligheten ur statens perspektiv. Ansvaret för koncentrerad verksamhet kommer efter förändringen att sammanfalla med indelningen enligt förordningen (2022:593) om vissa förvaltningsmyndigheters regionala indelning och förordningen (2022:525) om civilområdesansvariga länsstyrelser. Men länsstyrelsernas ansvar för dessa verksamheter har varit koncentrerat till nuvarande sju länsstyrelser under en lång tid och är en inarbetad koncentration.

Det finns endast begränsade synergier för kommuner, enskilda, företag och andra organisationer som vänder sig till länsstyrelserna med att koncentrationen sammanfaller med statens regionala indelning och civilförvarsområdena. Dessutom finns det andra verksamheter vid länsstyrelserna som dessa aktörer kommer i kontakt med som är koncentrerade utifrån andra logiker än till de sex områdena. Vi bedömer därför att förändringen endast i liten utsträckning kommer att öka tydligheten för de som vänder sig till länsstyrelsen.

3.3.5 Liten påverkan på kvalitet, rättssäkerhet, effektivitet och likabehandling

Regeringens syfte med att anpassa ansvaret för redan koncentrerad verksamhet från sju till sex länsstyrelser är framför allt att öka tydligheten i statens regionala indelning. Statskontoret bedömer att den förändringen kommer att ha begränsad påverkan på de övergripande syftena med koncentration i stort, det vill säga kvalitet, rättssäkerhet och effektivitet i de koncentrerade verksamheterna.

När regeringen 2012 koncentrerade viss länsstyrelseverksamhet från alla tjugo till sju länsstyrelser var syftet att verksamheterna skulle bedrivas mer effektivt, använda resurserna bättre samt säkerställa en väl fungerande rättssäkerhet och därmed likabehandling.²⁸ Men den koncentrationen var en större förändring än den nuvarande om att anpassa ansvaret från sju till sex länsstyrelser.

²⁸ Prop. 2011/12:31. *Ändring av viss länsstyrelseverksamhet.*

Vi bedömer att förändringen i länsstyrelsernas ansvar kan effektivisera hanteringen av den redan koncentrerade verksamheten något. Det är möjligt att enskilda verksamheter kan bedrivas något mer effektivt och rättssäkert när färre personer handlägger frågorna. Men det rör sig i så fall om små vinster i effektivitet och rättssäkerhet.

3.3.6 Övrig nationell påverkan är marginell

Vårt förslag om resursomfördelning är statsfinansiellt neutralt. Det betyder att det inte kommer att öka eller minska de statliga utgifterna. Det beror på att förslaget innebär att regeringen fördelar om de resurser som den redan tilldelar länsstyrelserna. I den mån sysselsättningen i landet påverkas av ansvarsförändringen handlar det om enstaka tjänster.

Om länsstyrelsernas ansvar för koncentrerade verksamheter ändras på det sätt som regeringen vill kommer de geografiska avstånden att öka. Men det gäller bara de områden som länsstyrelserna i Norrbottens och Örebro län kommer ansvara för. Det öka verksamheternas påverkan på klimat och miljö marginellt, samt öka resekostnaderna något. Vissa verksamheter, till exempel tillsyn av överförmyndare, kan kräva en hel del resor. Men de koncentrerade verksamheter som kräver resor är relativt små i förhållande till länsstyrelsernas samlade verksamhet.

Vi bedömer att förslagen inte kommer att ha någon nämnvärd påverkan på brottslighet, jämställdhet, folkhälsa, social hållbarhet, mänskliga rättigheter eller Sveriges skyldigheter gentemot EU.

4 Förslag om ytterligare verksamheter att koncentrera

I det här kapitlet redovisar vi Statskontorets förslag om ytterligare verksamheter att koncentrera till sex länsstyrelser enligt strukturen för regional indelning. Vi föreslår fem sådana verksamheter. Förslagen har vi tagit fram i samverkan med länsstyrelserna och bedömt utifrån regeringens kriterier för koncentration.

Regeringens syfte med ytterligare koncentration är att länsstyrelserna ska kunna bedriva verksamheten mer effektivt och använda resurserna bättre. Vi bedömer att våra förslag kan bidra till detta. Men vi förväntar oss att de endast påverkar effektiviteten något, eftersom de fem verksamheterna utgör en liten del av länsstyrelsens samlade verksamhet. De resurser som vi föreslår att omfördela mellan berörda länsstyrelser är också små i förhållande till deras samlade intäkter.

De författningsändringar som vi bedömer att förändringarna kräver har vi samlat i kapitel 5.

4.1 Vi föreslår fem ytterligare verksamheter att koncentrera till de sex länsstyrelserna

Regeringen vill se om det är möjligt att koncentrera ytterligare verksamheter så att ansvaret samlas till sex länsstyrelser i stället för att alla tjugo länsstyrelser har ansvar. Regeringen vill att det ska vara samma geografiska indelning i sex områden som den förändring vi beskriver i kapitel 3. Det innebär att de sex länsstyrelserna följer av strukturen med civilområden och vissa förvaltningsmyndigheters regionala indelning.

Statskontorets förslag:

Statskontoret föreslår att följande verksamheter koncentreras till länsstyrelserna i Norrbottens, Örebro, Stockholms, Skåne, Östergötlands och Västra Götalands län:

- Godkännande av skyddsvakter
- Deponering av hyra och arrende enligt jordabalken
- Auktorisering av skrotare
- Avveckling av stadgad åborätt och landgille
- Individärenden

Delkapitlet är uppbyggt utifrån respektive förslag om verksamhet och innehåller vår motivering och våra överväganden utifrån regeringens kriterier för koncentration (se avsnitt 4.1.1).

I bilaga 3 till denna rapport framgår vilka andra verksamheter som vi har övervägt, men som vi i nuläget av olika skäl inte föreslår att koncentrera. Vissa av dessa verksamheter skulle kunna vara lämpliga att koncentrera. Men vi bedömer att de antingen kräver ytterligare utredning eller att de inte omfattas av vårt uppdrag. I bilaga 3 finns en mer utförlig motivering.

4.1.1 Verksamheterna är små och har begränsat samband med länsstyrelsernas kärnverksamhet

Regeringen har angett att den vill se över möjligheterna till koncentration av länsstyrelseverksamhet med ledning av vissa kriterier (tabell 4.1).²⁹

Tabell 4.1 Regeringens kriterier för när koncentration av länsstyrelseverksamhet är lämplig

Kriterier	Frågor som vi har undersökt för att se om kriteriet är uppfyllt	Svar på frågor som talar för koncentration
Det finns behov av mer likformigt utförande	Bör och kan verksamheten anpassas efter läns specifika förutsättningar?	Nej
Sambandet med länsstyrelsernas övriga kärnverksamhet är begränsat	Försvinner någon kompetens eller kunskap som har stor betydelse för att utföra den övriga kärnverksamheten om verksamheten flyttas från länsstyrelsen?	Nej
Verksamheten har begränsad betydelse för länsstyrelsernas uppdrag enligt 2 § förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion	Är verksamheten betydelsefull för beskrivningen av tillståndet i länet? Brukar verksamheter bli föremål för samordning med andra uppgifter vid länsstyrelsen?	Nej
Behovet av externa besök är begränsat	Förekommer besökare vid länsstyrelsen med anledning av verksamheten? Behöver länsstyrelsen göra externa besök för verksamheten?	Nej
Behovet av lokalkännedom är begränsat	Kräver verksamheten att länsstyrelsen känner till lokala och regionala förutsättningar?	Nej
Verksamheten har en liten omfattning eller hög komplexitet	Har verksamheten få årsarbetskrafter? Kräver den högt specialiserad kompetens?	Ja
De administrativa kostnaderna för handläggningen är höga i relation till mängden ärenden	Kan de administrativa kostnaderna minska genom koncentration?	Ja

Anm.: Med *övrig kärnverksamhet* avser vi alla andra typer av verksamhet som länsstyrelsen ska bedriva enligt särskilda bestämmelser i författning.

Källa: Regeringen, budgetpropositionen för 2022.

²⁹ Regeringen. (Prop. 2021/22:1). *Budgetpropositionen för 2022*, Utgiftsområde 1, s. 47; Regeringen (Finansdepartementet). (Fi2023/01067). *Uppdrag att utreda ändrad ansvarsfördelning för viss länsstyrelseverksamhet*, s. 3.

Utifrån kriterierna har vi valt att föreslå verksamheter som har liten omfattning och begränsat samband med länsstyrelsernas kärnverksamhet. Det finns länsstyrelser som har föreslagit att koncentrera verksamheter inom områdena jordbruk, livsmedel och djurskydd. Men vi har valt att inte gå vidare med förslag inom dessa områden. Vi bedömer att dessa verksamheter i regel har stort samband med länsstyrelsernas kärnverksamhet, även om de för vissa enskilda länsstyrelser kan ha mindre betydelse.

Vi har också övervägt att koncentrera verksamheterna *transport av avfall och farligt avfall m.m.* (VÄS-kod 5622), *anmälan om transport av avfall och producentansvar* (VÄS-kod 5662), *tillstånd för särskilt farliga kemikalier* (VÄS-kod 5611) samt *allmänningsskogar* (som är en del av VÄS-kod 2085). Men av olika skäl har vi valt att inte lämna sådana förslag. Vi bedömer att om regeringen vill koncentrera dessa verksamheter så behöver de utredas med andra förutsättningar än vad vi har haft inom ramen för vårt uppdrag (se bilaga 3).

4.1.2 Godkännande av skyddsvakter

Verksamheten godkännande av skyddsvakter (VÄS-kod 2124) innefattar att handlägga ansökningar från bevakningsföretag eller myndigheter om att få en person godkänd som civil skyddsvakt för ett visst skyddsobjekt. Det ingår även att återkalla godkännanden. Verksamheten regleras i skyddslagen (2010:305) och skyddsförordningen (2010:523). Länsstyrelserna avsätter i genomsnitt mindre än 0,1 årsarbetskrafter per år för verksamheten godkännande av skyddsvakter.

Statskontoret bedömer att regeringens kriterier för koncentration till övervägande del är uppfyllda. De flesta länsstyrelser håller med om det och är positiva till att koncentrera verksamheten. Den har till exempel begränsad koppling till länsstyrelsernas kärnverksamhet, kräver inte externa besök och kräver inte särskilt mycket lokalkännedom. Vi bedömer också att verksamheten liknar och har samband med den redan koncentrerade verksamheten *bevakningsföretag* (resterande VÄS-kod 212). Den verksamheten gäller auktorisering och tillsyn av bevakningsföretag samt godkännande av personal i sådana företag.

Det som talar emot koncentration är att verksamheten omfattar relativt många ärenden för vissa länsstyrelser. En länsstyrelse anger att de administrativa kostnaderna inte är särskilt stora. Ett av regeringens kriterier för koncentration är att de administrativa kostnaderna ska vara stora. En annan länsstyrelse uppger till oss att godkännande av skyddsvakter har ett samband med verksamheten prövning av skyddsobjekt vid länsstyrelsen som inte är koncentrerad.

Trots att det finns några skäl emot anser vi ändå att godkännande av skyddsvakter bör koncentreras eftersom regeringens kriterier till övervägande del är uppfyllda. Verksamheten har inte heller i övrigt något samband med länsstyrelsernas kärnverksamhet. Vi bedömer att förutsättningarna blir bättre att upprätthålla kompetens, kontinuitet och kvalitet när det gäller att hantera godkännande av skyddsvakter och bevakningsföretag genom att koncentrera verksamheten så att samma länsstyrelser har ansvar för båda verksamheterna. Vårt förslag omfattar inte att koncentrera skyddsobjekt (VÄS-kod 4513).

4.1.3 Deponering av hyra och arrende enligt jordabalken

Verksamheten deponering av hyra och arrende enligt jordabalken (del av VÄS-kod 2081) innebär att länsstyrelserna vid behov kan förvara pengar som någon ska betala i hyra eller arrende. Det kan till exempel handla om att en hyresgäst och en hyresvärd eller en arrendator och en jordägare tvistar om beloppet eller att den som ska ta emot pengarna inte är känd. I verksamheten ingår även ställd säkerhet enligt utskökningsbalken vid grävning. Slutligen ingår deponering av lössumma när lös egendom ska lösas in i samband med att en tomträtt upphör. Uppgifterna regleras i jordabalken. Länsstyrelserna avsätter i genomsnitt mindre än 0,2 årsarbetskrafter per år för verksamheten deponering av hyra och arrende enligt jordabalken.

Statskontoret bedömer att regeringens kriterier för koncentration till övervägande del är uppfyllda för denna verksamhet. De flesta länsstyrelser håller med om det och är positiva till att koncentrera den. Vi bedömer att verksamheten har likheter och samband med verksamheten *deponerade medel*, som redan är koncentrerad. Den verksamheten handlar om att länsstyrelsen kan förvara pengar åt någon enligt lag (1927:56) om nedsättning av pengar hos myndighet (som också är en del av VÄS-kod 2081). Verksamheten avser deponering av annat än hyra och arrende. Ett exempel är om någon begär tvångsinlösning av aktier. Länsstyrelsen håller då pengarna som ersättning för de aktieägare vars aktier tvångsinlöses.

Deponering av hyra och arrende enligt jordabalken har inget samband med länsstyrelsernas övriga kärnverksamhet och kräver till exempel inte kännedom om lokala förhållanden eller några externa besök. Ett annat skäl till vår bedömning att verksamheten bör koncentreras är att det underlättar för medborgare och företag att ansvaret för deponerade medel ligger på samma länsstyrelser.

Det som talar emot att koncentrera verksamheten är att den omfattar relativt många ärenden för några länsstyrelser och att de administrativa kostnaderna inte är särskilt stora. Men Statskontoret anser ändå att fördelarna med en koncentration överväger nackdelarna. Därför bedömer vi att verksamheten bör koncentreras.

I den proposition där regeringen föreslår att koncentrera *deponerade medel* 2012 ingick även deponering av hyra och arrende enligt jordabalken.³⁰ Men de föreslagna ändringarna har inte genomförts i jordabalken. Det finns en ytterligare en verksamhet som länsstyrelsen ansvarar för enligt jordabalken – syneman vid avräkning mellan jordägare och arrendator. Denna verksamhet är del av VÄS-kod 2143 och ingår således inte i deponering av hyra och arrende enligt jordabalken.

4.1.4 Auktorisering av skrotare

Verksamheten auktorisering av skrotare (VÄS-kod 20551) omfattar att länsstyrelserna kontrollerar att bilskrotningsföretag uppfyller de lagkrav som gäller för verksamheten och därefter beslutar om auktorisation. Det betyder att länsstyrelserna godkänner att företaget får bedriva sin verksamhet. Det ingår även att länsstyrelsen återkallar auktoriseringar. Verksamheten regleras i miljöbalken och bilskrotningsförordningen (2007:186). Länsstyrelserna avsätter i genomsnitt mindre än 0,05 årsarbetskrafter per år för verksamheten auktorisering av skrotare.

Statskontoret bedömer att regeringens kriterier för koncentration till övervägande del är uppfyllda. De flesta länsstyrelser håller med om det och är positiva till att koncentrera verksamheten. Den har till exempel litet samband med annan kärnverksamhet vid länsstyrelserna och är komplex. Verksamheten omfattar dessutom få ärenden och de administrativa

³⁰ Prop. 2011/12:31. *Ändring av viss länsstyrelseverksamhet*, s. 36 f.

kostnaderna för den är inte heller särskilt stora. Vi bedömer också att verksamheten har likheter och samband med verksamheten *bilskrotningsfonden* (VÄS-kod 20552), som redan är koncentrerad. Bilskrotningsfonden har visserligen i regel varit inaktiv efter 2007 eftersom inga medel har tillförts fonden efter det. Men arbetsuppgiften kan komma att bli aktuell igen, eftersom Trafikanalys på regeringens uppdrag har tagit fram och remitterat förslag som bland annat innehåller en ny skrotningspremie.³¹

Det som talar emot koncentration utifrån regeringens kriterier är att verksamheten har samband med länsstyrelsernas prövning enligt miljöbalken. Verksamheten kräver viss kunskap om lokala förhållanden, till exempel var det kan vara känsligt att bedriva verksamheten. Den kräver även ibland att länsstyrelsen samverkar med kommunernas miljökontor.

Men Statskontoret bedömer att fördelarna med koncentration överväger nackdelarna, eftersom verksamheten omfattar få ärenden och kräver kvalificerade bedömningar. Det går därför att uppnå kvalitetsvinster genom att uppgiften utförs av färre länsstyrelser. Vi bedömer också att länsstyrelserna vid behov kan få en fungerande samverkan med kommunerna även om uppgiften utförs av färre länsstyrelser.

4.1.5 Avveckling av stadgad åborätt och landgille

Åborätt och landgille är äldre former av rättigheter att bo på och bruka annans mark. Riksdagen har beslutat att fasa ut dessa rättigheter och att ersätta dem med full äganderätt.³² Verksamheten avveckling av stadgad åborätt och landgille (som är en del av VÄS-kod 2085) innebär att länsstyrelserna prövar vem som är rätt innehavare av besittningsrätt till en fastighet under stadgad åborätt och att länsstyrelsen ansöker om lagfart.

³¹ Trafikanalys. (2022:14). *Förslag som leder till transportsektorns klimatomställning – redovisning av regeringsuppdraget att ta fram underlag inom transportområdet inför den kommande klimatpolitiska handlingsplanen*, s. 62 f.

³² Prop. 1998/99:38. *Staten och trossamfunden – begravningsverksamheten, kulturminnena, personalen, avgiftsbetalningen, m.m.*; Konstitutionsutskottets bet. 1998/99:KU18. *Staten och trossamfunden – begravningsverksamheten, kulturminnena, personalen, avgiftsbetalningen, m.m.*; prot. 1998/99:83.

När regeringen föreslog koncentration 2012 gick regeringen inte vidare med att koncentrera denna verksamhet.³³ Verksamheten regleras i lagen (1999:282) om avveckling av stadgad åborätt och landgille.

Länsstyrelserna avsätter i genomsnitt mindre än 0,01 årsarbetskrafter per år för avveckling av stadgad åborätt och landgille. Majoriteten av länsstyrelserna har inte haft några sådana ärenden under de senaste fem åren.

Statskontoret bedömer att regeringens kriterier för koncentration till övervägande del är uppfyllda. Länsstyrelserna är också positiva till att koncentrera verksamheten. Nästan samtliga länsstyrelser som har bedömt om den bör koncentreras utifrån regeringens kriterier anger att verksamheten helt uppfyller kriterierna. Vi bedömer att verksamheten har likheter och samband med verksamheten *häradsallmänningar* (som också är en del av VÄS-kod 2085), som redan är koncentrerad. Avveckling av stadgad åborätt och landgille har litet samband med annan kärnverksamhet och länsstyrelserna hanterar få ärenden.

En närliggande verksamhet till avveckling av stadgad åborätt och landgille är *allmänningsskogar* (ytterligare en del av VÄS-kod 2085). Vi har övervägt att även föreslå att koncentrera den verksamheten, men vi har valt att inte gå vidare med den. Vi bedömer att en annan typ av koncentration än den som vi har i uppdrag att föreslå vore en mer ändamålsenlig lösning för denna verksamhet (se bilaga 3 för ett mer utförligt resonemang).

4.1.6 Individärenden

Individärenden (VÄS-kod 217) omfattar äktenskapstillstånd, återbetalning av underhållsbidrag samt överklagande av en socialnämnds beslut att inte påbörja eller att lägga ner en utredning om faderskap eller föräldraskap. Verksamheten regleras i föräldrabalken, lagen (1969:620) om ersättning i vissa fall för utgivna underhållsbidrag och äktenskapsbalken. Länsstyrelserna avsätter i genomsnitt mindre än 0,01 årsarbetskrafter per år för individärenden. Majoriteten av länsstyrelserna har inte haft några ärenden under de senaste fem åren.

³³ Prop. 2011/12:31. *Ändring av viss länsstyrelseverksamhet*, s. 44.

Statskontoret bedömer att regeringens kriterier för koncentration till övervägande del är uppfyllda. Alla länsstyrelser som har bedömt verksamheten håller med om detta. Verksamheten har få ärenden samtidigt som dessa ärenden har hög komplexitet. Därför kan ärendehandläggningen bli mer likformig och rättssäker genom att koncentrera verksamheten. För äktenskapstillstånd bedömer Statskontoret att det kan finnas vissa fördelar att länsstyrelsen ligger geografiskt nära, men i övrigt finns det inga nackdelar utifrån regeringens kriterier med att koncentrera verksamheten.

4.2 Resurser bör fördelas om när fler verksamheter koncentreras

Statskontorets förslag om ytterligare verksamheter att koncentrera till färre länsstyrelser innebär att regeringen behöver omfördela resurser mellan länsstyrelserna för arbetet. Tabell 4.2 visar vårt förslag till omfördelning.

Tabell 4.2 Omfördelning av resurser till följd av ytterligare koncentration

Länsstyrelse	Förändring i resurstilldelning
Norrbottnen	Ökar med 250 000 kronor
Västernorrland	Minskar med 110 000 kronor
Stockholm	Ökar med 30 000 kronor
Örebro	Ökar med 840 000 kronor
Dalarna	Minskar med 220 000 kronor
Östergötland	Ökar med 200 000 kronor
Västra Götaland	Ökar med 150 000 kronor
Skåne	Ökar med 170 000 kronor
Blekinge	Minskar med 120 000 kronor
Gotland	Minskar med 30 000 kronor
Gävleborg	Minskar med 140 000 kronor
Halland	Minskar med 150 000 kronor
Jämtland	Minskar med 30 000 kronor
Jönköping	Minskar med 90 000 kronor
Kalmar	Minskar med 110 000 kronor
Kronoberg	Minskar med 50 000 kronor
Uppsala	Minskar med 230 000 kronor
Västerbotten	Minskar med 110 000 kronor
Västmanland	Minskar med 90 000 kronor
Södermanland	Minskar med 110 000 kronor
Värmland	Minskar med 50 000 kronor
<i>Summa</i>	<i>0 kronor</i>

Källa: Statskontorets beräkning utifrån uppgifter från länsstyrelserna och Statistiska centralbyrån.

De verksamheter som vi föreslår att koncentrera är små verksamheter som har haft få ärenden över tid för de flesta länsstyrelser. Men för några länsstyrelser är verksamheten något mer omfattande.

Sammantaget är det relativt små belopp som vi föreslår ska omfördelas till följd av våra förslag om ytterligare verksamheter att koncentrera. För Länsstyrelsen i Örebro län är förändringen störst och motsvarar en ökning med 0,3 procent av verksamhetens samlade intäkter 2022.³⁴ En detaljerad tabell med belopp per verksamhet och länsstyrelse finns i bilaga 2.

4.3 Ge tid inför att ändringen träder i kraft och för att genomföra ändringen

Statskontoret föreslår att förändringen träder i kraft den 1 januari 2025. Vi bedömer nämligen att länsstyrelserna behöver få gott om tid för att förbereda inför förändringen.

Statskontoret bedömer att regeringen bör ge samtliga länsstyrelser i uppdrag att förbereda hur de ska genomföra förändringen praktiskt. Det omfattar exempelvis att ta ställning till hur de bör genomföra eventuella personalförändringar, om arbetet kräver omorganisering, hur arkivering och diarieföring ska hanteras för de verksamheter som ska överföras – före, under och efter förändring. De behöver också ta ställning till vilka eventuella ärendevolymer och tillhörande resurser som behöver överföras till något annat län. Verksamheterna som vi föreslår i denna del av uppdraget är små och för de länsstyrelser vars ansvar upphör bör det röra sig om begränsade personalförändringar.

Flera länsstyrelser framför att de vill få preciserade övergångsregler för hur de ska hantera frågor om personal och ärenden till följd av att de flyttar verksamheter sinsemellan. Men Statskontoret föreslår inga särskilda övergångsbestämmelser (se kapitel 5). Vi bedömer att sådana frågor kan lösas inom ramen för de förberedande uppdrag som vi föreslår att länsstyrelserna får.

³⁴ Länsstyrelsen i Örebro län. (2023:1). *Årsredovisning 2022 – Länsstyrelsen i Örebro län*.

4.4 Begränsade konsekvenser av våra förslag om ytterligare koncentration

Vi bedömer att våra förslag om ytterligare verksamheter att koncentrera från tjugoen till sex ansvariga länsstyrelser sammantaget kommer få begränsade konsekvenser för länsstyrelsernas verksamhet.

De förslag vi lämnar ska enligt vårt uppdrag uppfylla regeringens kriterier för koncentration (se avsnitt 4.1.1). Kriterierna anger att verksamheten ska ha begränsat samband med länsstyrelsernas kärnverksamhet och ha liten omfattning. Våra förslag kommer därför inte heller att leda till några större förändringar i effektivitet eller kvalitet i länsstyrelsernas verksamhet. Däremot kan länsstyrelsernas möjligheter att upprätthålla kompetensen öka något för de enskilda verksamheterna, och därmed öka förutsättningarna för kvalitet och rättssäkerhet i arbetet med sådana ärenden. Samtidigt framför länsstyrelserna att mer omfattande koncentration än den vi har haft i uppdrag att utreda kommer om den genomförs riskera att försvaga länsstyrelsernas förmåga att fullgöra det breda uppdrag de har.

4.4.1 Små ekonomiska konsekvenser för länsstyrelserna

Vi bedömer att våra förslag om att koncentrera ytterligare fem verksamheter medför begränsade ekonomiska konsekvenser för länsstyrelserna. De verksamheter vi föreslår avser få ärenden och årsarbetskrafter och har små kostnader i relation till länsstyrelsernas samlade verksamhet (se även avsnitt 4.1.1).

Våra förslag innebär att en länsstyrelse som inte är koncentrationsansvarig kommer behöva omfördela som mest 230 000 kronor årligen till en koncentrationsansvarig länsstyrelse. Den minsta omfördelningen är 30 000 kronor. Den länsstyrelse som får störst resurstillskott, Länsstyrelsen i Örebro län, tillförs enligt förslaget 840 000 kronor. Beloppen kan jämföras med att medianlönen i riket för en planerare/utredare på heltid under 2022 var drygt 780 000 kronor. Detta är den typ av kompetens som oftast arbetar med de aktuella verksamheterna på länsstyrelserna. Därför bedömer vi att förändringen att koncentrera ytterligare verksamheter inte har någon omfattande ekonomisk eller personalmässig påverkan på länsstyrelserna.

4.4.2 Något ökad effektivitet och förbättrad kvalitet till följd av förslagen

Vi bedömer att våra förslag på ytterligare verksamheter att koncentrera skapar förutsättningar för länsstyrelserna att använda sina resurser bättre och utföra de aktuella verksamheterna något mer effektivt än tidigare. Men det rör sig om små kvalitetsförbättringar totalt sett eftersom verksamheterna är relativt små i förhållande till länsstyrelsernas samlade verksamhet.

Ärenden förekommer sällan för flera av de verksamheter som vi föreslår att regeringen koncentrerar. Om sex länsstyrelser i stället för tjugoen handlägger dessa ärenden kommer de ansvariga handläggarna totalt sett hantera fler ärenden av samma slag. Det kan både öka kvaliteten i verksamheterna och minska tidsåtgången när kunskapen om de enskilda ärendeslagen samlas till färre personer på färre länsstyrelser. Det underlättar att upprätthålla relevant kompetens för frågorna och att bemanna verksamheterna. Det kan i sin tur medföra att tid kan frigöras för annan verksamhet. Men det handlar om små besparingar i arbetstid.

Fyra av de fem verksamheterna som vi föreslår att koncentrera har dessutom samband med annan verksamhet som redan är koncentrerad. Det gäller godkännande av skyddsvakter, deponering av hyra och arrende, auktorisering av skrotare samt avveckling av stadgad åborätt och landgille. Genom att sammanföra verksamheter som hänger ihop får personalen på länsstyrelserna bättre förutsättningar att få erfarenhet av verksamheterna och specialisera sig i handläggningen.

Statskontoret har tidigare kunnat visa kvalitets- och effektivitetsvinster av att samla resurser för att utföra en specifik uppgift eller verksamhet i kommunsektorn genom avtalssamverkan.³⁵ Kommunal avtalssamverkan liknar koncentration och innebär att en kommunal aktör utför en uppgift åt en eller flera andra aktörer mot ersättning. Avtalssamverkan har till exempel lett till mer erfarenhetsutbyte och högre grad av specialisering hos personalen. Det har minskat kommunernas sårbarhet och förbättrat deras förmåga att hantera komplexa uppgifter.

³⁵ Statskontoret (2023:5) *Hand i hand – en analys av kommunal samverkan*, s. 11–12.

4.4.3 Koncentration av verksamheterna leder inte till besparingar

Vidare bedömer vi att koncentration av länsstyrelseverksamhet från tjugoen till sex länsstyrelser inte kommer att leda till några nämnvärda besparingar i länsstyrelsernas verksamhet. Även om förändringen kan innebära vissa samordningsbesparingar sker koncentrationen i huvudsak från mindre till större länsstyrelser. De senare finns i regel i större orter med högre lönenivåer och högre lokalhyror. Dessutom kommer de fysiska avstånden att öka (se avsnitt 4.4.5).

De länsstyrelser som fick verksamheter koncentrerade till sig 2010 och 2012 framför till oss att de inte har märkt några besparingar till följd av förändringarna. Däremot påpekar de att tidigare koncentration har förbättrat både rättssäkerhet och kvalitet i de berörda verksamheterna.

4.4.4 Mindre tydligt för medborgare och företag i början

Några länsstyrelser framför till oss att koncentration av ytterligare verksamhet kan medföra att medborgare, företag och kommuner kan få svårt att veta till vilken länsstyrelse de ska vända sig. Länsstyrelserna uppger också att förändringen innebär att medborgare och företag kan behöva ha kontakt med olika länsstyrelser i olika frågor.

Statskontoret bedömer att våra förslag på ytterligare koncentration kan medföra att medborgare, företag och kommuner initialt har svårt att veta till vilken länsstyrelse de ska vända sig till i vilka ärenden. Men inom ramen för vårt uppdrag har vi inte haft möjlighet att undersöka om det kan handla om betydande problem eller inte.

Vi bedömer att länsstyrelserna till viss del kan minska otydligheter genom att informera på sin webbplats om vilken länsstyrelse som ansvarar för vilken uppgift. Men länsstyrelserna behöver också ha beredskap för hur de ska hantera att ärenden kan hamna hos fel länsstyrelse. De behöver till exempel gemensamma rutiner för hur dessa ärenden lämnas över.

Några av de uppgifter som vi föreslår att koncentrera har samband med verksamhet som redan är koncentrerad. Vi bedömer att dessa förslag gör det något tydligare för de som vänder sig till länsstyrelserna, eftersom förslagen innebär att samla ansvaret för uppgifter som hänger ihop. Ett

exempel är att ansvaren för uppgifterna bevakningsföretag respektive godkännande av skyddsvakter hamnar hos samma länsstyrelser.

4.4.5 Ökat avstånd till kommuner, medborgare och företag

Det kan vara en fördel i handläggningen för några av de verksamheter som Statskontoret föreslår att koncentrera att ha kunskap och närhet till lokala förhållanden och att samverka med kommunerna. Det gäller exempelvis uppgiften auktorisering av skrotare, där länsstyrelserna kan behöva samverka med kommunernas miljökontor för att bedöma om platsen för bilskrotan är lämplig. Även verksamheterna avveckling av stadgad åborätt och landgille samt individärenden kan kräva att länsstyrelsen gör platsbesök.

En konsekvens av att koncentrera verksamheterna är att avståndet till kommuner, medborgare och företag i genomsnitt blir större, eftersom färre länsstyrelser ansvarar för uppgifterna. Det blir särskilt påtagligt för den norra delen av landet där avstånden redan i dag är stora. När Länsstyrelsen i Norrbottens län tar över ansvar för koncentrerad verksamhet från Länsstyrelsen i Västernorrlands län kommer Norrbotten att ansvara för koncentrerad verksamhet i omkring halva Sveriges yta. Men de geografiska avstånden har bara betydelse för ärenden som kräver fysiska besök eller kännedom om lokala förhållanden. För de ärenden som vi föreslår att koncentrera bedömer vi att det endast i begränsad utsträckning är så.

4.4.6 Begränsad övrig nationell påverkan

Våra förslag är statsfinansiellt neutrala. Det betyder att förslagen varken innebär ökade eller minskade kostnader för staten som helhet. Vi föreslår endast omfördelning av länsstyrelsernas befintliga resurser.

Vi bedömer att förslagen inte kommer att nämnvärt påverka brottslighet, jämställdhet, hälsa, social hållbarhet, mänskliga rättigheter eller Sveriges skyldigheter gentemot EU.

Vissa överklaganden som hanteras av allmänna domstolar och allmänna förvaltningsdomstolar kommer att omfördelas till andra domstolar än i dag till följd av att verksamhet flyttas från vissa länsstyrelser till andra. Statskontoret har inte inom ramen för uppdraget analyserat eventuella

konsekvenser för domstolarna. Men vi konstaterar att när verksamhet koncentrerades till vissa länsstyrelser 2012 bedömde regeringen att konsekvenserna för domstolarna var marginella.³⁶

4.4.7 Att flytta verksamhet till andra myndigheter kan vara mer effektivt än koncentration

Det är möjligt att en mer effektiv lösning än koncentration till sex länsstyrelser vore att flytta vissa verksamheter till en sektorsansvarig förvaltningsmyndighet. Det kan exempelvis vara fallet när frågan ligger inom en annan myndighets kompetensområde eller har samband med verksamhet som en annan myndighet bedriver. Det visar vår genomgång av ytterligare verksamheter att koncentrera. I bilaga 3 till denna rapport finns exempel på sådana verksamheter.

Men vi har inte utrett alternativet att flytta verksamheter till andra myndigheter, eftersom det inte ingår i vårt uppdrag att föreslå någon annan lösning än att koncentrera till de sex utpekade länsstyrelserna. Vi bedömer att om regeringen vill fortsätta att koncentrera länsstyrelseverksamhet, så bör regeringen överväga att göra det ur andra perspektiv och på andra sätt än till samma sex länsstyrelser.

4.4.8 Risk för att länsstyrelsernas förmåga försvagas om stora eller många uppgifter koncentreras

Vi bedömer att de förslag som vi lämnar om ytterligare fem verksamheter att koncentrera endast kommer att påverka länsstyrelsernas verksamhet marginellt. Men flera länsstyrelser framför till oss att deras förmåga att fullgöra sitt uppdrag skulle påverkas negativt om allt för många uppgifter i framtiden koncentreras till ett färre antal länsstyrelser.

³⁶ Prop. 2011/12:31. *Ändring av viss länsstyrelseverksamhet*, s. 51.

Dessa länsstyrelser påtalar att de behöver ha en viss kritisk massa av personal och kompetens för att både hantera sitt breda uppdrag och ha beredskap för förvaltningsuppgifter som varierar över tid. Vid alltför stor koncentration till samma länsstyrelser finns en risk att övriga länsstyrelser inte kan upprätthålla den kompetens som hela uppdraget kräver.

Länsstyrelserna lyfter också att de som får uppgifter koncentrerade från sig tappar en viss typ av kompetens som arbetar brett över sakområden snarare än med en specifik sakfråga. Det rör sig typiskt om juridisk eller mer allmän förvaltningskompetens som är viktig för att länsstyrelserna ska kunna göra sammanvägda bedömningar mellan olika nationella mål, till exempel vid tillståndsgivning eller som remissinstans.

5 Författningsförslag

I det här kapitlet finns de författningsförslag som vi bedömer krävs för att förändra ansvaret för koncentrerad verksamhet i enlighet med vad regeringen anger i vårt uppdrag och de förslag vi lämnar i rapporten.

Vi har valt att följa den formulering som används i befintlig författning för koncentrerad länsstyrelseverksamhet. Vi har dock ställt upp länsstyrelserna i samma ordning som i förordningen (2022:593) om vissa förvaltningsmyndigheters regionala indelning.

Vi anser att det inte behövs några särskilda övergångsbestämmelser. Det baserar vi på att regeringen inte såg något sådant behov förra gången den koncentrerade verksamhet hos länsstyrelserna och på att den nuvarande förändringen är mindre omfattande än då. Vi har inte utrett behovet av eventuella följdändringar.

5.1 Anpassning av ansvaret för koncentrerad verksamhet från sju till sex länsstyrelser

För att anpassa ansvaret för befintlig koncentrerad verksamhet från sju till sex länsstyrelser bedömer vi att det är tillräckligt att regeringen ändrar i befintliga förordningar som reglerar verksamheterna. Det handlar huvudsakligen om mindre justeringar.

Avsnitt 5.1.1 rör ändringar i bilskrotningsförordningen för att anpassa den befintliga koncentrationen av bilskrotningsfonden från sju till sex länsstyrelser. Men i avsnittet finns också de ändringar som krävs för att koncentrera auktorisering av skrotare, som i dag bedrivs av alla tjugoen länsstyrelser.

5.1.1 Förslag till förordning (2024:000) om ändring i bilskrotningsförordningen (2007:186)

Regeringen föreskriver *dels* att 6, 17, 41 a och 44 §§ bilskrotningsförordningen (2007:186) ska ha följande lydelse, *dels* att det ska införas en ny paragraf, 50 a §, i bilskrotningsförordningen, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

En ansökan om auktorisation prövas av *länsstyrelsen i det län* där bilskrotningsverksamheten huvudsakligen ska bedrivas.

Länsstyrelsen ska ge kommunen och Polismyndigheten tillfälle att yttra sig över ansökan. Om sökanden avser att till någon del utföra bilskrotningsverksamhet vid en anläggning i ett annat län, ska även *länsstyrelsen i det länet* ges tillfälle att yttra sig över ansökan.

Föreslagen lydelse

6 §

En ansökan om auktorisation prövas av *den länsstyrelse som enligt 50 a § är ansvarig* där bilskrotningsverksamheten huvudsakligen ska bedrivas.

Den länsstyrelse som enligt första stycket ska göra prövningen ska ge kommunen och Polismyndigheten tillfälle att yttra sig över ansökan. Om sökanden avser att till någon del utföra bilskrotningsverksamhet vid en anläggning i ett annat län, ska även *den länsstyrelse som enligt första stycket ska*

göra prövningen i det länet ges tillfälle att yttra sig över ansökan.

17 §

En producent som avser att utfärda mottagningsbevis *skall* anmäla det till *länsstyrelsen i det län* där de uttjänade bilarna avses att tas emot.

Producenten *skall* också anmäla till länsstyrelsen vilka som på producentens vägnar får ta emot uttjänade bilar för skrotning och om ändring sker i det förhållandet.

En producent som avser att utfärda mottagningsbevis *ska* anmäla det till *den länsstyrelse som enligt 50 a § är ansvarig* där de uttjänade bilarna avses att tas emot.

Producenten *ska* också anmäla till länsstyrelsen vilka som på producentens vägnar får ta emot uttjänade bilar för skrotning och om ändring sker i det förhållandet.

41 a §

Frågor om skrotningsbidrag enligt 4 och 5 §§ lagen (2007:162) om bilskrotningsfonden och denna förordning prövas av

1. *Länsstyrelsen i Stockholms län, när skrotningsbidrag ska ges till en kommun i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Gotlands eller Västmanlands län,*

2. *Länsstyrelsen i Östergötlands län, när skrotningsbidrag ska ges till en kommun i Östergötlands, Jönköpings eller Kalmar län,*

3. *Länsstyrelsen i Skåne län, när skrotningsbidrag ska ges till en kommun i Skåne, Kronobergs eller Blekinge län,*

4. *Länsstyrelsen i Västra Götalands län, när skrotningsbidrag ska ges till en kommun i Västra Götalands eller Hallands län,*

5. *Länsstyrelsen i Dalarnas län, när skrotningsbidrag ska ges till*

Frågor om skrotningsbidrag enligt 4 och 5 §§ lagen (2007:162) om bilskrotningsfonden och denna förordning prövas av *den länsstyrelse som enligt 50 a § är ansvarig* där *den mottagande kommunen är belägen.*

en kommun i Dalarnas,
Värmlands, Örebro eller
Gävleborgs län,

6. Länsstyrelsen i
Västernorrlands län, när
skrotningsbidrag ska ges till en
kommun i Västernorrlands eller
Jämtlands län, och

7. Länsstyrelsen i Norrbottens
län, när skrotningsbidrag ska ges
till en kommun i Norrbottens eller
Västerbottens län.

44 §

Länsstyrelsen skall till
Transportstyrelsen lämna uppgift
om

Den länsstyrelse som är
ansvarig enligt 50 a § ska till
Transportstyrelsen lämna uppgift
om

1. beslut om att ge eller återkalla en auktorisation,
2. auktorisation som har upphört att gälla enligt 8 §,
3. producenter och de som på producenters vägnar tar emot uttjänta bilar,
4. vem som får underteckna mottagningsbevis enligt 15 §,
5. vem som får underteckna skrotningsintyg enligt 38 §, och
6. ändring i ett förhållande som avses i 3–5.

50 a §

Länsstyrelsens uppgifter enligt
denna förordning utförs av

1. Länsstyrelsen i Norrbottens
län, om ärendet rör Jämtlands,
Norrbottens, Västerbottens eller
Västernorrlands län,

2. Länsstyrelsen i Örebro län,
om ärendet rör Dalarnas,
Gävleborgs, Södermanlands,
Uppsala, Värmlands,
Västmanlands eller Örebro län,

3. Länsstyrelsen i Stockholms
län, om ärendet rör Gotlands
eller Stockholms län,

4. Länsstyrelsen i

*Östergötlands län, om ärendet
rör Jönköpings, Kalmar eller
Östergötlands län,*

*5. Länsstyrelsen i Västra
Götalands län, om ärendet rör
Hallands eller Västra Götalands
län, och*

*6. Länsstyrelsen i Skåne län,
om ärendet rör Blekinge,
Kronobergs eller Skåne län.*

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2025.

5.1.2 Förslag till förordning (2024:000) om ändring i bisjukdomsförordningen (1974:212)

Regeringen föreskriver att 1 a § bisjukdomsförordningen (1974:212) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 a §

Länsstyrelsens uppgifter enligt 2 § bisjukdomslagen (1974:211) och denna förordning utförs av

1. *Länsstyrelsen i Stockholms län*, när biodling av någon betydelse bedrivs i *Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Gotlands eller Västmanlands län*,

2. *Länsstyrelsen i Östergötlands län*, när biodling av någon betydelse bedrivs i *Östergötlands, Jönköpings eller Kalmar län*,

3. *Länsstyrelsen i Skåne län*, när biodling av någon betydelse bedrivs i *Skåne, Kronobergs eller Blekinge län*,

4. *Länsstyrelsen i Västra Götalands län*, när biodling av någon betydelse bedrivs i *Västra Götalands eller Hallands län*,

5. *Länsstyrelsen i Dalarnas län*, när biodling av någon betydelse bedrivs i *Dalarnas, Värmlands, Örebro eller Gävleborgs län*,

6. *Länsstyrelsen i Västernorrlands län*, när biodling av någon betydelse bedrivs i *Västernorrlands eller Jämtlands län*, och

1. *Länsstyrelsen i Norrbottens län*, när biodling av någon betydelse bedrivs i *Jämtlands, Norrbottens, Västerbottens eller Västernorrlands län*,

2. *Länsstyrelsen i Örebro län*, när biodling av någon betydelse bedrivs i *Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Värmlands eller Örebro län*,

3. *Länsstyrelsen i Stockholms län*, när biodling av någon betydelse bedrivs i *Gotlands eller Stockholms län*,

4. *Länsstyrelsen i Östergötlands län*, när biodling av någon betydelse bedrivs i *Jönköpings, Kalmar eller Östergötlands län*,

5. *Länsstyrelsen i Västra Götalands län*, när biodling av någon betydelse bedrivs i *Hallands eller Västra Götalands län*, och

6. *Länsstyrelsen i Skåne län*, när biodling av någon betydelse bedrivs i *Blekinge, Kronobergs eller Skåne län*.

*7. Länsstyrelsen i Norrbottens
län, när biodling av någon
betydelse bedrivs i Norrbottens
eller Västerbottens län.*

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2025.

5.1.3 Förslag till förordning (2024:000) om ändring i förmynderskapsförordningen (1995:379)

Regeringen föreskriver att 20, 25 och 27 §§ förmynderskapsförordningen (1995:379) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 §

Uppgifter enligt 19 kap. 5, 9, 10 och 17 §§ föräldrabalken utförs av

1. *Länsstyrelsen i Stockholms län*, när överförmyndare, ledamöter av överförmyndarnämnder eller ersättare är verksamma i en kommun i *Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Gotlands eller Västmanlands län*,

2. *Länsstyrelsen i Östergötlands län*, när överförmyndare, ledamöter av överförmyndarnämnder eller ersättare är verksamma i en kommun i *Östergötlands, Jönköpings eller Kalmar län*,

3. *Länsstyrelsen i Skåne län*, när överförmyndare, ledamöter av överförmyndarnämnder eller ersättare är verksamma i en kommun i *Skåne, Kronobergs eller Blekinge län*,

4. *Länsstyrelsen i Västra Götalands län*, när överförmyndare, ledamöter av överförmyndarnämnder eller ersättare är verksamma i en kommun i *Västra Götalands eller Hallands län*,

5. *Länsstyrelsen i Dalarnas län*, när överförmyndare, ledamöter av överförmyndarnämnder eller

1. *Länsstyrelsen i Norrbottens län*, när överförmyndare, ledamöter av överförmyndarnämnder eller ersättare är verksamma i en kommun i *Jämtlands, Norrbottens, Västerbottens eller Västernorrlands län*,

2. *Länsstyrelsen i Örebro län*, när överförmyndare, ledamöter av överförmyndarnämnder eller ersättare är verksamma i en kommun i *Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Värmlands eller Örebro län*,

3. *Länsstyrelsen i Stockholms län*, när överförmyndare, ledamöter av överförmyndarnämnder eller ersättare är verksamma i en kommun i *Gotlands eller Stockholms län*,

4. *Länsstyrelsen i Östergötlands län*, när överförmyndare, ledamöter av överförmyndarnämnder eller ersättare är verksamma i en kommun i *Jönköpings, Kalmar eller Östergötlands län*,

5. *Länsstyrelsen i Västra Götalands län*, när överförmyndare, ledamöter av

ersättare är verksamma i en kommun i *Dalarnas, Värmlands, Örebro eller Gävleborgs län,*

6. *Länsstyrelsen i Västernorrlands län, när överförmyndare, ledamöter av överförmyndarnämnder eller ersättare är verksamma i en kommun i Västernorrlands eller Jämtlands län, och*

7. *Länsstyrelsen i Norrbottens län, när överförmyndare, ledamöter av överförmyndarnämnder eller ersättare är verksamma i en kommun i Norrbottens eller Västerbottens län.*

överförmyndarnämnder eller ersättare är verksamma i en kommun i *Hallands eller Västra Götalands län, och*

6. *Länsstyrelsen i Skåne län, när överförmyndare, ledamöter av överförmyndarnämnder eller ersättare är verksamma i en kommun i Blekinge, Kronobergs eller Skåne län.*

25 §

De länsstyrelser som är behöriga att utöva tillsyn enligt 20 § ska föra statistik över överförmyndarnas verksamhet inom respektive tillsynsområde.

Länsstyrelsen i Dalarnas län ska föra sådan statistik på riksnivå.

Länsstyrelsen i Örebro län ska föra sådan statistik på riksnivå.

27 §

Länsstyrelserna ska, som underlag för statistik enligt 25 § andra stycket, göra de uppgifter som lämnats enligt 26 § tillgängliga för *Länsstyrelsen i Dalarnas län.*

Länsstyrelserna ska, som underlag för statistik enligt 25 § andra stycket, göra de uppgifter som lämnats enligt 26 § tillgängliga för *Länsstyrelsen i Örebro län.*

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2025.

5.1.4 Förslag till förordning (2024:000) om ändring i förordningen (2021:403) om Allmänna arvsfonden

Regeringen föreskriver att 4 kap. 3 § förordningen (2021:403) om Allmänna arvsfonden ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4. kap

3 §

Uppdrag att utreda frågor om arvsavstående enligt 3 kap. 13 § lagen (2021:401) om Allmänna arvsfonden lämnas till

1. *Länsstyrelsen i Stockholms län*, när den avlidne senast har haft sin hemvist i *Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Gotlands eller Västmanlands län*,

2. *Länsstyrelsen i Östergötlands län*, när den avlidne senast har haft sin hemvist i *Östergötlands, Jönköpings eller Kalmar län*,

3. *Länsstyrelsen i Skåne län*, när den avlidne senast har haft sin hemvist i *Skåne, Kronobergs eller Blekinge län*,

4. *Länsstyrelsen i Västra Götalands län*, när den avlidne senast har haft sin hemvist i *Västra Götalands eller Hallands län*,

5. *Länsstyrelsen i Dalarnas län*, när den avlidne senast har haft sin hemvist i *Dalarnas, Värmlands, Örebro eller Gävleborgs län*,

6. *Länsstyrelsen i Västernorrlands län*, när den avlidne senast har haft sin hemvist i *Västernorrlands eller Jämtlands län*, och

7. *Länsstyrelsen i Norrbottens*

1. *Länsstyrelsen i Norrbottens län*, när den avlidne senast har haft sin hemvist i *Jämtlands, Norrbottens, Västerbottens eller Västernorrlands län*,

2. *Länsstyrelsen i Örebro län*, när den avlidne senast har haft sin hemvist i *Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Värmlands eller Örebro län*,

3. *Länsstyrelsen i Stockholms län*, när den avlidne senast har haft sin hemvist i *Gotlands eller Stockholms län*,

4. *Länsstyrelsen i Östergötlands län*, när den avlidne senast har haft sin hemvist i *Jönköpings, Kalmar eller Östergötlands län*,

5. *Länsstyrelsen i Västra Götalands län*, när den avlidne senast har haft sin hemvist i *Hallands eller Västra Götalands län*, och

6. *Länsstyrelsen i Skåne län*, när den avlidne senast har haft sin hemvist i *Blekinge, Kronobergs eller Skåne län*.

*län, när den avlidne senast har
haft sin hemvist i Norrbottens
eller Västerbottens län.*

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2025.

5.1.5 Förslag till förordning (2024:000) om ändring i förordningen (2012:358) om behörig länsstyrelse i begravningsärenden

Regeringen föreskriver att 2–6 och 8–10 §§ förordningen (2012:358) om behörig länsstyrelse i begravningsärenden ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Frågor om tillstånd till anordnande och hållande av enskild begravningsplats enligt 2 kap. 6–8 §§ begravningslagen (1990:1144) prövas av

1. *Länsstyrelsen i Stockholms län*, när begravningsplatsen är eller avses bli anordnad i *Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Gotlands eller Västmanlands län*,

2. *Länsstyrelsen i Östergötlands län*, när begravningsplatsen är eller avses bli anordnad i *Östergötlands, Jönköpings eller Kalmar län*,

3. *Länsstyrelsen i Skåne län*, när begravningsplatsen är eller avses bli anordnad i *Skåne, Kronobergs eller Blekinge län*,

4. *Länsstyrelsen i Västra Götalands län*, när begravningsplatsen är eller avses bli anordnad i *Västra Götalands eller Hallands län*,

5. *Länsstyrelsen i Dalarnas län*, när begravningsplatsen är eller avses bli anordnad i *Dalarnas, Värmlands, Örebro eller Gävleborgs län*,

6. *Länsstyrelsen i*

1. *Länsstyrelsen i Norrbottens län*, när begravningsplatsen är eller avses bli anordnad i *Jämtlands, Norrbottens, Västerbottens eller Västernorrlands län*,

2. *Länsstyrelsen i Örebro län*, när begravningsplatsen är eller avses bli anordnad i *Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Värmlands eller Örebro län*,

3. *Länsstyrelsen i Stockholms län*, när begravningsplatsen är eller avses bli anordnad i *Gotlands eller Stockholms län*,

4. *Länsstyrelsen i Östergötlands län*, när begravningsplatsen är eller avses bli anordnad i *Jönköpings, Kalmar eller Östergötlands län*,

5. *Länsstyrelsen i Västra Götalands län*, när begravningsplatsen är eller avses bli anordnad i *Hallands eller Västra Götalands län*, och

6. *Länsstyrelsen i Skåne län*, när

Västernorrlands län, när begravningsplatsen är eller avses bli anordnad i Västernorrlands eller Jämtlands län, och

7. Länsstyrelsen i Norrbottens län, när begravningsplatsen är eller avses bli anordnad i Norrbottens eller Västerbottens län.

begravningsplatsen är eller avses bli anordnad i *Blekinge, Kronobergs eller Skåne län.*

3 §

Frågor om tillstånd till överlåtelse, användning för annat ändamål eller nedläggning av begravningsplats enligt 2 kap. 14 §, tillstånd till flyttning av gravsatt stoft eller aska enligt 6 kap. 2 § andra stycket, flyttning eller upphörande av gravrätt enligt 7 kap. 34 § samt om att förelägga någon vid vite enligt 11 kap. 4 § begravningslagen (1990:1144) prövas av

1. Länsstyrelsen i Stockholms län, när begravningsplatsen är anordnad i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Gotlands eller Västmanlands län,

2. Länsstyrelsen i Östergötlands län, när begravningsplatsen är anordnad i Östergötlands, Jönköpings eller Kalmar län,

3. Länsstyrelsen i Skåne län, när begravningsplatsen är anordnad i Skåne, Kronobergs eller Blekinge län,

4. Länsstyrelsen i Västra Götalands län, när begravningsplatsen är anordnad i Västra Götalands eller Hallands län,

5. Länsstyrelsen i Dalarnas län, när begravningsplatsen är anordnad i Dalarnas, Värmlands, Örebro eller Gävleborgs län,

1. Länsstyrelsen i Norrbottens län, när begravningsplatsen är anordnad i Jämtlands, Norrbottens, Västerbottens eller Västernorrlands län,

2. Länsstyrelsen i Örebro län, när begravningsplatsen är anordnad i Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Värmlands eller Örebro län,

3. Länsstyrelsen i Stockholms län, när begravningsplatsen är anordnad i Gotlands eller Stockholms län,

4. Länsstyrelsen i Östergötlands län, när begravningsplatsen är anordnad i Jönköpings, Kalmar eller Östergötlands län,

5. Länsstyrelsen i Västra Götalands län, när begravningsplatsen är anordnad i Hallands eller Västra Götalands

6. Länsstyrelsen i Västernorrlands län, när begravningsplatsen är anordnad i Västernorrlands eller Jämtlands län, och

7. Länsstyrelsen i Norrbottens län, när begravningsplatsen är anordnad i Norrbottens eller Västerbottens län.

län, och

6. Länsstyrelsen i Skåne län, när begravningsplatsen är anordnad i Blekinge, Kronobergs eller Skåne län.

4 §

Twister om kremering eller gravsättning enligt 5 kap. 3 § andra stycket och 4 § begravningslagen (1990:1144) prövas av

1. Länsstyrelsen i Stockholms län, när den avlidne senast var folkbokförd i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Gotlands eller Västmanlands län,
2. Länsstyrelsen i Östergötlands län, när den avlidne senast var folkbokförd i Östergötlands, Jönköpings eller Kalmar län,

3. Länsstyrelsen i Skåne län, när den avlidne senast var folkbokförd i Skåne, Kronobergs eller Blekinge län,

4. Länsstyrelsen i Västra Götalands län, när den avlidne senast var folkbokförd i Västra Götalands eller Hallands län,

5. Länsstyrelsen i Dalarnas län, när den avlidne senast var folkbokförd i Dalarnas, Värmlands, Örebro eller Gävleborgs län,

6. Länsstyrelsen i Västernorrlands län, när den

1. Länsstyrelsen i Norrbottens län, när den avlidne senast var folkbokförd i Jämtlands, Norrbottens, Västerbottens eller Västernorrlands län,

2. Länsstyrelsen i Örebro län, när den avlidne senast var folkbokförd i Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Värmlands eller Örebro län,

3. Länsstyrelsen i Stockholms län, när den avlidne senast var folkbokförd i Gotlands eller Stockholms län,

4. Länsstyrelsen i Östergötlands län, när den avlidne senast var folkbokförd i Jönköpings, Kalmar eller Östergötlands län,

5. Länsstyrelsen i Västra Götalands län, när den avlidne senast var folkbokförd i Hallands eller Västra Götalands län, och

6. Länsstyrelsen i Skåne län, när den avlidne senast var folkbokförd

avlidne senast var folkbokförd i *Västernorrlands eller Jämtlands län, och*

7. *Länsstyrelsen i Norrbottens län, när den avlidne senast var folkbokförd i Norrbottens eller Västerbottens län.*

i *Blekinge, Kronobergs eller Skåne län.*

5 §

Tillsyn enligt 10 kap. 1 § begravningslagen (1990:1144) utövas av

1. *Länsstyrelsen i Stockholms län, när huvudmannen eller en annan innehavare är verksam i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Gotlands eller Västmanlands län,*

2. *Länsstyrelsen i Östergötlands län, när huvudmannen eller en annan innehavare är verksam i Östergötlands, Jönköpings eller Kalmar län,*

3. *Länsstyrelsen i Skåne län, när huvudmannen eller en annan innehavare är verksam i Skåne, Kronobergs eller Blekinge län,*

4. *Länsstyrelsen i Västra Götalands län, när huvudmannen eller en annan innehavare är verksam i Västra Götalands eller Hallands län,*

5. *Länsstyrelsen i Dalarnas län, när huvudmannen eller en annan innehavare är verksam i Dalarnas, Värmlands, Örebro eller Gävleborgs län,*

6. *Länsstyrelsen i Västernorrlands län, när huvudmannen eller en annan innehavare är verksam i*

1. *Länsstyrelsen i Norrbottens län, när huvudmannen eller en annan innehavare är verksam i Jämtlands, Norrbottens, Västerbottens eller Västernorrlands län,*

2. *Länsstyrelsen i Örebro län, när huvudmannen eller en annan innehavare är verksam i Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Värmlands eller Örebro län,*

3. *Länsstyrelsen i Stockholms län, när huvudmannen eller en annan innehavare är verksam i Gotlands eller Stockholms län,*

4. *Länsstyrelsen i Östergötlands län, när huvudmannen eller en annan innehavare är verksam i Jönköpings, Kalmar eller Östergötlands län,*

5. *Länsstyrelsen i Västra Götalands län, när huvudmannen eller en annan innehavare är verksam i Hallands eller Västra Götalands län, och*

6. *Länsstyrelsen i Skåne län, när huvudmannen eller en annan*

Västernorrlands eller Jämtlands län, och

7. Länsstyrelsen i Norrbottens län, när huvudmannen eller en annan innehavare är verksam i Norrbottens eller Västerbottens län.

innehavare är verksam i *Blekinge, Kronobergs eller Skåne län.*

6 §

Frågor om förordnande av begravningsombud enligt 10 kap. 2 §, att förelägga någon vid vite enligt 11 kap. 2 § samt överklaganden av beslut enligt 11 kap. 6 § begravningslagen (1990:1144) prövas av

1. Länsstyrelsen i Stockholms län, när huvudmannen eller en annan innehavare är verksam i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Gotlands eller Västmanlands län,

2. Länsstyrelsen i Östergötlands län, när huvudmannen eller en annan innehavare är verksam i Östergötlands, Jönköpings eller Kalmar län,

3. Länsstyrelsen i Skåne län, när huvudmannen eller en annan innehavare är verksam i Skåne, Kronobergs eller Blekinge län,

4. Länsstyrelsen i Västra Götalands län, när huvudmannen eller en annan innehavare är verksam i Västra Götalands eller Hallands län,

5. Länsstyrelsen i Dalarnas län, när huvudmannen eller en annan innehavare är verksam i Dalarnas, Värmlands, Örebro eller Gävleborgs län,

6. Länsstyrelsen i Västernorrlands län, när

1. Länsstyrelsen i Norrbottens län, när huvudmannen eller en annan innehavare är verksam i Jämtlands, Norrbottens, Västerbottens eller Västernorrlands län,

2. Länsstyrelsen i Örebro län, när huvudmannen eller en annan innehavare är verksam i Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Värmlands eller Örebro län,

3. Länsstyrelsen i Stockholms län, när huvudmannen eller en annan innehavare är verksam i Gotlands eller Stockholms län,

4. Länsstyrelsen i Östergötlands län, när huvudmannen eller en annan innehavare är verksam i Jönköpings, Kalmar eller Östergötlands län,

5. Länsstyrelsen i Västra Götalands län, när huvudmannen eller en annan innehavare är verksam i Hallands eller Västra Götalands län, och

6. Länsstyrelsen i Skåne län, när huvudmannen eller en annan

huvudmannen eller en annan innehavare är verksam i *Västernorrlands eller Jämtlands län, och*

7. Länsstyrelsen i Norrbottens län, när huvudmannen eller en annan innehavare är verksam i Norrbottens eller Västerbottens län.

innehavare är verksam i *Blekinge, Kronobergs eller Skåne län.*

8 §

Frågor om hantering av aska enligt 5 kap. 5 § andra stycket begravningslagen (1990:1144) och 30 § begravningsförordningen (1990:1147) prövas av

1. Länsstyrelsen i Stockholms län, när avsikten är att askan ska strös ut i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Gotlands eller Västmanlands län,

2. Länsstyrelsen i Östergötlands län, när avsikten är att askan ska strös ut i Östergötlands, Jönköpings eller Kalmar län,

3. Länsstyrelsen i Skåne län, när avsikten är att askan ska strös ut i Skåne, Kronobergs eller Blekinge län,

4. Länsstyrelsen i Västra Götalands län, när avsikten är att askan ska strös ut i Västra Götalands eller Hallands län,

5. Länsstyrelsen i Dalarnas län, när avsikten är att askan ska strös ut i Dalarnas, Värmlands, Örebro eller Gävleborgs län,

6. Länsstyrelsen i Västernorrlands län, när avsikten är att askan ska strös ut i Västernorrlands eller Jämtlands

1. Länsstyrelsen i Norrbottens län, när avsikten är att askan ska strös ut i Jämtlands, Norrbottens, Västerbottens eller Västernorrlands län,

2. Länsstyrelsen i Örebro län, när avsikten är att askan ska strös ut i Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Värmlands eller Örebro län,

3. Länsstyrelsen i Stockholms län, när avsikten är att askan ska strös ut i Gotlands eller Stockholms län,

4. Länsstyrelsen i Östergötlands län, när avsikten är att askan ska strös ut i Jönköpings, Kalmar eller Östergötlands län,

5. Länsstyrelsen i Västra Götalands län, när avsikten är att askan ska strös ut i Hallands eller Västra Götalands län, och

6. Länsstyrelsen i Skåne län, när avsikten är att askan ska strös ut i

län, och

7. Länsstyrelsen i Norrbottens län, när avsikten är att askan ska strös ut i Norrbottens eller Västerbottens län.

Blekinge, Kronobergs eller Skåne län.

9 §

Frågor om delning av aska enligt 31 § begravningsförordningen (1990:1147) prövas av

1. Länsstyrelsen i Stockholms län, när kremering skett i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Gotlands eller Västmanlands län,

2. Länsstyrelsen i Östergötlands län, när kremering skett i Östergötlands, Jönköpings eller Kalmar län,

3. Länsstyrelsen i Skåne län, när kremering skett i Skåne, Kronobergs eller Blekinge län,

4. Länsstyrelsen i Västra Götalands län, när kremering skett i Västra Götalands eller Hallands län,

5. Länsstyrelsen i Dalarnas län, när kremering skett i Dalarnas, Värmlands, Örebro eller Gävleborgs län,

6. Länsstyrelsen i Västernorrlands län, när kremering skett i Västernorrlands eller Jämtlands län, och

7. Länsstyrelsen i Norrbottens län, när kremering skett i Norrbottens eller Västerbottens län.

1. Länsstyrelsen i Norrbottens län, när kremering skett i Jämtlands, Norrbottens, Västerbottens eller Västernorrlands län,

2. Länsstyrelsen i Örebro län, när kremering skett i Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Värmlands eller Örebro län,

3. Länsstyrelsen i Stockholms län, när kremering skett i Gotlands eller Stockholms län,

4. Länsstyrelsen i Östergötlands län, när kremering skett i Jönköpings, Kalmar eller Östergötlands län,

5. Länsstyrelsen i Västra Götalands län, när kremering skett i Hallands eller Västra Götalands län, och

6. Länsstyrelsen i Skåne län, när kremering skett i Blekinge, Kronobergs eller Skåne län.

10 §

Överklaganden enligt 59 § begravningsförordningen (1990:1147) prövas av

1. Länsstyrelsen i Stockholms län, när dödsfallet inträffat i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Gotlands eller Västmanlands län,

2. Länsstyrelsen i Östergötlands län, när dödsfallet inträffat i Östergötlands, Jönköpings eller Kalmar län,

3. Länsstyrelsen i Skåne län, när dödsfallet inträffat i Skåne, Kronobergs eller Blekinge län,

4. Länsstyrelsen i Västra Götalands län, när dödsfallet inträffat i Västra Götalands eller Hallands län,

5. Länsstyrelsen i Dalarnas län, när dödsfallet inträffat i Dalarnas, Värmlands, Örebro eller Gävleborgs län,

6. Länsstyrelsen i Västernorrlands län, när dödsfallet inträffat i Västernorrlands eller Jämtlands län, och

7. Länsstyrelsen i Norrbottens län, när dödsfallet inträffat i Norrbottens eller Västerbottens län.

1. Länsstyrelsen i Norrbottens län, när dödsfallet inträffat i Jämtlands, Norrbottens, Västerbottens eller Västernorrlands län,

2. Länsstyrelsen i Örebro län, när dödsfallet inträffat i Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Värmlands eller Örebro län,

3. Länsstyrelsen i Stockholms län, när dödsfallet inträffat i Gotlands eller Stockholms län,

4. Länsstyrelsen i Östergötlands län, när dödsfallet inträffat i Jönköpings, Kalmar eller Östergötlands län,

5. Länsstyrelsen i Västra Götalands län, när dödsfallet inträffat i Hallands eller Västra Götalands län, och

6. Länsstyrelsen i Skåne län, när dödsfallet inträffat i Blekinge, Kronobergs eller Skåne län.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2025.

5.1.6 Förslag till förordning (2024:000) om ändring i förordningen (1989:149) om bevakningsföretag m.m.

Regeringen föreskriver att 1 a § förordningen (1989:149) om bevakningsföretag m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 a §

Frågor om auktorisation och återkallelse av auktorisation enligt 5 och 13 §§, godkännande och återkallelse av godkännande av föreståndare för verksamheten, ledamöter och suppleanter i företagets styrelse enligt 6 och 13 §§ lagen (1974:191) om bevakningsföretag prövas av

1. *Länsstyrelsen i Stockholms län*, när företagets ledning har sitt säte i *Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Gotlands eller Västmanlands län*,

2. *Länsstyrelsen i Östergötlands län*, när företagets ledning har sitt säte i *Östergötlands, Jönköpings eller Kalmar län*,

3. *Länsstyrelsen i Skåne län*, när företagets ledning har sitt säte i *Skåne, Kronobergs eller Blekinge län*,

4. *Länsstyrelsen i Västra Götalands län*, när företagets ledning har sitt säte i *Västra Götalands eller Hallands län*,

5. *Länsstyrelsen i Dalarnas län*, när företagets ledning har sitt säte i *Dalarnas, Värmlands, Örebro eller Gävleborgs län*,

6. *Länsstyrelsen i Västernorrlands län*, när företagets ledning har sitt säte i *Västernorrlands eller Jämtlands län*, och

7. *Länsstyrelsen i Norrbottens*

1. *Länsstyrelsen i Norrbottens län*, när företagets ledning har sitt säte i *Jämtlands, Norrbottens, Västerbottens eller Västernorrlands län*,

2. *Länsstyrelsen i Örebro län*, när företagets ledning har sitt säte i *Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Värmlands eller Örebro län*,

3. *Länsstyrelsen i Stockholms län*, när företagets ledning har sitt säte i *Gotlands eller Stockholms län*,

4. *Länsstyrelsen i Östergötlands län*, när företagets ledning har sitt säte i *Jönköpings, Kalmar eller Östergötlands län*,

5. *Länsstyrelsen i Västra Götalands län*, när företagets ledning har sitt säte i *Hallands eller Västra Götalands län*, och

6. *Länsstyrelsen i Skåne län*, när företagets ledning har sitt säte i *Blekinge, Kronobergs eller Skåne län*.

län, när företagets ledning har sitt säte i Norrbottens eller Västerbottens län.

De *sju* länsstyrelser som anges i första stycket utövar även tillsyn enligt 8 § lagen om bevakningsföretag.

De *sex* länsstyrelser som anges i första stycket utövar även tillsyn enligt 8 § lagen om bevakningsföretag.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2025.

5.1.7 Förslag till förordning (2024:000) om ändring i förordningen (2012:363) om ensamrätt till bärgning

Regeringen föreskriver att 1 § förordningen (2012:363) om ensamrätt till bärgning ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Ansökningar om ensamrätt till bärgning av sjunket gods och frågor om företrädesrätt och föreskrifter för en beviljad ensamrätt enligt 1, 3 och 4 §§ lagen (1984:983) om ensamrätt till bärgning prövas av

1. Länsstyrelsen i Stockholms län, när godset finns i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Gotlands eller Västmanlands län,

2. Länsstyrelsen i Östergötlands län, när godset finns i Östergötlands, Jönköpings eller Kalmar län,

3. Länsstyrelsen i Skåne län, när godset finns i Skåne, Kronobergs eller Blekinge län,

4. Länsstyrelsen i Västra Götalands län, när godset finns i Västra Götalands eller Hallands län,

5. Länsstyrelsen i Dalarnas län, när godset finns i Dalarnas, Värmlands, Örebro eller Gävleborgs län,

6. Länsstyrelsen i Västernorrlands län, när godset finns i Västernorrlands eller Jämtlands län, och

7. Länsstyrelsen i Norrbottens län, när godset finns i

1. Länsstyrelsen i Norrbottens län, när godset finns i Jämtlands, Norrbottens, Västerbottens eller Västernorrlands län,

2. Länsstyrelsen i Örebro län, när godset finns i Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Värmlands eller Örebro län,

3. Länsstyrelsen i Stockholms län, när godset finns i Gotlands eller Stockholms län,

4. Länsstyrelsen i Östergötlands län, när godset finns i Jönköpings, Kalmar eller Östergötlands län,

5. Länsstyrelsen i Västra Götalands län, när godset finns i Hallands eller Västra Götalands län, och

6. Länsstyrelsen i Skåne län, när godset finns i Blekinge, Kronobergs eller Skåne län.

*Norrbottens eller Västerbottens
län.*

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2025.

5.1.8 Förslag till förordning (2024:000) om ändring i förordningen (2012:365) om häradsallmänningar

Regeringen föreskriver att 1 § förordningen (2012:365) om häradsallmänningar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Frågor om avlösning av rätt till delaktighet i häradsallmänning enligt 8 §, bosättningskrav för ledamöter i en allmänningsstyrelse enligt 23 §, allmänningsstämma enligt 37 och 38 §§, prövning, fastställelse och ändring av ett reglemente enligt 40 och 41 §§ samt överklaganden enligt 47 § 1 mom. lagen (1952:166) om häradsallmänningar, prövas av

1. *Länsstyrelsen i Stockholms län*, när allmänningsstyrelsen har sitt säte i *Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Gotlands eller Västmanlands län*,

2. *Länsstyrelsen i Östergötlands län*, när allmänningsstyrelsen har sitt säte i *Östergötlands, Jönköpings eller Kalmar län*,

3. *Länsstyrelsen i Skåne län*, när allmänningsstyrelsen har sitt säte i *Skåne, Kronobergs eller Blekinge län*,

4. *Länsstyrelsen i Västra Götalands län*, när allmänningsstyrelsen har sitt säte i *Västra Götalands eller Hallands län*,

5. *Länsstyrelsen i Dalarnas län*, när allmänningsstyrelsen har sitt säte i *Dalarnas, Värmlands, Örebro eller Gävleborgs län*,

6. *Länsstyrelsen i Västernorrlands län*, när

1. *Länsstyrelsen i Norrbottens län*, när allmänningsstyrelsen har sitt säte i *Jämtlands, Norrbottens, Västerbottens eller Västernorrlands län*,

2. *Länsstyrelsen i Örebro län*, när allmänningsstyrelsen har sitt säte i *Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Värmlands eller Örebro län*,

3. *Länsstyrelsen i Stockholms län*, när allmänningsstyrelsen har sitt säte i *Gotlands eller Stockholms län*,

4. *Länsstyrelsen i Östergötlands län*, när allmänningsstyrelsen har sitt säte i *Jönköpings, Kalmar eller Östergötlands län*,

5. *Länsstyrelsen i Västra Götalands län*, när allmänningsstyrelsen har sitt säte i *Hallands eller Västra Götalands län*, och

6. *Länsstyrelsen i Skåne län*, när allmänningsstyrelsen har sitt säte i

allmäningsstyrelsen har sitt säte i *Blekinge, Kronobergs eller Skåne*
Västernorrlands eller Jämtlands län.
län, och

7. Länsstyrelsen i Norrbottens
län, när allmäningsstyrelsen har
sitt säte i Norrbottens eller
Västerbottens län.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2025.

5.1.9 Förslag till förordning (2024:000) om ändring i förordningen (1927:485) om nedsättning av pengar hos myndighet

Regeringen föreskriver att 1 § förordningen (1927:485) om nedsättning av pengar hos myndighet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Nedsättning av pengar enligt lagen (1927:56) om nedsättning av pengar hos myndighet får ske hos länsstyrelserna i *Stockholms, Östergötlands, Skåne, Västra Götalands, Dalarnas, Västernorrlands eller Norrbottens län.*

Föreslagen lydelse

1 §

Nedsättning av pengar enligt lagen (1927:56) om nedsättning av pengar hos myndighet får ske hos länsstyrelserna i *Norrbottens, Örebro, Stockholms, Östergötlands, Västra Götalands eller Skåne län.*

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2025.

5.1.10 Förslag till förordning (2024:000) om ändring i medborgarskapsförordningen (2001:218)

Regeringen föreskriver att 3 § medborgarskapsförordningen (2001:218) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Anmälningar om svenskt medborgarskap ska ges in till Migrationsverket, om inte något annat framgår av andra stycket.

En anmälan enligt 7, 8, 9, 18 eller 19 § lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap som gäller en medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge som är folkbokförd i Sverige ska ges in till

1. *Länsstyrelsen i Stockholms län*, när den som anmälan gäller är folkbokförd i *Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Gotlands eller Västmanlands län*,
2. *Länsstyrelsen i Östergötlands län*, när den som anmälan gäller är folkbokförd i *Östergötlands, Jönköpings eller Kalmar län*,

3. *Länsstyrelsen i Skåne län*, när den som anmälan gäller är folkbokförd i *Skåne, Kronobergs eller Blekinge län*,

4. *Länsstyrelsen i Västra Götalands län*, när den som anmälan gäller är folkbokförd i *Västra Götalands eller Hallands län*,

5. *Länsstyrelsen i Dalarnas län*, när den som anmälan gäller är folkbokförd i *Dalarnas, Värmlands, Örebro eller Gävleborgs län*,

6. *Länsstyrelsen i Västernorrlands län*, när den som

1. *Länsstyrelsen i Norrbottens län*, när den som anmälan gäller är folkbokförd i *Jämtlands, Norrbottens, Västerbottens eller Västernorrlands län*,
2. *Länsstyrelsen i Örebro län*, när den som anmälan gäller är folkbokförd i *Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Värmlands eller Örebro län*,

3. *Länsstyrelsen i Stockholms län*, när den som anmälan gäller är folkbokförd i *Gotlands eller Stockholms län*,

4. *Länsstyrelsen i Östergötlands län*, när den som anmälan gäller är folkbokförd i *Jönköpings, Kalmar eller Östergötlands län*,

5. *Länsstyrelsen i Västra Götalands län*, när den som anmälan gäller är folkbokförd i *Hallands eller Västra Götalands län*, och

6. *Länsstyrelsen i Skåne län*, när den som anmälan gäller är

anmälan gäller är folkbokförd i
Västernorrlands eller Jämtlands
län, och

7. Länsstyrelsen i Norrbottens
län, när den som anmälan gäller
är folkbokförd i Norrbottens eller
Västerbottens län.

folkbokförd i *Blekinge,*
Kronobergs eller Skåne län.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2025.

5.1.11 Förslag till förordning (2024:000) om ändring i pantbanksförordningen (1995:1189)

Regeringen föreskriver att 2–2 c §§ pantbanksförordningen (1995:1189) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Ansökan om tillstånd att driva pantbanksverksamhet ska göras skriftligen hos länsstyrelsen.

Frågor om ägarprövning, tillstånd, ingripanden och om att förelägga någon vid vite enligt 5, 23, 28–32 och 36 §§ pantbankslagen (1995:1000) prövas av

1. *Länsstyrelsen i Stockholms län*, när verksamheten ska bedrivas i *Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Gotlands eller Västmanlands län*,
2. *Länsstyrelsen i Östergötlands län*, när verksamheten ska bedrivas i *Östergötlands, Jönköpings eller Kalmar län*,
3. *Länsstyrelsen i Skåne län*, när verksamheten ska bedrivas i *Skåne, Kronobergs eller Blekinge län*,
4. *Länsstyrelsen i Västra Götalands län*, när verksamheten ska bedrivas i *Västra Götalands eller Hallands län*,
5. *Länsstyrelsen i Dalarnas län*, när verksamheten ska bedrivas i *Dalarnas, Värmlands, Örebro eller Gävleborgs län*,
6. *Länsstyrelsen i Västernorrlands län*, när verksamheten ska bedrivas i *Västernorrlands eller Jämtlands län*, och
7. *Länsstyrelsen i Norrbottens*

1. *Länsstyrelsen i Norrbottens län*, när verksamheten ska bedrivas i *Jämtlands, Norrbottens, Västerbottens eller Västernorrlands län*,
2. *Länsstyrelsen i Örebro län*, när verksamheten ska bedrivas i *Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Värmlands eller Örebro län*,
3. *Länsstyrelsen i Stockholms län*, när verksamheten ska bedrivas i *Gotlands eller Stockholms län*,
4. *Länsstyrelsen i Östergötlands län*, när verksamheten ska bedrivas i *Jönköpings, Kalmar eller Östergötlands län*,
5. *Länsstyrelsen i Västra Götalands län*, när verksamheten ska bedrivas i *Hallands eller Västra Götalands län*, och
6. *Länsstyrelsen i Skåne län*, när verksamheten ska bedrivas i *Blekinge, Kronobergs eller Skåne län*.

län, när verksamheten ska bedrivs i Norrbottens eller Västerbottens län.

De *sju* länsstyrelser som anges i andra stycket utöver även tillsyn enligt 24–26 §§ pantbankslagen.

De *sex* länsstyrelser som anges i andra stycket utöver även tillsyn enligt 24–26 §§ pantbankslagen.

2 a §

När verksamheten ska bedrivs i flera län, prövas frågor om tillstånd, ägarprövning, ingripanden och om att förelägga någon vid vite enligt 5, 23, 28–32 och 36 §§ pantbankslagen (1995:1000) av

1. *Länsstyrelsen i Stockholms län, när företagets svenska huvudkontor är beläget i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Gotlands eller Västmanlands län,*

2. *Länsstyrelsen i Östergötlands län, när företagets svenska huvudkontor är beläget i Östergötlands, Jönköpings eller Kalmar län,*

3. *Länsstyrelsen i Skåne län, när företagets svenska huvudkontor är beläget i Skåne, Kronobergs eller Blekinge län,*

4. *Länsstyrelsen i Västra Götalands län, när företagets svenska huvudkontor är beläget i Västra Götalands eller Hallands län,*

5. *Länsstyrelsen i Dalarnas län, när företagets svenska huvudkontor är beläget i Dalarnas, Värmlands, Örebro eller Gävleborgs län,*

6. *Länsstyrelsen i Västernorrlands län, när företagets svenska huvudkontor är beläget i Västernorrlands eller Jämtlands län, och*

7. *Länsstyrelsen i Norrbottens*

1. *Länsstyrelsen i Norrbottens län, när företagets svenska huvudkontor är beläget i Jämtlands, Norrbottens, Västerbottens eller Västernorrlands län,*

2. *Länsstyrelsen i Örebro län, när företagets svenska huvudkontor är beläget i Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Värmlands eller Örebro län,*

3. *Länsstyrelsen i Stockholms län, när företagets svenska huvudkontor är beläget i Gotlands eller Stockholms län,*

4. *Länsstyrelsen i Östergötlands län, när företagets svenska huvudkontor är beläget i Jönköpings, Kalmar eller Östergötlands län,*

5. *Länsstyrelsen i Västra Götalands län, när företagets svenska huvudkontor är beläget i Hallands eller Västra Götalands län, och*

6. *Länsstyrelsen i Skåne län, när företagets svenska huvudkontor är beläget i Blekinge, Kronobergs eller Skåne län.*

län, när företagets svenska huvudkontor är beläget i Norrbottens eller Västerbottens län.

De sju länsstyrelser som anges i första stycket utövar även tillsyn enligt 24–26 §§ pantbankslagen.

De sex länsstyrelser som anges i första stycket utövar även tillsyn enligt 24–26 §§ pantbankslagen.

2 b §

Avgifter enligt 33 § pantbankslagen (1995:1000) betalas till

1. Länsstyrelsen i Stockholms län, när verksamheten ska bedrivas i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Gotlands eller Västmanlands län,

2. Länsstyrelsen i Östergötlands län, när verksamheten ska bedrivas i Östergötlands, Jönköpings eller Kalmar län,

3. Länsstyrelsen i Skåne län, när verksamheten ska bedrivas i Skåne, Kronobergs eller Blekinge län,

4. Länsstyrelsen i Västra Götalands län, när verksamheten ska bedrivas i Västra Götalands eller Hallands län,

5. Länsstyrelsen i Dalarnas län, när verksamheten ska bedrivas i Dalarnas, Värmlands, Örebro eller Gävleborgs län,

6. Länsstyrelsen i Västernorrlands län, när verksamheten ska bedrivas i Västernorrlands eller Jämtlands län, och

7. Länsstyrelsen i Norrbottens län, när verksamheten ska bedrivas i Norrbottens eller Västerbottens län.

1. Länsstyrelsen i Norrbottens län, när verksamheten ska bedrivas i Jämtlands, Norrbottens, Västerbottens eller Västernorrlands län,

2. Länsstyrelsen i Örebro län, när verksamheten ska bedrivas i Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Värmlands eller Örebro län,

3. Länsstyrelsen i Stockholms län, när verksamheten ska bedrivas i Gotlands eller Stockholms län,

4. Länsstyrelsen i Östergötlands län, när verksamheten ska bedrivas i Jönköpings, Kalmar eller Östergötlands län,

5. Länsstyrelsen i Västra Götalands län, när verksamheten ska bedrivas i Hallands eller Västra Götalands län, och

6. Länsstyrelsen i Skåne län, när verksamheten ska bedrivas i Blekinge, Kronobergs eller Skåne län.

2 c §

När verksamheten ska bedrivas i flera län ska avgifter enligt 33 § pantbankslagen (1995:1000) betalas till

1. *Länsstyrelsen i Stockholms län, när företagets svenska huvudkontor är beläget i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Gotlands eller Västmanlands län,*

2. *Länsstyrelsen i Östergötlands län, när företagets svenska huvudkontor är beläget i Östergötlands, Jönköpings eller Kalmar län,*

3. *Länsstyrelsen i Skåne län, när företagets svenska huvudkontor är beläget i Skåne, Kronobergs eller Blekinge län,*

4. *Länsstyrelsen i Västra Götalands län, när företagets svenska huvudkontor är beläget i Västra Götalands eller Hallands län,*

5. *Länsstyrelsen i Dalarnas län, när företagets svenska huvudkontor är beläget i Dalarnas, Värmlands, Örebro eller Gävleborgs län,*

6. *Länsstyrelsen i Västernorrlands län, när företagets svenska huvudkontor är beläget i Västernorrlands eller Jämtlands län, och*

7. *Länsstyrelsen i Norrbottens län, när företagets svenska huvudkontor är beläget i Norrbottens eller Västerbottens län.*

1. *Länsstyrelsen i Norrbottens län, när företagets svenska huvudkontor är beläget i Jämtlands, Norrbottens, Västerbottens eller Västernorrlands län,*

2. *Länsstyrelsen i Örebro län, när företagets svenska huvudkontor är beläget i Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Värmlands eller Örebro län,*

3. *Länsstyrelsen i Stockholms län, när företagets svenska huvudkontor är beläget i Gotlands eller Stockholms län,*

4. *Länsstyrelsen i Östergötlands län, när företagets svenska huvudkontor är beläget i Jönköpings, Kalmar eller Östergötlands län,*

5. *Länsstyrelsen i Västra Götalands län, när företagets svenska huvudkontor är beläget i Hallands eller Västra Götalands län, och*

6. *Länsstyrelsen i Skåne län, när företagets svenska huvudkontor är beläget i Blekinge, Kronobergs eller Skåne län.*

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2025.

5.1.12 Förslag till förordning (2024:000) om ändring i stiftelseförordningen (1995:1280)

Regeringen föreskriver att 4 a och 4 b §§ stiftelseförordningen (1995:1280) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 a §

Tillsynsmyndighet för en stiftelse enligt 9 kap. 1 § första stycket stiftelselagen (1994:1220) är

1. Länsstyrelsen i Stockholms län i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Gotlands och Västmanlands län,

2. Länsstyrelsen i Östergötlands län i Östergötlands, Jönköpings och Kalmar län,

3. Länsstyrelsen i Skåne län i Kronobergs, Blekinge och Skåne län,

4. Länsstyrelsen i Västra Götalands län i Hallands och Västra Götalands län,

5. Länsstyrelsen i Dalarnas län i Värmlands, Örebro, Dalarnas och Gävleborgs län,

6. Länsstyrelsen i Västernorrlands län i Västernorrlands och Jämtlands län, och

7. Länsstyrelsen i Norrbottens län i Västerbottens och Norrbottens län.

1. Länsstyrelsen i Norrbottens län i Jämtlands, Norrbottens, Västerbottens eller Västernorrlands län,

2. Länsstyrelsen i Örebro län i Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Värmlands eller Örebro län,

3. Länsstyrelsen i Stockholms län i Gotlands eller Stockholms län,

4. Länsstyrelsen i Östergötlands län i Jönköpings, Kalmar eller Östergötlands län,

5. Länsstyrelsen i Västra Götalands län i Hallands eller Västra Götalands län, och

6. Länsstyrelsen i Skåne län i Blekinge, Kronobergs eller Skåne län.

4 b §

Tillsynsmyndighet för en pensions- eller personalstiftelse enligt 31 § lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. är

1. Länsstyrelsen i Stockholms län om arbetsgivaren har sitt hemvist i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Gotlands eller Västmanlands län,

2. Länsstyrelsen i Östergötlands län om arbetsgivaren har sitt hemvist i Östergötlands, Jönköpings eller Kalmar län,

3. Länsstyrelsen i Skåne län om arbetsgivaren har sitt hemvist i Kronobergs, Blekinge eller Skåne län,

4. Länsstyrelsen i Västra Götalands län om arbetsgivaren har sitt hemvist i Hallands eller Västra Götalands län,

5. Länsstyrelsen i Dalarnas län om arbetsgivaren har sitt hemvist i Värmlands, Örebro, Dalarnas eller Gävleborgs län,

6. Länsstyrelsen i Västernorrlands län om arbetsgivaren har sitt hemvist i Västernorrlands eller Jämtlands län, och

7. Länsstyrelsen i Norrbottens län om arbetsgivaren har sitt hemvist i Västerbottens eller Norrbottens län.

1. Länsstyrelsen i Norrbottens län om arbetsgivaren har sitt hemvist i Jämtlands, Norrbottens, Västerbottens eller Västernorrlands län,

2. Länsstyrelsen i Örebro län om arbetsgivaren har sitt hemvist i Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Värmlands eller Örebro län,

3. Länsstyrelsen i Stockholms län om arbetsgivaren har sitt hemvist i Gotlands eller Stockholms län,

4. Länsstyrelsen i Östergötlands län om arbetsgivaren har sitt hemvist i Jönköpings, Kalmar eller Östergötlands län,

5. Länsstyrelsen i Västra Götalands län om arbetsgivaren har sitt hemvist i Hallands eller Västra Götalands län, och

6. Länsstyrelsen i Skåne län om arbetsgivaren har sitt hemvist i Blekinge, Kronobergs eller Skåne län.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2025.

5.2 Nya verksamheter att koncentrera från tjugoen till sex länsstyrelser

För de fem ytterligare verksamheter som vi föreslår att regeringen koncentrerar lämnar vi författningsförslag där regeringen bemyndigas i lag att meddela föreskrifter om vilken länsstyrelse som ska ansvara för respektive uppgift. Det är samma ordning som gällde vid tidigare koncentration av länsstyrelseverksamhet. Den underlättar eventuella framtida justeringar av ansvaret.

Vi lämnar också förslag till ändringsförfordningar och nya förfordningar som specificerar de länsstyrelser som uppgifterna enligt förslaget koncentreras till.

De förändringar som krävs i bilskrotningsförfordningen för att koncentrera auktorisering av skrotare framgår av avsnitt 5.1.1.

5.2.1 Förslag till förordning (2024:000) om ändring i skyddsförfordningen (2010:523)

Regeringen föreskriver att 6 § skyddsförfordningen (2010:523) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Den som utses till skyddsvakt ska vara godkänd av *länsstyrelsen i det län där han eller hon är bosatt.*

Föreslagen lydelse

6 §

Den som utses till skyddsvakt ska vara godkänd av

1. *Länsstyrelsen i Norrbottens län, om han eller hon är bosatt i Jämtlands, Norrbottens, Västerbottens eller Västernorrlands län,*
2. *Länsstyrelsen i Örebro län, om han eller hon är bosatt i Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Värmlands, Västmanlands eller Örebro län,*
3. *Länsstyrelsen i Stockholms*

*län, om han eller hon är bosatt i
Gotlands eller Stockholms län,*

*4. Länsstyrelsen i Östergötlands
län, om han eller hon är bosatt i
Jönköpings, Kalmar eller
Östergötlands län,*

*5. Länsstyrelsen i Västra
Götalands län, om han eller hon
är bosatt i Hallands eller Västra
Götalands län, och*

*6. Länsstyrelsen i Skåne län, om
han eller hon är bosatt i Blekinge,
Kronobergs eller Skåne län.*

Den som inom Försvarsmakten utses till skyddsvakt och som tillhör myndighetens personal ska dock i stället vara godkänd av Försvarsmakten.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2025.

5.2.2 Förslag till lag (2024:000) om ändring i lagen (1999:292) om avveckling av stadgad åborätt och landgille

Enligt riksdagens beslut föreskrivs att det i lagen (1999:292) om avveckling av stadgad åborätt och landgille ska införas en ny paragraf, 9 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §

*Regeringen meddelar
föreskrifter om vilken eller vilka
länsstyrelser som ansvarar för
uppgifter enligt denna lag.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

5.2.3 Förslag till förordning (2024:000) om länsstyrelsens uppgifter vid avveckling av stadgad åborätt och landgille

Regeringen föreskriver följande.

1 § Denna förordning är meddelad med stöd av 9 § lagen (1999:292) om avveckling av stadgad åborätt och landgille och innehåller bestämmelser om länsstyrelsens uppgifter i vissa fall.

2 § Uppgifter enligt lagen (1999:292) om avveckling av stadgad åborätt och landgille utförs av

1. Länsstyrelsen i Norrbottens län, om ärendet gäller Jämtlands, Norrbottens, Västerbottens eller Västernorrlands län,

2. Länsstyrelsen i Örebro län, om ärendet gäller Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Värmlands, Västmanlands eller Örebro län,

3. Länsstyrelsen i Stockholms län, om ärendet gäller Gotlands eller Stockholms län,

4. Länsstyrelsen i Östergötlands län, om ärendet gäller Jönköpings, Kalmar eller Östergötlands län,

5. Länsstyrelsen i Västra Götalands län, om ärendet gäller Hallands eller Västra Götalands län, och

6. Länsstyrelsen i Skåne län, om ärendet gäller Blekinge, Kronobergs eller Skåne län.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2025.

5.2.4 Förslag till lag (2024:000) om ändring i jordabalken

Enligt riksdagens beslut föreskrivs att det i jordabalken ska införas fyra nya paragrafer, 3 kap. 4 a, 8 kap. 12 c, 12 kap. 21 a och 13 kap. 18 a §§ av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

4 a §

Regeringen får meddela föreskrifter om vilken länsstyrelse som ska fullgöra uppgifter enligt 3 och 4 §§.

8 kap.

12 c §

Regeringen får meddela föreskrifter om vilken länsstyrelse som ska fullgöra uppgifter enligt 12 a och 12 b §§.

12 kap.

21 a §

Regeringen får meddela föreskrifter om vilken länsstyrelse som ska fullgöra uppgifter enligt 21 §.

13 kap.

18 a §

Regeringen får meddela föreskrifter om vilken länsstyrelse som ska fullgöra uppgifter enligt 18 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

5.2.5 Förslag till förordning (2024:000) om länsstyrelsens uppgifter enligt jordabalken

Regeringen föreskriver följande.

1 § Denna förordning är meddelad med stöd av 3 kap. 4 a, 8 kap. 12 c, 12 kap. 21 a och 13 kap. 18 a §§ jordabalken och innehåller bestämmelser om länsstyrelsens uppgifter i vissa fall.

2 § Länsstyrelsens uppgifter att ta emot ställd säkerhet enligt 3 kap. 3 och 4 §§ jordabalken utförs av

1. Länsstyrelsen i Norrbottens län, om ärendet rör Jämtlands, Norrbottens, Västerbottens eller Västernorrlands län,
2. Länsstyrelsen i Örebro län, om ärendet rör Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Värmlands, Västmanlands eller Örebro län,
3. Länsstyrelsen i Stockholms län, om ärendet rör Gotlands eller Stockholms län,
4. Länsstyrelsen i Östergötlands län, om ärendet rör Jönköpings, Kalmar eller Östergötlands län,
5. Länsstyrelsen i Västra Götalands län, om ärendet rör Hallands eller Västra Götalands län, och
6. Länsstyrelsen i Skåne län, om ärendet rör Blekinge, Kronobergs eller Skåne län.

3 § Länsstyrelsens uppgifter att ta emot deposition enligt 8 kap. 12 a 12 kap. 21 och 13 kap. 18 a §§ jordabalken utförs av

1. Länsstyrelsen i Norrbottens län, om ärendet rör Jämtlands, Norrbottens, Västerbottens eller Västernorrlands län,
2. Länsstyrelsen i Örebro län, om ärendet rör Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Värmlands, Västmanlands eller Örebro län,
3. Länsstyrelsen i Stockholms län, om ärendet rör Gotlands eller Stockholms län,
4. Länsstyrelsen i Östergötlands län, om ärendet rör Jönköpings, Kalmar eller Östergötlands län,
5. Länsstyrelsen i Västra Götalands län, om ärendet rör Hallands eller Västra Götalands län, och

6. Länsstyrelsen i Skåne län, om ärendet rör Blekinge, Kronobergs eller Skåne län.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2025.

5.2.6 Förslag till lag (2024:000) om ändring i lag (1969:620) om ersättning i vissa fall för utgivna underhållsbidrag

Enligt riksdagens beslut föreskrivs att 5 § lagen (1969:620) om ersättning i vissa fall för utgivna underhållsbidrag ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Ansökan om ersättning göres hos länsstyrelsen i det län där mål om faderskapet handlagts eller skulle ha handlagts av underrätt.

5 §

En ansökan om ersättning prövas av länsstyrelsen.

Regeringen meddelar föreskrifter om vilken eller vilka länsstyrelser som ansvarar för uppgifter enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

5.2.7 Förslag till förordning (2024:000) om länsstyrelsens uppgifter vid ersättning i vissa fall för utgivna underhållsbidrag

Regeringen föreskriver följande.

1 § Denna förordning är meddelad med stöd av 5 § lagen (1969:620) om ersättning i vissa fall för utgivna underhållsbidrag och innehåller bestämmelser om länsstyrelsens uppgifter i vissa fall.

2 § Uppgifter enligt lagen (1969:620) om ersättning i vissa fall för utgivna underhållsbidrag utförs av:

1. Länsstyrelsen i Norrbottens län, när målet om faderskap handlagts eller skulle ha handlagts av underrätt i Jämtlands, Norrbottens, Västerbottens eller Västernorrlands län,

2. Länsstyrelsen i Örebro län, när målet om faderskap handlagts eller skulle ha handlagts av underrätt i Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Värmlands, Västmanlands eller Örebro län,

3. Länsstyrelsen i Stockholms län, när målet om faderskap handlagts eller skulle ha handlagts av underrätt i Gotlands eller Stockholms län,

4. Länsstyrelsen i Östergötlands län, när målet om faderskap handlagts eller skulle ha handlagts av underrätt i Jönköpings, Kalmar eller Östergötlands län,

5. Länsstyrelsen i Västra Götalands län, när målet om faderskap handlagts eller skulle ha handlagts av underrätt i Hallands eller Västra Götalands län, och

6. Länsstyrelsen i Skåne län, när målet om faderskap handlagts eller skulle ha handlagts av underrätt i Blekinge, Kronobergs eller Skåne län.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2025.

5.2.8 Förslag till lag (2024:000) om ändring i föräldrabalken

Enligt riksdagens beslut föreskrivs att det i föräldrabalken ska införas en ny paragraf, 2 kap. 10 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

10 §

*Regeringen meddelar
föreskrifter om vilken eller vilka
länsstyrelser som ansvarar för
uppgifter enligt detta kapitel.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

5.2.9 Förslag till förordning (2024:000) om länsstyrelsens uppgifter enligt föräldrabalken

Regeringen föreskriver följande.

1 § Denna förordning är meddelad med stöd av 2 kap. 10 § föräldrabalken och innehåller bestämmelser om länsstyrelsens uppgifter i vissa fall.

2 § Överklagande av socialnämnds beslut enligt 2 kap. föräldrabalken prövas av

1. Länsstyrelsen i Norrbottens län, för socialnämnder i Jämtlands, Norrbottens, Västerbottens eller Västernorrlands län,

2. Länsstyrelsen i Örebro län, för socialnämnder i Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Värmlands, Västmanlands eller Örebro län,

3. Länsstyrelsen i Stockholms län, för socialnämnder i Gotlands eller Stockholms län,

4. Länsstyrelsen i Östergötlands län, för socialnämnder i Jönköpings, Kalmar eller Östergötlands län,

5. Länsstyrelsen i Västra Götalands län, för socialnämnder i Hallands eller Västra Götalands län, och

6. Länsstyrelsen i Skåne län, för socialnämnder i Blekinge, Kronobergs eller Skåne län.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2025.

5.2.10 Förslag till lag (2024:000) om ändring i äktenskapsbalken

Enligt riksdagens beslut föreskrivs *dels* att 15 kap. 1 § äktenskapsbalken ska ha följande lydelse, *dels* att det ska införas en ny paragraf i äktenskapsbalken, 15 kap. 5 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 kap.

1 §

En ansökan om tillstånd till äktenskap enligt 2 kap. 3 § prövas av länsstyrelsen *i ett län där en sökande är folkbokförd. Om det saknas en sådan behörig länsstyrelse, prövas ansökan av Länsstyrelsen i Stockholms län.*

En ansökan om tillstånd till äktenskap enligt 2 kap. 3 § prövas av länsstyrelsen.

5 §

Regeringen meddelar föreskrifter om vilken eller vilka länsstyrelser som ansvarar för uppgifter enligt detta kapitel.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

5.2.11 Förslag till förordning (2024:000) om länsstyrelsens uppgifter enligt äktenskapsbalken

Regeringen föreskriver följande.

1 § Denna förordning är meddelad med stöd av 15 kap. 5 § äktenskapsbalken och innehåller bestämmelser om länsstyrelsens uppgifter i vissa fall.

2 § Uppgifter enligt 15 kap. 1 § äktenskapsbalken utförs av:

1. Länsstyrelsen i Norrbottens län, när en sökande är folkbokförd i Jämtlands, Norrbottens, Västerbottens eller Västernorrlands län,

2. Länsstyrelsen i Örebro län, när en sökande är folkbokförd i Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Värmlands, Västmanlands eller Örebro län,

3. Länsstyrelsen i Stockholms län, när en sökande är folkbokförd i Gotlands eller Stockholms län,

4. Länsstyrelsen i Östergötlands län, när en sökande är folkbokförd i Jönköpings, Kalmar eller Östergötlands län,

5. Länsstyrelsen i Västra Götalands län, när en sökande är folkbokförd i Hallands eller Västra Götalands län, och

6. Länsstyrelsen i Skåne län, när en sökande är folkbokförd i Blekinge, Kronobergs eller Skåne län.

Om det saknas en behörig länsstyrelse, prövas ansökan av Länsstyrelsen i Stockholms län.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2025.

Referenser

Länsstyrelsen i Dalarnas län. (2023:08). *Årsredovisning 2022 – Länsstyrelsen i Dalarnas län.*

Länsstyrelsen i Norrbottens län. (2023). *Årsredovisning 2022 – Länsstyrelsen i Norrbottens län.*

Länsstyrelsen i Stockholms län. (2023). *Länsstyrelsen Stockholm – Årsredovisning 2022.*

Länsstyrelsen i Västernorrlands län. (2023). *Länsstyrelsen Västernorrland – Årsredovisning 2022.*

Länsstyrelsen i Örebro län. (2023:1). *Årsredovisning 2022 – Länsstyrelsen i Örebro län.*

Regeringskansliet, Finansdepartementet. (Departementsserien 2007:28). *Koncentration av länsstyrelseverksamhet.*

Regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende länsstyrelserna. Bilaga 3 – Fördelning av medel.

Riksrevisionen. (2022:2). *Räkna med mindre – den årliga omräkningen av myndigheternas anslag.*

Statistiska centralbyrån. (2023). *Genomsnittlig månadslön, lönespridning m.m. inom statlig sektor efter yrke SSYK 2012 och kön.* (Hämtad 2023-07-05). https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_AM_AM0104_AM0104A/Statlig2gSSYK412/.

Statskontoret. (2023:5). *Hand i hand – en analys av kommunal samverkan.*

Statskontoret. (2020:17). *En översyn av modellen för att fördela länsstyrelsernas förvaltningsanslag.*

Statskontoret (2019:8). *En förbättrad samordning av tillsynen och tillsynsvägledningen inom överförmyndarområdet.*

Trafikanalys. (2022:14). *Förslag som leder till transportsektorns klimatomställning – redovisning av regeringsuppdraget att ta fram underlag inom transportområdet inför den kommande klimatpolitiska handlingsplanen.*

Bilaga 1

Regeringsuppdraget

Regeringen

Regeringsbeslut

III 1

2023-03-16
Fi2023/01067

Finansdepartementet

Statskontoret
Box 396
101 27 Stockholm

Uppdrag att utreda ändrad ansvarsfördelning för viss länsstyrelseverksamhet

Regeringens beslut

Regeringen ger Statskontoret i uppdrag att ta fram underlag för en anpassning av den nuvarande ansvarsfördelningen där länsstyrelserna i Dalarnas, Norrbottens, Skåne, Stockholms, Västernorrlands, Västra Götalands och Östergötlands län ansvarar för vissa verksamheter i fler län än det egna. Anpassningen ska bygga på den geografiska struktur som följer av förordningen (2022:593) om vissa förvaltningsmyndigheters regionala indelning och av strukturen för civilområdesansvariga länsstyrelser enligt förordningen (2022:525) om civilområdesansvariga länsstyrelser. Ändringarna ska medföra att länsstyrelserna i Norrbottens, Skåne, Stockholms, Västra Götalands, Örebro, och Östergötlands län ansvarar för de verksamheter som tidigare koncentrerats till de sju ovan listade länsstyrelserna.

Statskontoret ska även identifiera ytterligare verksamheter som bör koncentreras till länsstyrelserna i Norrbottens, Skåne, Stockholms, Västra Götalands, Örebro, och Östergötlands län. Analysen ska göras utifrån de kriterier som framgår av budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1 utg.omr. 1 avsnitt 9.5).

Uppdraget innefattar att inventera berörda författningar och lämna nödvändiga författningsförslag för att genomföra ändringarna avseende ansvarsfördelningen och eventuella förslag till koncentration av ytterligare verksamheter. Vidare innefattar uppdraget att utreda och lämna förslag på hur resurser bör omfördelas mellan berörda länsstyrelser med anledning av ändringarna av ansvarsfördelningen och eventuella förslag på koncentration

Telefonväxel: 08-405 10 00
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Jakobsgränd 24
E-post: fi.registrator@regeringskansliet.se

av ytterligare verksamheter. Redovisningen ska innehålla en beskrivning av konsekvenserna av de förslag som lämnas.

Statskontoret ska när uppdraget genomförs inhämta synpunkter från länsstyrelserna när det gäller arbetet med att identifiera ytterligare verksamhet som bör koncentreras. Vid behov ska synpunkter inhämtas från berörda myndigheter. Statskontoret ska också under arbetet föra dialog med utredningen om en ändamålsenlig och effektiv hantering av EU-medel (dir. 2021:109).

Länsstyrelserna ska bistå Statskontoret med det underlag som behövs för att genomföra uppdraget.

Statskontoret ska löpande informera Regeringskansliet (Finansdepartementet) om hur arbetet fortskrider. Statskontoret ska senast den 15 september 2023 redovisa uppdraget till Regeringskansliet (Finansdepartementet).

Bakgrund

Koncentration beskrivs i propositionen Ändring av viss länsstyrelseverksamhet (prop. 2011/12:31) som åtgärder för att samla ansvaret för en viss verksamhet till ett färre antal länsstyrelser med följden att dessa länsstyrelser fullgör verksamhet även i andra län än det egna.

I samma proposition redovisar regeringen sin bedömning att viss länsstyrelseverksamhet bör koncentreras till ett färre antal länsstyrelser i syfte att åstadkomma en högre effektivitet och en mer rationell användning av resurser, såväl ekonomiska som personella samt för att säkerställa en väl fungerande rättssäkerhet. I propositionen föreslogs nödvändiga lagändringar för att möjliggöra för regeringen att reglera ansvaret för berörda verksamheter i förordningar. Riksdagen antog propositionen i februari 2012 (bet. 2011/12:KU2, rskr. 2011/12:135).

De verksamheter som berördes av förändringar finns inom ärendeslagen medborgarskap, överförmyndare, begravningsfrågor, pantlåneverksamhet, bilskrotning, ensamrätt till sjunket gods, lönegaranti, deponerade medel, Allmänna arvsfonden, häradsallmänningar, bevakningsföretag, lotterier och bitillsyn. Verksamheterna koncentrerades till länsstyrelserna i Dalarnas, Norrbottens, Skåne, Stockholms, Västernorrlands, Västra Götalands och

Östergötlands län. Även länsstyrelsernas uppgifter avseende stiftelser har koncentrerats enligt samma geografiska indelning.

Regeringen beslutade den 19 maj 2022 om en ny struktur för det civila försvaret, inklusive förordningen (2022:525) om civilområdesansvariga länsstyrelser. Vidare beslutade regeringen den 25 maj 2022 om förordningen (2022:593) om vissa förvaltningsmyndigheters regionala indelning, som innehåller bestämmelser om regional indelning i sex områden. Den gäller för förvaltningsmyndigheter under regeringen i den omfattning som regeringen föreskriver i myndighetens instruktion eller i någon annan förordning eller beslutat särskilt. Den regionala indelningen enligt förordningen om vissa förvaltningsmyndigheters regionala indelning och de sex civilområdena enligt förordningen om civilområdesansvariga länsstyrelser följer samma geografiska indelning.

Genom att anpassa den geografiska indelningen för de verksamheter som är koncentrerade till de sju ovan nämnda länsstyrelserna till den geografiska indelning som följer av de ovan nämnda förordningarna kan en högre grad av tydlighet och enhetlighet i statens regionala indelning åstadkommas.

Regeringen beskrev i budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1, utg.omr. 1 avsnitt 9.5) att den avser att se över möjligheterna att koncentrera vissa verksamheter till ett färre antal länsstyrelser med ledning av vissa kriterier som redovisades i budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1 utg.omr. 1 avsnitt 9.5). Dessa kriterier är följande:

- Det finns ett behov av förstärkt likformighet i utförande.
- Sambandet med länsstyrelsernas kärnverksamhet är begränsat.
- Verksamheten har en begränsad betydelse för länsstyrelsens uppdrag enligt 2 § förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion.
- Behovet av externa besök är begränsat.
- Behovet av lokalkännedom är begränsat.
- Verksamheten har en liten omfattning eller hög komplexitet.
- De administrativa kostnaderna för handläggningen är höga i relation till mängden ärenden.

Uppdraget till Statskontoret att identifiera fler verksamheter som bör koncentreras utifrån dessa kriterier kommer att ge regeringen underlag för att se över möjligheterna att koncentrera vissa verksamheter till ett färre antal länsstyrelser.

På regeringens vägnar

Erik Slottner

Madeleine Ehlin

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Justitiedepartementet/KRIM, L2, L3, L4 och MIG
Utrikesdepartementet/FH och EC
Försvarsdepartementet/MFI och SSK
Socialdepartementet/FS och SOF
Finansdepartementet/BA, DIS, ESA, K och OU
Klimat- och näringslivsdepartementet/BI, E, Ke, KI, Me, MK, Nm och SAM
Kulturdepartementet/CSM, KL och MD
Arbetsmarknadsdepartementet/ARM, MRD, LAS och JÅM
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet/BB, DL, FJR, JL, RUL, SMF, SPN,
TP och US
länsstyrelserna

4 (4)

Bilaga 2

Metodbeskrivning

Metod för förslag till nya verksamheter att koncentrera och för att beskriva konsekvenser

För att bedöma vilka verksamheter som är omfattande eller inte har vi utgått från ärendemängder och årsarbetskrafter. Uppgifter om ärendemängder har vi fått från Länsstyrelsen i Västernorrlands län, som har möjlighet att ta ut samlad ärendestatistik via databasen Lisa.

Vi har gjort en samlad bedömning av varje verksamhet när det gäller om de uppfyller regeringens kriterier för koncentration eller inte. Vi har därefter cirkulerat en förslagslista till länsstyrelserna så att samtliga länsstyrelser har fått möjlighet att tycka till om de förslag som vi avsåg att gå vidare med, skatta hur mycket resurser verksamheterna tar i anspråk i dag hos länsstyrelsen samt bedöma vilka konsekvenser det får om verksamheten koncentreras.

Vi har också fört dialoger med länsstyrelserna och länsrådsgruppen. Syftet med dialogerna var att informera om uppdraget, ge möjlighet att lämna förslag, diskutera idéer inom områden för koncentration och ställa frågor.

Vi har fått skriftliga svar från samtliga länsstyrelser om konsekvenserna av att ändra ansvar för redan koncentrerad verksamhet och av att koncentrera ytterligare verksamheter. Vi har också intervjuat de länsstyrelser som vi föreslår ska få ett nytt ansvar för koncentrerade verksamheter eller vars ansvar ska upphöra. Syftena med dessa intervjuer har varit att få en fördjupad bild av konsekvenserna av de föreslagna förändringarna. Vi har till exempel frågat om vilken påverkan förslagen kan få på personal, kompetensförsörjning, effektivitet, rättssäkerhet, statlig närvaro i landet, krisberedskapsförmåga och civilt försvar.

Därtill har vi haft en särskild intervju med ordföranden för länsrådsgruppen som bland annat ansvarar för frågor om koncentrerad länsstyrelseverksamhet. Syftet med intervjun var att få en mer övergripande bild av länsstyrelsernas förutsättningar att genomföra det förändrade koncentrationsansvaret och att nya verksamheter för koncentration tillförs samt vilka konsekvenser det får.

Länsstyrelsernas bedömningar av respektive verksamhet att koncentrera

Av tabell B2.1 framgår länsstyrelsernas bedömning av om Statskontorets bruttolista för verksamheter uppfyller regeringens kriterier för koncentration. Notera att bruttolistan innehåller tre verksamheter som vi i slutändan har valt att inte föreslå för koncentration.

Tabell B2.1. Länsstyrelsernas bedömningar om respektive förslag om verksamhet att koncentrera uppfyller regeringens kriterier för koncentration

Verksamhet	Uppfyller helt	Uppfyller delvis	Uppfyller inte	Vet inte/ inget svar
Godkännande av skyddsvakter	13	5	1	
Deponering av hyra och arrende enligt jordabalken	10	8	1	
Auktorisering av skrotare	13	4	1	
Transport av avfall och farligt avfall*	10	6	2	2
Tillstånd särskilt farliga kemikalier*	8	7	2	2
Allmänningsskogar*	9	1		8
Åborätt och landgille	12	2		5
Individärenden	12	4		3

Anm. De verksamheter som är markerade med asterisk har vi valt att inte föreslå för koncentration.

Källa: Statskontorets enkätundersökning till länsstyrelserna.

Vi har övervägt olika lagstiftningsalternativ

För de lagar som ska ha koncentrationsansvariga länsstyrelser har vi övervägt att hänvisa till förordningen (2022:593) om vissa förvaltningsmyndigheters regionala indelning i stället för att lista koncentrations-

ansvariga länsstyrelser i separata förordningar. Men i förordningen om vissa förvaltningsmyndigheters regionala indelning framgår ingen ansvarsfördelning för områdena. Det skulle krävas ett tillägg om ansvariga länsstyrelser för koncentrerad verksamhet. Därefter skulle alla lagar och förordningar kunna hänvisa till denna förordning. Men vi har inte haft möjlighet att utreda hur en sådan förändring bör ske och vilka följder den skulle få.

Vi har också övervägt att på motsvarande sätt hänvisa till förordningen (2022:525) om civilområdesansvariga länsstyrelser. Men vi har avfärdat det eftersom vi inte ser att förordningen har samband med koncentrerade verksamheter, även om den geografiska indelningen är den samma.

Detaljerad omfördelning av resurser

I tabell B2.2 framgår vårt förslag till omfördelning av resurser per länsstyrelse för verksamheter som är koncentrerade i dag och där regeringen vill förändra ansvaret från 7 till 6 länsstyrelser. Vi har avrundat beloppen.

Tabell B2.2. Omfördelning av resurser i kronor per länsstyrelse och verksamhet, redan koncentrerad verksamhet.

Verksamhet	Stockholm till Örebro	Västernorrland till Norrbotten	Dalarna till Örebro
Medborgarskap	135 000	43 000	161 000
Överförmyndare	720 000	340 000	452 000
Begravningsfrågor	162 000	248 000	361 000
Pantbanksverksamhet	0	2 000	4 000
Ensamtill till bärgning	1 000	7 000	2 000
Stiftelser	1 436 000	1 077 000	1 854 000
Deponerade medel	218 000	18 000	107 000
Allmänna arvsfonden	2 000	7 000	56 000
Åborätt och allmänningar	12 000	0	16 000
Bevakningsfrågor	74 000	238 000	397 000
Summa	2 760 000	1 980 000	3 410 000

Not: Bitillsyn ingår inte då ersättning för dessa kostnader rekvideras från Jordbruksverket.

Källa: Statskontorets beräkning utifrån uppgifter från länsstyrelserna och Statistiska centralbyrån.

I tabell B2.3 framgår detaljer om vårt förslag till omfördelning av resurser för verksamheter som i dag utförs av alla tjugoen länsstyrelser men som vi föreslår ska koncentreras till sex länsstyrelser.

Tabell B2.3. Omfördelning av resurser i kronor per länsstyrelse och verksamhet, ej koncentrerad verksamhet.

	Skydds- vakter	Deponering enligt jorda- balken	Skrotare	Åborätt och land- gille	Individ- ärenden	Summa
Uppsala till Örebro	75 000	126 000	17 000	10 000	2 000	230 000
Södermanland till Örebro	39 000	7 000	52 000	10 000	2 000	110 000
Värmland till Örebro	19 000	11 000	8 000	10 000	2 000	50 000
Västmanland till Örebro	12 000	40 000	26 000	10 000	2 000	90 000
Dalarna till Örebro	27 000	163 000	18 000	10 000	2 000	220 000
Gävleborg till Örebro	34 000	34 000	34 000	36 000	2 000	140 000
Jönköping till Östergötland	11 000	54 000	11 000	10 000	2 000	90 000
Kalmar till Östergötland	59 000	25 000	14 000	10 000	2 000	110 000
Halland till Västra Götaland	54 000	62 000	22 000	10 000	2 000	150 000
Kronoberg till Skåne	14 000	12 000	12 000	10 000	2 000	50 000
Blekinge till Skåne	28 000	72 000	8 000	10 000	2 000	120 000
Västernorrland till Norrbotten	25 000	54 000	19 000	10 000	2 000	110 000
Jämtland till Norrbotten	4 000	10 000	4 000	10 000	2 000	30 000
Västerbotten till Norrbotten	18 000	53 000	27 000	10 000	2 000	110 000
Gotland till Stockholm	4 000	10 000	4 000	10 000	2 000	30 000

Källa: Statskontorets beräkning utifrån uppgifter från länsstyrelserna och Statistiska centralbyrån.

Metod för att omfördela resurser

Vi har inte haft tillgång till det underlag som användes för att beräkna omfördelningen av resurser mellan länsstyrelserna när verksamheterna koncentrerades 2010 och 2012. Men vi kan inte se att den omfördelningen som beräknades vid tiden för ändringen därefter har justerats, utöver den omräkning som sker enligt pris- och löneomräkningen (PLO). Resursomfördelningen har således skett som en engångsjustering som inte tar hänsyn till exempelvis förändrade ärendevolymer över tid eller andra förändringar som kan påverka länsstyrelsernas kostnader för verksamheterna. Om sådana kostnader uppstår som länsstyrelserna inte kan hantera är det exempelvis möjligt för dem att begära tillskott genom budgetäskanden.

Vårt förslag till omfördelning av medel har vi baserat på en metod som Statskontoret tidigare har använt för att beräkna fördelning av resurser mellan länsstyrelserna.³⁷ Beräkningen utgår från arbetstid för respektive verksamhet multiplicerat med en löneschablon för respektive verksamhet (se nedan). Vi har valt att inte lägga på ytterligare tillägg för exempelvis overheadkostnader eller resor. Det beror på att vi genom stickprov för de olika verksamheterna har sett att personalkostnader utgör merparten av kostnaderna. Mönstren för resor ser olika ut i respektive län och vi har bedömt att det skulle vara problematiskt att basera omfördelningen av resurser på resekostnader i det tidigare länet. Det är också så att de länsstyrelser som har större avstånd och resekostnader, främst i landets norra delar, ofta har lägre lönenivåer. Det kan i viss mån kompensera för resekostnader. Sammantaget har vi sett att de resurser som omfördelas är något större än de befintliga kostnaderna hos flera länsstyrelser. Vi ser därför inte att det finns behov av att göra fler tillägg.

Denna metod har vi använt för att beräkna resurser både för att förändra ansvaret för befintlig koncentration och våra förslag till ytterligare verksamhet att koncentrera.

³⁷ Statskontoret. (2020:17). *En översyn av modellen för att fördela länsstyrelsernas förvaltningsanslag*, s. 89.

Arbetstid har vi baserat på uppgifter från länsstyrelserna om faktiska årsarbetskrafter

Uppgifter om arbetstiden har vi baserat på den faktiska arbetstid som de koncentrationsansvariga länsstyrelserna har avsatt historiskt för att utföra verksamheterna.

Vi har hämtat in uppgifter om arbetstid via Länsstyrelsen i Örebro län. Länsstyrelsen i Örebro kan ta ut samlad statistik om länsstyrelsernas årsarbetskrafter utifrån olika verksamheter, så kallade VÄS-koder.

För att ta hänsyn till att årsarbetskrafter och kostnader varierar mellan olika år har vi räknat ut ett genomsnitt för arbetstid för åren 2018, 2021 och 2022. Vi har valt att inte ha med pandemiåren 2019 och 2020, eftersom vi bedömer att dessa uppgifter inte är representativa för länsstyrelsernas kostnader för verksamheterna.

För befintlig koncentrerad verksamhet har vi fått uppgifter av nuvarande koncentrationsansvariga länsstyrelser om hur stor andel av arbetstiden som avser handläggning av respektive länsstyrelse. Det behövdes exempelvis för Länsstyrelsen i Stockholms län eftersom endast en del av årsarbetskrafterna hör till verksamhet där ansvaret flyttas. I vissa fall har vi också bitt berörda länsstyrelser att komplettera de uppgifter som de redovisar i dag med mer detaljerad information. Det gäller exempelvis verksamheten deponerade medel där det inte går att utläsa av uppgifterna hur stor andel som rör den verksamhet som redan är koncentrerad.

För några verksamheter har vi delvis fått beräkna schabloner för arbetstid. Det gäller när vi endast har fått uppgifter för vissa år, grova skattningar i form av intervall eller då uppgifter helt har saknats.

Lönekostnad har vi beräknat utifrån medianlöner i riket för två kategorier anställda

Vi har använt uppgifter från Statistiska centralbyrån om medianlöner i riket för statligt anställda 2022 inom de SSYK-koder som typiskt sett arbetar med de koncentrerade verksamheterna.³⁸

³⁸ SSYK står för Standard för svensk yrkesklassificering. SSYK klassificerar anställda utifrån yrken och arbetsuppgifter.

Vi har bett länsstyrelserna ange vilken typ av kompetens som utför respektive verksamhet. Därefter har vi placerat varje verksamhet i de SSYK-koder som stämmer mest överens med länsstyrelsernas svar. Vi har använt koderna 2422 *Planerare och utredare m.fl.* samt 2615 *Förvaltnings- och organisationsjurister*. Några verksamheter har vi helt placerat i en av koderna, eftersom de enligt länsstyrelserna typiskt utförs av bara en kompetenskategori. Men för några verksamheter uppger länsstyrelserna att de använder olika kompetenser, exempelvis jurist med stöd av allmän handläggare. Då har vi i våra beräkningar använt hälften av medianlönen för kod 2422 och hälften för kod 2615.

Anledningen till att vi har använt medianlöner i stället för länsstyrelsernas faktiska kostnader för löner är att vi inte vill att länsstyrelserna ska påverka resursomfördelningen genom hur de har valt att organisera en viss verksamhet eller på grund av skillnader i ambition. Det är också lönevariationer mellan länen som verksamheterna ska flyttas mellan och i vissa fall kan individuella löneskillnader påverka. Eftersom det är ganska få individer som berörs skulle en enskild medarbetare med särskilt hög eller låg lönenivå hos en länsstyrelse påverka omfördelningen av resurser. Vi bedömer att medianlöner i staten för rätt yrkeskategori bör vara en tillräckligt god indikation på vad verksamheten typiskt bör kosta att utföra.

Medianlönerna har vi omvandlat till timlöner genom att räkna med 1 710 timmar för full arbetstid. Vi har lagt på personalomkostnadspålägg motsvarande 52,49 procent för 2022. Vi har lagt på semesterersättning om 0,0046 multiplicerat med 33 semesterdagar och fördelat kostnaden per timme. De totala timkostnaderna i våra beräkningar är 457,49 kronor för SSYK 2422 (planerare/utredare) och 548,12 kronor för SSYK 2615 (jurister).

Att vi har använt schabloner gör att våra beräkningar kan avvika något från länsstyrelsernas egna beräknade kostnader. Länsstyrelser vars ansvar för koncentrerade frågor upphör enligt förslagen har en syn på hur överföringen av resurser bör beräknas som inte stämmer överens med hur länsstyrelser som enligt förslagen får ansvar för koncentrerade frågor ser på saken. Men vi bedömer att vi inte helt bör utgå från vad verksamheten har kostat eller vad länsstyrelserna uppskattar att den kan kosta framöver, eftersom dessa uppgifter i en del fall avviker betydligt från varandra.

Övriga detaljer kring resursomfördelningen

Flera av verksamheterna är avgiftsfinansierade men länsstyrelserna disponerar inte avgifterna. Avgiftsfinansiering har därför inte påverkat våra beräkningar. Vidare ingår inte arvoden för bitillsyn i våra beräkningar, eftersom länsstyrelserna rekviderar ersättning för kostnaderna för dessa från Jordbruksverket.

Vi har valt att föreslå att omfördelningen av resurser sker i en ny kolumn (*koncentration 2025*) i bilagan *Fördelning av medel* till länsstyrelsernas regleringsbrev. Att vi inte väljer att ta bort den befintliga omfördelningen och därefter beräkna en helt ny omfördelning från grunden har flera skäl. Statskontorets analys utifrån länsstyrelsernas uppgifter visar att den befintliga omfördelningen av medel för koncentrerad verksamhet inte motsvarar de faktiska kostnaderna för arbetet. Enskilda länsstyrelser kan över åren ha äskat mer medel från regeringen som inte syns i omfördelningen. Den befintliga omfördelningen har skett under lång tid och länsstyrelserna anser att de nya anslagsnivåerna är normaliserade. Vidare förändrar vi endast ansvaret för vissa länsstyrelser i den del av uppdraget som rör redan koncentrerad verksamhet och som den befintliga omfördelningen avser. Vi anser att det inte är motiverat att höja eller sänka anslagen trots att verksamheten inte förändras.

Sammantaget bedömer Statskontoret att det inte är motiverat att se över den befintliga omfördelningen för samtliga länsstyrelser. Vi bedömer att det blir mer rättvisande att utgå från det kostnadsläge som gäller för en verksamhet vid det tillfälle då den överförs till en annan länsstyrelses ansvar. De flesta länsstyrelser håller med om det. Statskontoret bedömer vidare att det ger spårbarhet att behålla de två befintliga kolumnerna (*konc. av div. samt konc. av stiftelser*) även om det naturligtvis går att summera dem tillsammans med vårt förslag (*koncentration 2025*) till en enda kolumn.

Vårt förslag till omfördelning av resurser tar precis som den befintliga omfördelningen inte hänsyn till förändringar i exempelvis ärendevolymen eller andra kostnader.

Vi har inte beräknat vilka resurser som behöver föras över när ärendebalanser flyttas mellan länsstyrelser med anledning av ett ändrat koncentrationsansvar mellan dem. Vi bedömer att det bör beräknas vid själva överföringsdatumet, eftersom ärendebalanserna förändras över tid.

Bilaga 3

Verksamheter som vi har utrett för koncentration

I denna bilaga redogör vi för de verksamheter som en eller flera länsstyrelser har föreslagit för koncentration eller som Statskontoret har identifierat som potentiellt intressanta. Vi motiverar också kort varför vi inte har gått vidare med respektive förslag. Motiveringarna i tabellen är förenklade och gäller de främsta skälen, men i praktiken har vi vägt in ytterligare skäl. Eftersom vi har följt regeringens kriterier för koncentration, är det flera verksamheter som faller bort (se avsnitt 4.1.1). Det gäller i synnerhet kriterierna om att verksamheten ska ha begränsat samband med övrig kärnverksamhet och vara av begränsad omfattning. Exempelvis bedömer vi att verksamheter inom jordbruk, djurskydd och livsmedelskontroll har samband med länsstyrelsens kärnuppdrag. Det betyder att verksamheterna samordnas med annan verksamhet som länsstyrelsen bedriver.

De verksamheter som vi inte har föreslagit för koncentration framgår av tabell B3.1. Att en verksamhet ingår i tabellen innebär inte att vi helt avfärdar att koncentrera den. Vissa verksamheter bedömer vi skulle kunna vara lämpliga att koncentrera, men inte inom ramen för vårt uppdrag. Det kan till exempel avse att de inte bör koncentreras till de sex länsstyrelser som vårt uppdrag anger. I något fall ser vi att det ligger närmare till hands att koncentrera till ett färre antal länsstyrelser än sex. I andra fall vore det snarare ändamålsenligt att flytta verksamheten till annan myndighet än att koncentrera till färre länsstyrelser.

Eftersom inga av dessa alternativ för koncentration omfattas av Statskontorets uppdrag har vi inte heller gått vidare med dessa förslag. Därför har vi inte heller genomgående hämtat in länsstyrelsernas synpunkter om verksamheterna och inte heller utrett konsekvenser av att koncentrera dem.

Tabell B3.1. Förslag om verksamheter som Statskontoret inte har gått vidare med

Verksamheter som vi har övervägt	Statskontorets motivering
Allmänningsskogar	Annan slags koncentration eller flytt till annan myndighet bör övervägas
Bygdeavgifter	Uppfyller inte kriterier för koncentration
Frågor enligt revisionslagen m.fl.	Annan slags koncentration eller flytt till annan myndighet bör övervägas
Ärenden om heraldiska vapen	Annan slags koncentration eller flytt till annan myndighet bör övervägas
Verkställighet av sanktionsavgifter	Annan slags koncentration eller flytt till annan myndighet bör övervägas
Överklagande av polisbeslut m.m.	Uppfyller inte kriterier för koncentration
Skydd för störningskänslig forskning	Uppfyller inte kriterier för koncentration
Stängsling av övergivna gruvhål	Uppfyller inte kriterier för koncentration
Delgivning	Uppfyller inte kriterier för koncentration
Förordnande av notarius publicus	Uppfyller inte kriterier för koncentration
Vigsselförättare	Uppfyller inte kriterier för koncentration
Överklagande av kommunal verksamhet inom livsmedelskontroll	Samband med kärnverksamhet
Ärenden enligt samfällighetslagen	Annan slags koncentration eller flytt till annan myndighet bör övervägas
Ärenden enligt anläggningslagen	Annan slags koncentration eller flytt till annan myndighet bör övervägas
Prövning enligt minerallagen och lagen om vissa torvfyndigheter	Uppfyller inte kriterier för koncentration
Stöd till fisket (ansökan om stöd från Havs- och Fiskerifonden)	Avgränsat bort eftersom utredningen om hantering av EU-medel hanterar frågan
Bearbetningskoncessioner enligt minerallagen	Uppfyller inte kriterier för koncentration
Hantera ärenden enligt lag om tillsyn över hundar och katter	Samband med kärnverksamhet
Stöd till boende och energiåtgärder	Uppfyller inte kriterier för koncentration
Jordbrukarstöd	Samband med kärnverksamhet
Företagarstöd och projektstöd	Samband med kärnverksamhet
Odling av groddar	Samband med kärnverksamhet
Behörighetsutbildning online	Samband med kärnverksamhet
Seveso-tillsyn	Samband med kärnverksamhet
CITES-tillsyn	Samband med kärnverksamhet, Annan slags koncentration eller flytt till annan myndighet bör övervägas

Verksamheter som vi har övervägt	Statskontorets motivering
Tillsynsvägledning enskilda avlopp	Samband med kärnverksamhet
Tillstånd fiskodling och vattenbruk	Samband med kärnverksamhet
Kontroll av transport av animaliska biprodukter	Samband med kärnverksamhet
Preparering, handel och förevisning	Samband med kärnverksamhet
Tillsyn av preparering, handel och förevisning	Samband med kärnverksamhet
Tillsyn av skydd för djur- och växtarter	Samband med kärnverksamhet
Anmälningfunktion för djurskyddsärenden	Samband med kärnverksamhet
Tillstånd djurhållning	Samband med kärnverksamhet
Djurskyddstillsyn av försöksdjur	Samband med kärnverksamhet
Överprövning av viltvårdsområdets jaktbeslut	Samband med kärnverksamhet
Tillsyn av hägn, djurskydd och smittskydd på djurparker	Samband med kärnverksamhet
Förprovning djurstallar	Samband med kärnverksamhet
Avverkningsärenden	Annan slags koncentration eller flytt till annan myndighet bör övervägas
Fastighetsbildning	Annan slags koncentration eller flytt till annan myndighet bör övervägas
Dödsbons avveckling av lantbruksfastigheter	Annan slags koncentration eller flytt till annan myndighet bör övervägas
Tillsyn terrängkörning/vattenskoter	Annan slags koncentration eller flytt till annan myndighet bör övervägas
Transport av avfall och farligt avfall	Samband med kärnverksamhet
Tillstånd särskilt farliga kemikalier	Samband med kärnverksamhet
Inbesiktning av cirkus	Annan slags koncentration eller flytt till annan myndighet bör övervägas
Veterinär vid offentlig tävling	Annan slags koncentration eller flytt till annan myndighet bör övervägas
Offentlig upphandling och inköp	Avgränsat bort intern verksamhet
Tillståndsprovning havsbaserad vindkraft	Annan slags koncentration eller flytt till annan myndighet bör övervägas
Dammsäkerhetstillsyn	Uppfyller inte kriterier för koncentration

Verksamheter att utreda vidare för koncentration

Om regeringen vill koncentrera ytterligare länsstyrelseverksamhet utöver vad vi föreslår i denna rapport anser vi att det finns en del verksamheter som kan vara värda att utreda vidare. Vi har övervägt dessa men har av olika skäl valt att inte föreslå att koncentrera dem inom ramen för vårt uppdrag. Men de flesta länsstyrelser tycker att verksamheterna kan koncentreras på något sätt.

Allmänningsskogar

Allmänningsskogar (som är en del av VÄS-kod 2085) avser besparings-skogar vid storskifte i Dalarnas län och Gävleborgs län eller allmänning vid avvitring i Västerbottens och Norrbottens län. Länsstyrelsen sköter inlösning av äganderätt, bestämmer ersättning, meddelar föreskrifter, prövar reglementen med mera.

Verksamheten omfattar i genomsnitt mindre än 0,01 årsarbetskrafter per länsstyrelse. Majoriteten av länsstyrelserna har inte haft några ärenden alls under de senaste fem åren.

Koncentration av verksamheten bör följa en annan logik än till de sex utpekade länsstyrelserna eftersom lagen (1952:167) om allmänningsskogar i Norrland och Dalarna inte omfattar hela landet. Verksamheten skulle till exempel kunna koncentreras till någon av de länsstyrelser i de län som lagen anger. Eftersom en sådan koncentration inte omfattas av vårt uppdrag lämnar vi inte något sådant förslag.

Statskontoret bedömer att regeringens kriterier för koncentration till övervägande del är uppfyllda. Vi bedömer också att verksamheten har likheter och samband med den redan koncentrerade verksamheten häradsallmänningar (som också är en del av VÄS-kod 2085).

De åtta länsstyrelser som har uttalat sig är samtliga övervägande positiva till koncentration av verksamheten och anser att regeringens kriterier är helt eller delvis uppfyllda. Sex länsstyrelser tar inte ställning, flera på grund av att de inte har erfarenhet av ärendeslaget.

Transport av avfall

Verksamheterna tillstånd till transport av avfall och farligt avfall m.m. (VÄS-kod 5622) och anmälan om transport av avfall och producentansvar (5662) har samband med varandra och vi har därför behandlat dem gemensamt. Verksamheterna rör handläggning av ansökan eller anmälan av yrkesmässiga transporter av vissa avfall.

Flera av regeringens kriterier talar för att koncentrera dessa verksamheter, exempelvis krävs ingen lokalkännedom eller några externa besök. Andra kriterier är inte uppfyllda. Verksamheterna omfattar relativt många ärenden och uppfyller därför inte kriteriet om begränsad omfattning. Dessutom kan verksamheterna ha visst samband med länsstyrelsernas övriga uppgifter inom miljöfarlig verksamhet. Handläggningen kräver inläring, men är därefter många gånger rutinartad. Flera länsstyrelser framhåller att merparten av ärendena handläggs delvis automatiskt till liten administrativ kostnad.

Tillstånd för särskilt farliga kemikalier

Verksamheten tillstånd för särskilt farliga kemikalier (VÄS-kod 5611) avser handläggning av tillstånd för yrkesmässig överlåtelse av vissa särskilt farliga kemiska substanser. Ett av de vanligaste ärendena är försäljning av e-cigarettor och nikotinvätskor.

Flera av kriterierna för koncentration är uppfyllda. Verksamheten kräver liten till ingen lokalkännedom och inga externa besök. Det finns begränsat samband med länsstyrelsernas övriga kärnverksamhet. Flera länsstyrelser framhåller att merparten av ärendena handläggs delvis automatiskt till liten administrativ kostnad. Det kan även krävas specialiserad och smal kompetens för vissa ärenden, vilket är svårt att upprätthålla i små fraktioner av tjänster. Däremot framhåller en länsstyrelse att koncentration kan minska möjligheterna till nära kontakt med lokala tillsynsmyndigheter och miljökontor. En annan framhåller att det finns visst samband med annan tillsynsverksamhet hos länsstyrelsen.